

Sikerekben gazdag új esztendőt kivánunk olvasóinknak!

JATE-napok Kecskeméten

(3. oldal)

A földj ürügyén

(4. oldal)

Nagy Imre: Különleges vagdalthús

(5-6. oldal)

Diákmozgalmak Szegeden...

(7. oldal)

XX. évfolyam

I. szám

1982. február 8.

LELKIZÜNK

„Nyilvános lelki életet él a Szegedi Egyetem saját hasábjain” — mondták rólunk tavaly tavasszal. „Lelki boldogságot jelent a szerkesztőség” — mondták később, mikor a jövőt illető szándékainkról és elképzeléseinkről „fecsegtünk”, nyilvánosan. Lelkizünk — fogják mondani most, a bekezdést olvasva.

S valóban lelkizünk. Ennek oka nem holmi, a szerkesztőség részéről megmutatózó, exhibicionizmus, csupán egy évfolyam. 20. évfolyamába lépett a Szegedi Egyetem.

Húsz év. Értékelni, akár csak véleményt mondani az 1962 óta megjelenő Szegedi Egyeterről, nem a mi feladatunk. Megállapításokat tehetünk legfeljebb, s azokból tanulságokat vonhatunk le a magunk számára, az olvasók érdekében.

A tizenéves elzöldült számokat lapozgatva, világosan nyom követhető a folyamat, melyben az önnön létjogosultságát igazolni kívánó kezdeti szándék folozatosan háttérbe szorult, s megjelenik a mindenkori cél: az egyetemi demokratizmus fórumává válni. A célt megvalósítani régente sem volt egyszerű feladat, s a különböző időkben különbözőképpen sikerült. Ma úgy tűnik, leginkább akkor járt sikerrel ez a szándék, mikor párbeszédre, gondolat- és véleménycserére birta az oktatókat és a hallgatókat, mikor igazán fórumnak tekintették olvasói a Szegedi Egyetemet.

Különösen érdekes a lap szépirodalmi rovatának múltja. Szinte a kezdetektől pártfogolja az újság a hallgatói irodalmi próbálkozásokat, s olyan szerzők jelentettek meg itt az idők során, akik a mai magyar költészet egy nemzedékének jeles képviselői: Baka István, Csokonai Attila, Petri Csathó Ferenc, Szepesi Attila, Veress Miklós, Zelei Miklós. A fiatalabbak közül Géczy János és Zalán Tibor neve fémjelzi a rovat színvonalát.

Jelentős munkát végzett a Szegedi Egyetem az újságíró-utánpótlás területén. Talán nem sértő a kollégák számára, ha elmondjuk, itt ismerkedett az újságírás fortélyával Domonkos László, Fekete Klára, Gyürki Ernő, Igriczi Zsigmond, Tandi Lajos, Thákes István, Sarkadi Nagy Emília, Szávay István. A lap mindenkor feladatát szem előtt tartva is meghatározó volt a rovat formálásában az egykori felelős szerkesztők személyisége. Ok, itteni megbízatásukat elvégezve, újabb célokat tűztek maguk elé, s továbbléptek a pályán. Elég csak két, irodalmi köztudatunkban is élő névre, Papp Lajosra és Fenékel Juditára utalni.

20. évfolyam. Nem volna illő hangzatos ígéreteket tenni az elkövetkező évekre, jelenlegi helyzetünk szerénységre int. Elég talán annyit mondani, az elmúlt húsz év legnemesebb és legőszintébb hagyományait szeretnénk folytatni, demokratikus fórumot biztosítani olvasóinknak, olvasóink segítségével.

Mikor mindenki számára érvényes fórummá válik a Szegedi Egyetem, bizonyára megszűnik hajlamunk a „lelkizésre”.

GRÓF RÓZA

Értékmérő: a megvalósítás foka

Küldötteink az országos ifjúsági parlamentről

1981. december 18—20. között rendezte meg a Művelődési Minisztérium a felsőoktatási intézmények felett felügyeletet gyakorló minisztériumokkal és az országos hatáskörű szervekkel közösen az országos felsőoktatási alágazati ifjúsági parlamentet.

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatóit, fiatal oktatóit és dolgozóit intézményenként több küldött képviselte. Közülük kértünk fel néhányat, számoljon be parlamenti tapasztalatairól.

SZOTE

A Szegedi Orvostudományi Egyetem intézményi parlamentje által delegált küldöttek közül Rácz Katalin ötödéves, és Rasztyk Mária hatodéves orvostanhallgatókkal beszélgettünk.

Rácz Katalin: — A plenáris ülést követően szekciókban folytatták munkájukat a küldöttek. Mi az egészségügyi szekció résztvevői voltunk, a SZOTE, a DOTE és a POTE, valamint az egészségügyi főiskola hallgatóinak, illetve oktató-dolgozó fiataljainak képviselőivel együtt. Az 5—5 fős küldöttesport mellett rektorok, rektorhelyettesek vagy intézetvezetők is megjelentek a szekcióüléseken. A SZOTE állami vezetését dr. Cserháti István rektorhelyettes képviselte.

Milyen, az orvosegyetemek hallgatóinak egészét foglalkoztató kérdések vetődtek fel a szekcióban?

Rasztyk Mária: — Minden orvosegyetemen jelentkezett az oktatás korszerűsítésének, valamint a többlépcsős felvételi vizsgarendszer kidolgozásának és bevezetésének igénye. Általános javaslatként hangzott el, hogy a felvételiző középiskolások hivatalos adatát mérjék le valamilyen módon, s vezessék be a pályakalkulációs vizsgálatot. Hangsúlyozottan vetődött fel az ülésen az oktatói körhöz a feladatkorének státuszának és jogállásának kérdése. Szinte minden küldött javasolta az oktatók hallgatói általi véleményezésének általánossá tételét és a véleményezés — különböző oktatói minősítésekkel való — figyelembevételét. Közös probléma volt a tankönyv- és jegyzetellátás hiányossága is.

Rácz Katalin: — Több orvosegyetemi küldött kifogásolta a hazánkban tanuló külföldi orvostanhallgatók előképzésének és tárgyi tudásának színvonalát. Egyetértettek a küldöttek a pályázati rendszer kiírásának és a pályázatok eredményének nyilvánosabbá tételével. Magam részéről nagyon fontos javaslatnak tartom azt, hogy a minisztérium évente egyszer számoltassa be az egyetemet az ifjúságpolitikai feladatok végrehajtásáról, s ugyanakkor az egyetemnek is kapjanak visszajelzést az ágazati intézkedési tervek folyamatos végrehajtásának eredményeiről.

A SZOTE küldöttei milyen javaslatokat terjesztettek a szekcióülés elé?

Rasztyk Mária: — Dr. Remák Géza, az I. sz. Belgyógyászati Klinika oktatója, az OD KISZ-küldötteként a SZOTE tornacsarnokának mielőbbi felépítését sürgette, kifejtve a sportlétesítmény hiányának hallgatókat és oktatókat egyaránt érintő negatívumait. Monostori Ildikó a GYTK képviselőjében a gyógy-szereszközök reformját javasolta, mely — mint a helyszínen elmondták — mostanában nem várható. Javasolta továbbá a nyári gyógyszertári gyakorlatok rendezését, illetve az ötéves gyógyszerészképzés bevezetését. Egyetemünk KISZ-titkára dr. Lehoczky Pál, aki szintén részt vett a szekció munkájában, tanácsolta, egy úgynevezett Rektori Tanács létrehozását, a hazai orvosegyetemek állami vezetőinek bevonásával.

En felszólalásomban javasoltam a hallgatók szakszervezeti tagságának lehetővé tételét még az egyetemi évek alatt.

A jelenlegi oktatási reform igen heves ellenszenvet váltott ki a SZOTE hallgatóinak körében. Felvetődött-e a szekcióülésen, ilyen élesen, ez a probléma?

Rácz Katalin: — Nem, s ennek oka valószínűleg az volt, hogy nem minden orvosegyetemen, vagy nem ilyen formában funkcionál az oktatási reform.

Összességében hogyan értékelték a parlament tevékenységét?

Rasztyk Mária: — Összinté légkörben lezajlott parlament résztvevői voltunk, különösen a szekcióülésen, s úgy tűnt, a problémák orvoslása nemcsak a mi szívügyünk, hanem az illetékes minisztériumé is.

Rácz Katalin: — Ez utóbbi egyben biztosított is az intézkedési tervbe foglaltak mielőbbi megvalósítására.

JATE

Tudományegyetemünk bölcsész-hallgatóit Kókás Károly György képviselte az országos parlamenten.

A napilapokban megjelent tudósításokból úgy tűnt, az országos parlament plenáris ülése, majd hogyanem protokolláris volt...

Lehet, hogy a tudósításokból ez tűnt ki, valójában azonban a plenáris ülésen érdemi munka folyt. Rendkívül jelentősnek tartottam Korcsog András, művelődési államtitkár szóbeli kiegészítőjét az előző ifjúsági parlament intézkedési tervének teljesítéséről, valamint a mostani intézkedési terv javaslatáról. Drecsin József miniszterhelyettes az ösztöndíjrendszer korszerűsítéséről tartott beszámolót, melyvel kapcsolatban — az elosztás rendszeréről függetlenül — legfontosabb elvi tényezőnek azt könyveltem el, hogy a jövőben a döntéshozók elvontabb gyakorlatot szándékoznak megvalósítani, mint tették azt most, az ösztöndíjrendszer kidolgozásának esetében. Ez feltétlenül a széles rétegek bevonását jelenti az egyetemi élet demokratizmusába. Az oktatás korszerűsítésével kapcsolatban a szekcióülésen elhangzott hozzászólások közül nagyon lényegesnek találtam Pozsgai Imre művelődési miniszter megállapítását, mely szerint csak a megfelelő színvonalú szakemberképzés lehet garancia a jövő értelmiségének „minőségére”, s hogy a jelenlegi világpolitikai helyzetben óriási jelentősége van ennek a „minőségnek”.

Úgy tudom, felszólalásomban, a felsőoktatás korszerűsítésén belül, a bölcsészkarai képzés reformjával foglalkoztam...

Igen, lényegében az intézményi parlamenten már ismertett javaslataimat mondtam el ott is. Ehhez kapcsolódott az ELTE bölcsészkarának küldötte is, s ez mutatja azt is, hogy az oktatás korszerűsítése ezen a karon fokozottan szükséges.

A tudományegyetemek szekciójában milyen általános javaslatok hangzottak el?

Még mindig szóba került a diákigazolványok kérdése. Több javaslat hangzott el a marista tárgyak oktatásának reformjával, valamint az OTDK-k hatékonyabb megszerzésével és lebonyolításával kapcsolatban is. Fontos kérdés volt az áthallgatás lehetővé tétele csokány, mint a hallgatók jogállásának kérdése. Sok szó esett a felsőoktatás rendelkezésére álló pénzeszközök elosztásáról, az ösztöndíjrendszerünk munkáját szervezésének feltételeiről, a Honvédelmi ismeretek című tárgy oktatásának, valamint a jegyzetírás-ellátás-minősítés problémájáról. A mindezekkel kapcsolatos javaslatok az intézkedési tervben is megfogalmazódnak.

Mit tekintesz a parlament legfontosabb mozzanatának?

A parlament demokratizmusát. A plenáris ülés légköre volt annyira demokratikus, hogy néha úgy tűnt, nem tudunk vele mit kezdeni, s hiányzik még az egyetemistákból a demokratizmus gyakorlata. Inkább elvi, mint gyakorlati módját ismerik. Ha az előző parlamentekre illett is a „kiskorúság” jelzője, az 1981-es parlamentről már ennek ellenkezője mondható el. Véleményem szerint felelős hozzáállás volt tapasztalható a küldöttek és a minisztériumok részéről egyaránt, s ez nem kis dolog. Nemcsak bizonyos problémáink jelzésére adott lehetőséget, hanem demokratikus fogaink gyakorlására is.

Meskó Eszter, a JATE szerves kémiai tanszékének munkatársa

az OD KISZ képviselőjében vett részt az országos parlamenten.

A fiatal oktatók és dolgozók gondoljai — státuszuk és koruk következtében — közel azonosak minden felsőoktatási intézményben. Nem ismétlések sorozata volt-e, ennek következtében, a szekcióülés?

Nem, mert mindent elkerülendő, előzetesen egymás között konzultáltunk, a szekcióülésen pedig figyeltünk arra, mit mondanak a társtudományegyetemek OD KISZ-es küldöttei, s ha olyan javaslatot fogalmaztak meg, mely bennünket is érintett, akkor hivatkoztunk rájuk. Ezáltal elkerültük az ismétléseket.

Sikerült-e tolmácsolni a JATE OD KISZ-es parlamentjén megszavazott javaslatokat?

Lényegében minden, továbbá megvalósított kérdésekről szó esett a parlamenten, ha nem is mi tolmácsoltuk azokat. A tudományegyetemek fiatal oktatóit és dolgozóit leginkább izgató kérdése — s ez javaslatként is megfogalmazódott — a lakáshoz jutás körülményeinek rendezése, a lehetőségek tisztázása, valamint a fiatal értelmiség helyzetének átfogó vizsgálata, és a pályakezdés körülményeinek tisztázására vonatkozó javaslat, mely a küldöttekben nagy egyetértést váltott ki.

Van-e remény a különböző státuszokon levő fiatal oktatók helyzetének rendezésére?

Feltétlenül, mert ennek rendezésére, valamint az oktatói mobilitás növelésére az intézkedési tervbe is bekerült javaslat született.

Milyen reális lehetőségeit látod az intézkedési tervbe foglaltak megvalósításának?

Optimista vagyok, annak ellenére, hogy mint hallottuk, sok még az előző parlamentről visszakösző problémák fogalmazódott meg most is. A bizakodásra most az ad okot, hogy az intézkedési terv megvalósításának folyamatáról ez év októberében a Művelődési Minisztérium tájékoztatót fog bennünket a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsán, illetve az egyetem sajtóján keresztül. Ez lényegében kötelezi is az illetékeseket,

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola

A Tanárképző Főiskola parlamentjén megválasztott küldöttek egyike Bagó József, negyedéves hallgató volt.

Hogyan készültetek fel a parlamentre?

A felkészülés egyszerű volt, tudtuk, mit akarunk, és miért megünn.

S miért mentetek?

Hogy gondjainkat úgy tolmácsoljuk, olyan formában, hogy az tükrözze a hazai tanárképzés általános problémáit is. Így szövegtünk, többek között, az ösztöndíj elosztási rendszeréről, és kértük a Művelődési Minisztérium által a tanárképzők részére adható anyagi támogatás főiskolák közötti arányos elosztását. De javasoltuk a TDK-dolgozók elbírálásának módosítását, mert a jelenlegi módszer meglehetősen helytelen. Szóvá tettük a kollégiumi ellátás színvonalában megmutatókozó különbségeket is és javasoltuk az ellátás szerinti térítés bevezetését. Azt kell mondanom, a szekcióülések panasznapra emlékeztettek, egységesen vonatkozó problémáink miatt.

Mit tartasz a parlament legnagyobb pozitívumának?

Azt, hogy demokratikus volt, s hogy az illetékes minisztériumok ígéretet tettek az egy éven belüli tájékoztatásra.

Az 1978-ban megrendezett ifjúsági parlament intézkedési tervébe foglaltakból meglehetősen kevés valósult meg. Mire számíthatunk a mostanival kapcsolatban?

Biztos vagyok abban, hogy a jelenlegi intézkedési terv jóval nagyobb százalékban fog megvalósulni. Olyan hozzáállás, mondhatnám, megértés volt tapasztalható az illetékes minisztériumok részéről, mely feltételezni engedti a mielőbbi megvalósítást. Korcsog András művelődési államtitkár fogalmazott így: „A parlament annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle”. Mi is így gondoljuk!

G. B.

Dr. Fonyó Antal (1919—1981)

Még most sem akarjuk elhinni, még szívünkben a döbbenet: 1981. december hó 3-án, rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul elhunyt dr. Fonyó Antal egyetemi tanár, a Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi tanszék vezetője, az Állam- és Jogtudományok kandidátusa.

Oktatói tevékenységét három évtizede — 1951-ben kezdte az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának Büntetőjogi Tanszékén. Karunkon negyed évszázada dolgozott mint a Büntetőjogi, később a Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék vezetője. 1958—1964-ig betöltötte a kar dékánj tisztségét.

Munkája során legjobban, szinte fanatikus odaadással az oktatás-nevelő munkát szerette. Nála az oktatás nem az egyetemi előadásokkal kezdődött és arra redukálódott, hanem jóval szélesebb körű ölelt fel. Több mint tíz évig elnöke volt a Kari FEB Bizottságnak, és már az előkészítő tanfolyamok során megkezdte pedagógusi tevékenységét. Minden cselekedetét, tettét a humánus hatotta át. Nemcsak hirdette, cselekedte is, mindig az embert kell védelmezni, az emberiséget kell gyakorolni. Nevelt, oktatói több generációt a szakmai tudáson és szeretetén túlmenően a becsületre, a tisztá erkölcsre, az egymás segítésére.

Tudományos munkássága a büntetőjogi tudományok valamennyi területére kiterjedt. Sokoldalúságát mi sem jellemzi job-

ban, hogy más, a társadalom és a természettudományok különböző területeinek legjelentősebb eredményeit is számon tartotta és kutatásaiban felhasználta. Kutatási, tudományos eredményei — többek között — a büntetőjogi kodifikációk eredményességéhez járultak hozzá, de azok hatással voltak az ország határain túl is. Ismerték és tisztelték a szocialista országokban. Nemzetközi kapcsolatait során számos külföldi konferencián, kongresszuson vett részt. Azokra tanulmányokat, referátumokat készített, ugyanakkor jelentősen közreműködött ilyen hazai konferenciák szervezésében is. Rövid 10 év alatt, vezetésével, a tanszék három nemzetközi konferenciát rendezett Szegeden. Fáradságtalanul, és mindig újat, jobbat akarását jól példázta — a halála előtt néhány nap-

pal megtartott — „műhelytervezet”, amelyen a társtárszék, az ország legkiválóbb büntetőjogi elméleti és gyakorlati szakemberei is részt vettek.

Társadalmi, közéleti tevékenysége ugyancsak igen széles körű volt. Éveken át számos országos, egyetemi és kari bizottság elnökeként, vagy tagjaként működött. Így — egyebek mellett — a Magyar Tudományos Akadémia, a Művelődési Minisztérium, az Igazságügyi és Belügyminisztérium bizottságaiban. Ezekben főleg a megújulás, a reformkérések iránti érdeklődés és tevékenység jellemezte. Több mint 15 éven keresztül elnöke volt a József Attila Tudományegyetemen működő Munkügyi Döntőbizottságnak. Tagja volt a Kar Tudományos Bizottságának és a Kari Acta szerkesztő bizottságának. Igen aktívan vette ki részét a végzettségű jogászok szakmai-tudományos továbbképzésében is. Elnöke volt a Magyar Jogász Szövetség Büntetőjogi Szakmai Bizottságának és Csongrád megyei Szervezete Büntetőjogi Szakosztályának is.

Számos kitüntetésben és elismerésben volt része. A magas kormánykitüntéseket, az oktatás területén a kiváló munkáért való kitüntetések ismételtlen kiérdemelte. Ez azt is mutatja, hogy Nála nemcsak egy-egy kimagasló teljesítmény váltotta ki az elismerést, hanem a folyamatos, az egész életét végig kísérő következetes és lelkiismeretes munka.

Életművével nemcsak maradandót alkotott, de kijelölte az utat is, amelyen tanítványainak haladniuk kell.

Igyekszünk e kijelölt úton végigmenni.

MERÉNYI KÁLMÁN

Suki Béla (1930—1982)

„Amicus Plato, sed magis amica veritas.”

Hagy fordítsam meg ez egyszer a minden filozófusnak elődjéhez való attitűdjét formulázó arisztotelészi mondatot.

Szeretem az igazságot, de Platon jobban szeretem.

Mert Suki Béláról már életében sem lehetett nem-szubjektív beszélni. Hiszen szubjektív volt ő is, a szónak abban a létezőtől valóbb értelmében, hogy eleven, reflexív és emberi. Szeretni lehetett, vagy nem-ismerni. El-menni hozzá és nála maradni, vagy tudomást sem venni róla. Személyiségének meghatározó jegyeit olyan élő egységbe tudta ötvözni, hogy mindenki — célozva bár a részt — a teljes embert kapta.

Tanár Úr volt. A szó klasszikus értelmében az. Ezménye a platon Szókratész, aki az igazat nem választja el a jótól és a széptől, aki a dús lakomák terített asztalánál is a lélek titkos interakcióira összpontosít, aki az előírások tárgyilagos igazsága elé helyezi a megélt élet emberhez szóló bölcsességét, aki méltósággal, háborítatlan derűvel veszi tudomásul a hivatalos Athén elmarasztaló ítéletét. Tanár Úr volt. Tanítása az emberközeli hozott, a letegezhető tudomány; tanításainak színtere nemcsak az

iskolapad, de a nyilvános Szeged is.

Filozófus volt. Egy régi filozófus azt írta: hogy valaki milyen filozófus volt, attól függ, hogy milyen ember. A modern irracionális nagy alakjainak tudományos vizsgálata nála önvizsgálat is, úgyszintén a modern ember cselekedés alternatíváinak feltérképezése. Korán rájött, hogy napjaink cselekedéseinek értelmessége nem utolsó sorban attól függ, hogy mennyire építettük be világunkba a múlt kulturális örökségét, mennyire tudatos bennünk a tévutak tanulsága. Materializmusa nem iskolai jegyzetek távolágtartó premiszátra épült, hanem a mindenteljes élményeire. A marxizmus filozófiájának igazsága nála átgondolt következmény volt: a „fejlődés által kiteljesülő lényeg”. Tanulmányjaiban és könyveiben ez alapján győzhette le mindig a kietkegárd-i „rezignáció lovagját” Marx Prometheusza. ezért válhatott magasabbrendűvé a heideggeri Sein zum Tode-nél a lukács-i „társadalmi lét”. Filozófus volt. Hogy nem a reguláris seregben, hogy nem fizetett zsoldal, — egy kicsit korunk ironiája is. Hogy mégsem perlekedett sorsával; az személyisége autonómításának bizonyossága.

Bélska volt. Mert Suki Bélát nemcsak az fogja minősíteni, ami szellemiségéből tanulmányok sorozatában objektíválódott, hanem az is, ami szubjektív, amit nekünk, környezetének személyes velünkletével adott: személyiségének élő kisugárzása, angyalian naiv segíteni akarása, gyermeklelkű önzetlensége. Nem volt szent. Emberi gyarlóságoktól ő sem volt mentes. Ismerte azonban a szentség természetrajzát és asztalánál — ahol egyaránt helye volt a gimnázium tanulójának és az egyetem rektorának, a kiszendülő felszolgálójának és az orvosprofesszornak — erre tanított minket is.

Az ő helye még nagyon sokáig üresen marad. Január végén lett volna 52 éves.

SIMON FERENC

Dr. Csiszár Imre (1935—1982)

Pár évvel ezelőtt még úgy járt közöttünk, mint eleven köszikő: kemény és masszív volt, erőteljes és hatalmas, mint egy rendíthetetlen erősnek és lobogó pedagógus hittevének élő farsza.

Élete utolsó pillanatáig egész Ember volt lélekben, csak a teste nem akarta néhány éve őt szolgáltni. Ő mindig tudta, hogy mit akar és mindig állotta is, amit tudott. Élő gondolatok és rendíthetetlen akarások birkóztak benne élte utolsó pillanatáig. A fiatal középiskolai tanár, kit egyideig Makó város gimnáziuma mondhatott magáénak, hamar visszatért az Alma Materhez, hogy jelesen eltöltött évek után hívta tanítani és a reformokban tevőlegesen részt venni egyetemünk Pedagógiai Tanszékén. Már egyetemi hallgató korában dacosan állott ki meggyőződése mellett, nem hajlott és nem tévődött, még csak hallgatással sem tért ki, ha színt kellett vallani. A maga pedagógiai meggyőződését, a maga politikai öntudatát nem rejtgette.

Végtelen jószágos szelidség, megértés és emberszeretet a pedagógus, az igazságért vívott

küzdelmé a kommuniztáé, az előadói szárnyalás, a tartalom a tehetség volt.

Hallgatói szerették, mert érezték, akár az előadói pulpituson, akár személyes beszélgetéskor találkoztak vele, hogy a szavak, amiket kiejtett soha nem csengtek hamisan, magát adta és nem az állás diktálta sablont, vagy koloncos kötelességet. Érezték, hogy reformeszmékkel, színes gondolatok tűzétől átitatott „ta-

nító” szót hozzájuk. A szelleméből pattant ki valami megmagyarázhatatlan fluidum, mely kapcsolatot tudott teremteni, fogva tartott és bővöletes áramkörébe tudta vonni hallgatóit. Mely kútból merített tudását a gyakorlati pedagógus két évtizedes tapasztalata tette még értékesebbé. Betegségében is a kandidátusi dolgozata enyhítette fájdalmát. Hívó hittel hitt a pedagógia egész Embert formáló erejében. Imádozott családját is ebben a szeltemben készítette fel az életre. Ezt hirdette kutatásaiban és számos tudományos dolgozatában, melyben szellemének kincsét tette le.

Mint kolléga, barát tudott lenni. És ezt úgy fogta fel, mint az emberi lét legnagyobb értékét, melyet minden egyéb cél fölé kell helyezni és szem előtt tartani, tudással, lélekkel, szeretettel szolgálni. Felénk is szórt gazdag lelkének, mely intuíciójának nagyszerűségét. Mindnyájan éreztük lényének etikumát.

Csiszár Imre gyönyörű szép munkát végzett, ezért élete, melyet a sorspróbák szenvedésthöz árnyai élete utolján érték, mégis szép élet, nagy élet és nemes élet volt.

Emlékét tanszékünk kincsés értékének megőrizzük, mert mindenekfelett Ember volt.

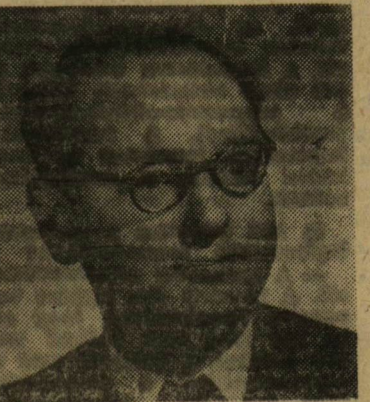
GRUBER LÁSZLÓ

Dr. Geréb György (1923—1982)

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Tanácsa, főigazgatója, munkatársai, a tanárjelöltek és hajdani tanítványai nevében búcsúsom hosszú éveken át volt kollégáinktól, a pszichológia és a neveléstudomány kiváló művelőjétől, főiskolánk pszichológiai tanszékének tanszékvezető tanáráról: Dr. Geréb Györgyről.

Tudtam, tudjuk, hogy súlyos beteg. Mégis furcsa és érthetetlen, hogy múlt időben szólhatok már csak róla, hiszen maga volt az eleven élet: lángolt, lobogott. Az önégető emberek típusából való volt. Élete utolsó percéig hitt, óriási akarattal elfoghatatlannak tűnő vitalitással dolgozott. Igaz, az élet sok-sok megpróbáltatása előtt sohasem torpant meg. Szerette hivatását, munkáját, híven szolgálta közös céljainkat, a közoktatás és a tanárképzés ügyét. Ezt hirdette tanítványainak, erre agítálta tanártársait, amikor a maga pedagógus-eszményét szüggertálta beléjük.

Ötgyermekes, egyszerű család tagjaként született Komáromban, 1923. június 17-én. Nehéz körül-

ménnek között végezte el a gimnáziumot 1942-ben, de kitűnő eredménye ellenére csak egy év múlva folytathatta tanulmányait Szegeden, a tudományegyetem latin-magyar-filozófia szakán. A háború borzalmait végig élte, de szüleit, testvéreit elvesztette. Kiváló szorgalommal végezte el az egyetemet, szerzett bölcsészdoktorátust 1947-ben, 1948-tól a Tanárképző Főiskola oktatója, majd

tanszékvezetője. Az Ifjúsági Idegrendező és Lélektani Intézetnek 1956 óta szakpszichológusa. Kandidátus (1957), majd a pszichológiai tudományok doktor (1974) után címzetes egyetemi tanár (1979), több külföldi és hazai tudományos társaság tagja. Kiemelkedő tudományos és nevelőmunkájáért, közéleti tevékenységéért többször részesült kitüntetésben (a Haza Szolgálatáért Erdemérem ezüst fokozata, az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, a Munka Erdemrend bronz fokozata, Comenius érem). Számos könyve, tanulmánya jelent meg szakmai és közéleti tevékenységét országosan elismerték.

Dr. Geréb György mindenekelőtt tanár volt. Igényes, szigorú, kiváló tanár. Közel négy évtizeden át állt az általános iskola, a főiskola, illetve az egyetem katedrán. Mindig minden munkájában a teljességre törekedett. Egy, a hivatását szerető és nagy-szerűen érte nevelővel maradandó alkotó szakemberrel lettünk most szegényebbek. Szerteágzó munkájának legfőbb eleme a tudás és a fejlődés szeretete volt, s a felelősség ifjúságunkért, népünk műveltségéért. Kiváló szakmai felkészültségű tanár és tudós életének példája el-tovább tanítványait munkatársait emlékeztetében.

DR. VESZPRÉMI LÁSZLÓ

Dr. Turai Kálmán (1944—1982)

Fiatalon, súlyos betegség után távozott körünkől dr. Turai Kálmán, aki 1944-ben született, pedagógus szülők gyermeke. A középiskoláit kitűnő eredménnyel végezte, majd a SZOTE Általános Orvosi Karán folytatta tanulmányait. Másodéves diákként már az Élettani Intézetben dolgozott a TDK-ban, majd mint demonstrátor.

Hallgatóként írta meg az Élettani Intézet történetét, és még három pályamunkát készített. 1968-ban (cum laude) végezte el az egyetemet. Az Élettani Intézetbe került munkatársként, ahol oktató és tudományos munkája mellett egy évig hallgatója volt a JATE vegyész szakának.

1970-ben orosz kandidátusi nyelvvizsgát tett 1972-ben labor-ismertetékből szakvizsgázott 1973 július 1. óta a SZOTE Radiológiai Klinika tanársegédje. Tíz év egy ember életében rö-

vid idő. Turai kollégánk klinikánkon sokkal hosszabb időre voltak tervei, Rendkívüli tehetség volt, ambíciók, tervek, szorgalmas odaadó munka jellemezte azokat az éveket, melyeket velünk töltött.

Fáradságot nem ismerve kutató az új, a modern felfedező munka után. Tagja volt a Magyar Radiológusok Társaságának, a Magyar Biológusok Társaságának, valamint az MSZMP-nek. KISZ-es mozgalmi munkájáért a politikai oktatás szervezője volt klinikánkon. Csoportpatronusi tevékenységét és a klinikai oktató munkáját egyaránt lelkiismeretesen végezte. A hallgatók szerették, tisztelték. Előadói volt az asszisztensképző és továbbképző tanfolyamoknak Szeretett oktatni, példásan végezte munkáját is.

Kutató munkáján részben kémiai, sugárkémiai, sugárbiológiai és az új sugárterápiás létesítmény adminisztratív és szervezési kérdéseivel foglalkozott.

Hét közleménye, hat tudományos előadása jelent meg a társadalmi Súlyos betegség idején is inakozott könnyeire számán reménytelenség jelentő. Hallgatón lelkijével rámozni a butát, győmtető és oktató munkáját.

Ereje négy megeremtette családjának a lelkét, amit csak lehetett. Imádtam, hogy is-lányját, feleségét. Szeretett volna már élni tanárként, a sors, hogy olyan embert vitt el, aki a tehetségével, talán sikerrel is-szeretett volna munkájában gazdag, megértő családi élet várt.

Emlékét megőrizzük!

JATE-napok Kecskeméten

Decemberben JATE-napokat tartottunk Kecskeméten, a megyei művelődési központban. A háromnapos rendezvénysorozat mindenképpen újdonságot jelentett a város középiskoláinak számára, s nagy érdeklődés előzte meg.

Hosszú évek óta tapasztalhatjuk, hogy egyre többen — sajnos, sokan önkritika nélkül — jelentkeznek felsőfokú tanintézetbe. Ez fordul, hogy közepes rendűek is beadják jelentkezésüket egyetemre, lehetőleg ott is a legzsúfoltabb, kívülálló számára legkönnyebbnek tűnő szakokra. Így — főleg a humán szakokon — csak nővelik az amúgy is túl nagy zsúfoltságot és csökkentik a tehetségesebbek esélyeit. Arra gondoltunk, hogy mindenképpen hasznos lenne az egyetemi élet, az ott folyó előadások színvonalának bemutatása, a követelményrendszer megismertetése. Szamba vettük annak lehetőségét, hogy a fentiek vonzóak és riasztók is lehetnek, s bíztunk abban, hogy a legmegfelelőbb fiatalokat orientálja az egyetemre, s nem baj, ha elriasztja azokat, akik hamis képet alkottak az ottani életről. Mivel középiskolások fiataljaink jó része Szegeden kívánja folytatni tanulmányait, elsőként a József Attila Tudományegyetem bemutatását határoztuk el.

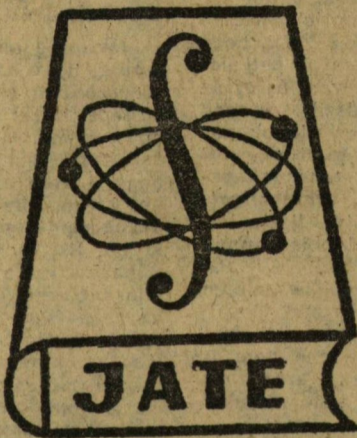
A három napon igyekeztünk teret adni a bölcsészettudományi és természettudományi karnak egyaránt, előadásokat, írásbeli és szóbeli próbafelvételüket szerveztünk.

Az első napon kihelyezett rendezvény órákkal kezdtünk. Anderle Adám a Katona József Gimnáziumban történelem, Novák György a Bányai Júlia Gimnáziumban angolórát tartott. Délután Szigeti Lajos tartott előadást József Attiláról (este a dolgozók gimnáziumában felnőttek számára is), majd Rákos István beszélt a magyarországi reformációról. Sokan voltak kíváncsiak az előadásra, s a vártnál többen vállalkoztak a történelem

próbatesztek kitöltésére. Sajnos, azonban a vállalkozó szellem nagyobb volt a tárgyi tudásnál.

Valószínűleg ennek köszönhető, hogy harmadnap az értékelésre és szóbelire jóval kevesebben jöttek el.

Este „bombasikert” aratott az Egyetemi Színpad Ionesco: A kopasz énekes című darabjával. A száz férőhelyes helyiség zsúfoltságig megtelt érdeklődőkkel, s hogy a kintmaradottak se legye-

nek szegényebbek egy élménnyel — az előadást meg kellett ismétlni. A kellemes atmoszféra doppingolta is a produkció résztvevőit, s igen színvonalas alkotást láthattak a fiatalok. Amatőr színjátszók ilyen sikerére rég nem volt példa Kecskeméten!

A második nap a természettudományoké volt. Dél előtt Szalai István dékánhelyettes tartott rendezvény matematikaórát a Katona József Gimnáziumban. Délután Klukovits Lajos érdekes matematikai problémákról beszélt, Laczkó Pirooska látványos, lézerek kísérletet is bemutató fizika-előadása pedig a rendezvénysorozat egyik legnagyobb sikerének bizonyult. Kellő konkurrenciája volt a nálunk éppen akkor zajló lézerek diaporáma show-nak is, s azt hiszem, ez a tény a szaktárgy méltó elismerésének is felfogható. Kellemes

élményekkel távoztak a középiskolások Dorgai László biológia-előadásáról is. Vizze Irén kémia-előadásán a vártnál valamivel kevesebben jelentek meg, de az ott levők nem csalódtak. A nap méltó befejezése lett volna a JATE Táncegyüttes tervezett bemutatója és a táncház, de mindannyiunk sajnálatára, ez technikai okok miatt elmaradt. Reméljük azonban, hogy más alkalommal még pótolhatjuk.

A harmadik, záró napon a történelem írásbeli értékelése zajlott, s néhány vállalkozó szellemű fiatal megpróbálkozott a szóbelivel is. Sajnos, meglepően kevesen próbálkoztak magyarból felvételre, a megjelenteknek viszont Szigeti Csaba nagyszerű verstanórát tartott.

A rendezvénysorozat a Szegedi Amatőrfilm Stúdió vetítésével zárult. A műfajnál szokatlan, nagy érdeklődés közepette zajlott az esemény. Nagyszerű, s egyben vitára is okot adó szuper 8-as filmeket láthattunk. Vági László nemcsak a stúdiót, hanem a JATE-klubot is bemutatta.

A népművelésben a siker ellenére némi elkeseredés is támadt. A rendezvénysorozat ugyanis sokkal nagyobb sikert aratott szakmai berkekben és pedagógusok között, mint az érdekelteknél, a diákoknál... Érthetően, hogy a diákok azon jelentős százaléka miért nem vett részt, aki a következő hónapokban beadja jelentkezési lapját valamelyik főiskolára, egyetemre, talán éppen a JATE-ra... A rendezvényeket mindenkinek ajánlottuk, aki tanulmányait folytatni akarja.

Hálával gondolunk a JATE önzetlen tanáraitra, akik színvonalas előadásaikkal az egyetemet reprezentálták, s köszönjük a JATE KISZ-bizottság tagjainak — különösen Muzsik Gyula és Szilva László — segítségét. A rendezvényt közös sikerünknek könyvelhetjük el.

SZABÓNÉ MIKUS EDIT
a megyei művelődési központ népművelője,
a JATE-napok szervezője

A filozófiatörténet oktatásáról

Az idei diákkonferencián minden eddigénél erőteljesebben fogalmazódott meg az az igény, hogy a filozófiatörténetet, különösen a BTK-n. nagyobb órászámában szeretnénk hallgatni. Ezért kerestük meg dr. Szabó Tibort, a filozófia tanszék adjunktusát, hogy megkérdezzük, mi a véleménye az egyetemen folyó filozófiaoktatás helyzetéről, lehetőségéről.

— Mikor indult be a filozófiatörténet jelenlegi formában történő oktatása?

— Majdnem tízéves szünet után 1979-ben indult be a BTK első évfolyamának első félévében. féléves kurzusban. A filozófia tanszéknek kettős szándéka volt: egyrészt az ifjúsági parlamenteken elhangzott kérések teljesítése, másrészt az addigi szisztéma részleges módosítása. Így nemcsak a Marx előtti filozófiát tárgyaljuk, hanem a Marx utáni is, Lukács Györgyig.

— Nem túl sok ez egy félévre?

— De. A filozófiatörténet előadásával, ebben a formában, csak az lehet reális elvárás, hogy a filozófia fejlődésének egy ívét rajzoljuk fel. Az itt kapott általános képet aztán a későbbiekben ki lehet egészíteni vagy továbbfejleszteni.

— Milyen mód kínálkozik erre?

— Én ennek három formáját látom. Egyrészt a hallgatók — a szaktanszék oktatóinak segítségével — speciális, a szakmájuknak megfelelő és a filozófiatörténettel érintkező kérdésekben elmélyülnek. Tudomásom szerint például az angol tanszéken foglalkoznak Baconnal, a francia tanszéken a XVIII. sz.-i irodalom oktatása jénvegyben egybeesik a „philosophes”-ek tárgyalásával stb. Másrészt az általános igényeket önképzés formájában lehet kielégíteni, az ismerteket továbbfejleszteni. Én ennek igen nagy híve vagyok. S végül, hogy a hallgatók ne hagyatkozzanak csak magukra és a kézikönyvekre, három évvel ezelőtt beindítottam egy filozófiatörténeti szövegolvasáskurzust.

— Mi a szövegolvasó kör célja?

— Egyrészt, a diákköri munkát akarja segíteni. Tudjuk, hogy ez a munka gyakran formális, mert a résztvevő hallgatók más-más érdeklődésűek. Igazi párbeszéd, vita nem alakul ki. Én ezzel a kör beindításával igazi vitát szerettem volna elérni. Másrészt, így alkalom nyílik a hallgatók filozófiatörténeti ismereteinek kibővítésére, elmélyítésére.

— Milyen kurzusokat tartottak eddig?

— Minden tanév első félévében két, második félévében egy olvasókört tartok. Az első félévében az első évfolyamos hallgatókkal a filozófia klasszikusait olvassuk. Platont, Arisztotelészt, Bacont, Descartes-ot, Holbachot, Hegelt, Nietzsche-t, Freudot, Sartre-ot. A hallgatókkal pedig egy-egy filozófust vagy iskolát tanulmányozunk egy féléven át, például a reneszánsz filozófusait, Nietzsche-t, Sartre-ot és Gramscit.

— Milyen tervei vannak az olvasó körnek?

— A jövő félévében Lukács Györgynek a fiatal Marxról írott tanulmányait fogjuk elemezni. Ezzel kezdjük el Lukács György életművének tanulmányozását.

— Véleménye szerint van-e lehetőség a filozófiatörténet oktatásának kibővítésére?

— A jelenlegi keretek között egyrészt lehetőség van arra, hogy a marxizmus tanulmányozása közben a kérdéseket filozófia történetileg vessük fel és elemezzük. Másrészt a hallgatói igényeknek jobban megfelelő spec. koll.-t kell (esetleg a ielenlegiek felett is) indítani.

— Szükséges-e véleménye szerint a filozófiatörténet oktatásának bizonyos reformja?

— Ehhez pontosan kell tudni, hogy a hallgatóknak általános igénye-e, ez a mindenképpen megterhelést jelentő többletmunka. Vállalja-e ezt minden hallgató, vagy csak hallgatósnak egy kisebb, érdeklődő része? A további munkához ennek ismerete feltétlenül szükséges lenne.

— Köszönöm a beszélgetést.

L. I.

Mindenki másképp csinálja

— a vizsgaidőszakról —

Az elsőévesek első vizsgaidőszakukat végigtanulják, minden vizsgára komolyan (vagy komolyabban, mint később...) készülnek. Valószínűleg ők azok, akik építhetnek az év közben tanultakra is (tisztelt a felsőéves kivételeknek). A végzősöknek — például a JATE-n — ez a téli másfél hónap nem hasonlít a régebbiekéhez. Akik szorgalmasabbak, akik már jól állnak a szakdolgozatokkal, azoknak csak üdülés; a többieknek szakdolgozat-készítés, esetleg egy-egy vizsga — de az már rutinból is megy. Vannak olyanok, akik nagyon várják a december közepét, mert végre nyugodtan alhatnak, napokat pihenhetnek (karácsony, szilveszter stb.), a vizsgán meg „majdcsak lesz valahogy”. De vannak olyanok is, akiknek másfél hónapig görcsben áll a gyomruk, már a vizsga előtt 2–3 nappal nem lehet hozzájuk szólni és csak nagyon rövid időre oldódnak fel egy-egy „győzelem” vagy „vereség” után. Mindennapos látvány a szórakozóhelyeken a diadalt ülő öltönyös úriember — persze az is lehet, hogy vereségét siratja, de fájdalomában egy-két óra múlva teljesen átalakul, és nem lehet megkülönböztetni a jó diákot a bukótól.

Van aki otthon tanul, van aki a kollégiumban, és még lehetne sorolni a változatokat, tényleg „mindenki másképp csinálja”. A vizsgaidőszak derekán megkérdeztem néhány diákot, szeretik-e a vizsgaidőszakot? Sokan furcsán néztek rám, és az ajtóra mutattak. Gyorsan rájöttem, hogy ők vizsga előtt vannak, és ha még mondanának is valamit, az nem tőrne nyomdafestéket. Akik válaszoltak, általában még jóval vizsga előtt lehetnek, ezért tűnnek rózsaszínűnek a válaszuk.

1. — „Szeretem. Szabadabb vagyok, úgy osztom be az időmet, ahogyan akarom, akkor és annyit alszom, amennyit akarok. Mindenre jut időm, ki tudom pihenni magam.”

2. — „Szeretem és szükségesnek tartom. Szeretem, mert az időmet magam oszthatom be, nem szól bele senki. Örülök egy-egy vizsgának — ha rosszul végződik, akkor is jó érzés, hogy túl vagyok rajta. Az igazságtalanságok (amelyek vagy így, vagy úgy, de szinte mindig érik a vizsgázókat), már nem is zavarnak. A hallgatók tudják a legjobban, hogy a jegyek nem mindig tükrözik a valós tudást — és ez 20–25 vizsga után már nem zavar úgy, mint eleinte.”

3. — „Most inkább ne kérdezd, mert egyértelmű lenne, hogy mit válaszolnék. Holnap szigorlatozom kémiaiából.” — mondta H. J. és folytatta a küzdelmet az anyaggal (valószínűleg még hajnalig).

4. — „Akkor szeretem, ha már túl vagyok a vizsgákon, és pihenhetek, készíthetem a szakdolgozatomat, azt csinálhatom, amit szeretek. Rengeteget kell tanulni, keveset lehet aludni, sok az idegeskedés a vizsgák között — azt hiszem, ezt senki sem szereti.”

5. — „Rendkívül. Sokkal kötetlenebb, mint a szorgalmi időszak, a hangulat is más a kollektívban, az embereknek mindegyike „pihent” ötletük támad.”

A másik kérdésre, hogy szükségesnek jónak tartják-e a vizsgákat, érthető okokból többen megint nem válaszoltak. Valami baj lehet a vizsgázatás rendszerével (persze, ezt már sokan elmondták, leírták, de az ilyen nem árt többször), mert a válaszok itt egyértelműen elmarasztalóak voltak.

1. — „Nem, mert nem ad valódi képet a tényleges tudásról. A torz képből szerepet játszhat, hogy az anyagnak egy nagyon kis részéről kell csak, nagyon részletesen, beszélni. A több kérdést helyesebbnek tartanám — más-más témakörből. Sok olyan vizsga van, ahol beszámítják a szeminárium szereplését — ezt igazságosnak, helyesnek tartom.”

2. — „A kollokvium legyen kollokvium a szó eredeti értelmében, tehát beszélgetés egy témáról. Ez, sajnos, ma még nincsen minden vizsgán, sőt, a legtöbb helyen nem ez a jellemző. Hogy így lesz-e? A tanárok nem változnak meg parancsszóra!”

3. — „A vizsgákat jónak, helyesnek tartom. A nyári vizsgaidőszak időpontja nem jó, szerintem jobb lenne, ha a május szabad lenne, szívesen elkezdene inkább korábban, augusztusban a tanulást.”

4. — „Nem jó, mert teljes egészében és kizárólag arra kíváncsiak, hogyan tud az ember reprodukálni. A vizsgázatatók hozzá vannak szoktatva ahhoz a vizsgázatatópúshoz, aki „bema-golja” az anyagot, és egy szuszra elmondja. Aki gondolkozik, az már „határozatlan”, nem biztos a dolgában. Ráadásul sokan vannak olyanok, akik eleve úgy állnak a dolgokhoz, hogy „majd megkérdezi, ha meg kíváncsi valamire”. Ők így hátrányban vannak, pedig egyáltalán nem biztos, hogy hülyébbek, mint a többi.”

Nem lehet egységesen megítélni a vizsgaidőszakot, de azért befejezésül egy eléggé elterjedt vélekedésről szeretném megírni a véleményemet. Sokak szerint (bár az a gyanúm, hogy ezek inkább kívülállók), a „szegény diákok” éjjel-nappal tanulnak a vizsgákra. Kollégiumi tapasztalataimból elmondhatom, hogy akik éjjel tanulnak, azok nappal (általában ebédig) alszanak — és fordítva. Akik vizsga előtt valóban éjjel-nappal tanulnak, azok vizsga után éjjel-nappal pihennek, legalább 1–2 (–3–4...) napot. Nem mindig azért ég a villany a kollégiumi szobák ablakában sem, mert tanulnak ott, sőt... A vizsgaidőszak egyáltalán nem annyira szörnyű — tekintve, persze, a vizsgák körüli forró villanatoktól.

— móroc —

HÍREK

Latin-amerikai küldöttség járt Szegeden 1981. december 1–3. között. A hattagú küldöttség vezetője Antonio Tamayo, az Uruguayi Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja és Ricardo Pascual, a chilei antifasiszta bizottság képviselője volt.

Látogatásuk alkalmából, december 2-án, az Országos Béke-tanács Fejlesztési Bizottsága és a József Attila Tudományegyetem Tudományos Szemináriumot rendezett. A nemzeti felszabadító küzdelem és a társadalmi haladás időszakos kérdései Latin-Amerikában címmel. A konferenciát dr. Antalffy György, a JATE rektora nyitotta meg, majd előadások hangzottak el.

Dr. Kékes Szabó Mihályt, a JATE neveléstudományi tanszékének adjunktusát a „Haza fegyveres szolgálatáért” szolgálati érdeméremmel tüntették ki január 27-én a munkások Taurus gumigyári ünnepi alegységgyűlésén.

1981 decemberének első hetében szegedi tanulmányútra érkezett Borisz Jakovlevics Reznik, az odesszai Pirigov Orvostudományi Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának igazgatója, és V. Arijev, az intézet docense. A látogatásra az odesszai és a szegedi orvosegyetemek közötti tudományos együttműködési munkaterv adott lehetőséget, melyet B. J. Reznik professzor és dr. Boda Domokos, a SZOTE intézetvezető egyetemi tanára egy éve írtak alá.

Reznik professzor itt-tartózkodása alatt előadást tartott ötödéves orvostanhallgatóknak, tudományos tanácskozásokat folytatott a SZOTE Gyermekklinikai munkatársaival, ismerkedett az intézetben folyó gyógyítómunkával és találkozott városunk vezetőivel is.

Az egészségügyi miniszter dr.

Karácsonyi Sándor egyetemi tanárt 1982. január 1-i hatállyal a Szegedi Orvostudományi Egyetem I. sz. Sebészeti Klinikájának igazgatójává nevezte ki.

Dr. Lessi Viktor nyugalmazott egyetemi adjunktusnak József Attila-emlékplakettet adományozott a tudományegyetem. Az elismerő kitüntetést dr. Antalffy György, a JATE rektora adta át a kiváló pedagógusnak.

A József Attila Tudományegyetem Kibernetikai Laboratóriuma felvette alapítójának, az 1976-ban elhunyt Kalmár László Kossuth- és Állami díjas akadémikusnak, a JATE egykori tanárának nevét.

A december elején megtartott — tudományos emlékülésével egybekötött — névvelvételi ünnepségen a Kalmár-család tagjain kívül megjelent Török József, a Szeged városi pártbizottság első titkára, dr. Székely Sándor, a Szeged városi pártbizottság úttára, dr. Végh Gyula, az MSZMP Csongrád megyei Bizottság osztályvezető-helyettese, Prágai Tibor, a városi tanács általános elnökhelyettese, valamint Bérczi Gyula, a megyei tanács osztályvezetője. A rendezvényen részt vett dr. Páris György, a Művelődési Minisztérium Tudomány-szervezési és Informatikai Intézetének igazgatója és dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus, a SZAB elnöke is.

Dr. Székely Sándor, címzetes egyetemi tanár — korábban éveken át a Kibernetikai Laboratórium igazgatója — megemlékezést tartott Kalmár professzorról, majd levetítették a Magyar Televízió Kalmár Lászlóról készített portréfilmjét.

A névvelvételi ünnepséget a laboratórium és a számítástudományi tanszék munkatársainak tudományos előadásai zárták.

A fődíj ürügyén

Az 1981. december 11-13. között Balassagyarmaton megrendezett XVI. Országos „Maddach Imre” (amatőr) színjátszó fesztiválon a szegedi Medicus Színpad — Seneca című produkciójával — ismét megnyerte a fődíjat.

Az előadás rendezője Oláh Attila, egyik szereplője Kormos Tibor volt.

SZ.E.: *„Őti volt, úgymond, az egész szakma?”*

OLÁH: Erről szó sincs. Az elődöntők során 12 színpad került a döntőbe, a rosta azonban nem látszott meg a produkciókon.

SZ.E.: *Vagyis?*

KORMOS: Néhány előadás egyszerűen, sajnálatra volt méltó. Előfordult, hogy tragikus művet végsőgröhögött, vagy értetlenül végigbámult a közönség.

OLÁH: Ezt a fesztivált minden második évben rendezik meg, s valamely szocialista ország nemzeti irodalmának bemutatásához kötik. Idén a romániai népek irodalmát volt hivatott reprezentálni a fesztivál.

KORMOS: Sajnálatos, hogy a legtöbb társulat gyöngye román egyfelvonásokat választott, a helyett, hogy figyelt volna a romániai magyar irodalom alkotásaira is. Talán ettől is volt, hogy egyik-másik előadás az 50-es évek szellemében, stílusában fogant.

SZ.E.: *Nincs a balassagyarmati fesztiválnak olyan kulturpolitikai jelentősége, hogy a legjobbak is benevezzenek?*

OLÁH: A magyarországi amatőr színjátszást semmiképp sem reprezentálta ez a fesztivál. Vagy ha mégis, úgy aggodalomra van okunk.

KORMOS: Olyan jelentős együttesek, mint a Székely, az Utcaszínház, a Hurka, nem vezettek a fesztiválra. Balassagyarmat? Hoi van, és ki megy el oda a fesztivál kedvéért, és kit érdekel ott az effajta játék? Az előadásokat jobbra mi, a résztvevők néztük. Közönség alig volt.

SZ.E.: *Ez a város valóban nem kulturális centruma hazánkban, mégsem lehet ez a tény az érdektelenség és színvonalatlanság kizárólagos oka. Magával a mozgalommal is baj lehet.*

OLÁH: Kétségtelen. Véleményem szerint azonban, nem is a társulatokkal, vagy az egyes színjátszókkal van a gond, hanem az együttműködés „veterán” vezetőivel, illetve azok szemléletével, alkotói módszerével.

SZ.E.: *Ezek a mai veteránok valamikor a mozgalom élén jártak...*

OLÁH: Az lehet, de nem voltak a mozgalom legjobbjai.

KORMOS: A hazai amatőr színjátszás kritikus időszakát éli. Ennek volt tükörképe a balassagyarmati fesztivál.

SZ.E.: *E jelenség okát, te, aki tulajdonképpen átélted a mozgalom fellendülését és hanyatlását is, miként magyarázod?*

KORMOS: A 70-es évek elején valóban fellendülőben volt a mozgalom, idehaza és külföldön egyaránt. Ezt segítették a különböző fesztiválok is, mert szakmailag újat, s mindig újabbat adtak. Fesztiválokat, persze, ma is rendeznek, itthon és külföldön is, a hanyatlást, a pangást mégsem lehet elhallgatni. Az itthoni hanyatlást a különböző „mederbe terelési” szavalyok, a túlszervezettség, a túlrányított megjelenségekkel, a mozgalom... fel-

karolásával” magyarázom. A tehetségek az irányítottságot nem viselték el. Kiváltak a mozgalomból, profik lettek.

OLÁH: Az elsővonalbeliek, a másodikvonalbeliek visszatértek eredeti szakmájukhoz, s végleg lemondtak a színjátszásról, rendezésről. A harmadvonalbeliek maradtak, ők a mai „veteránok”.

KORMOS: En a mai időszakot az érdektelenség korszakának nevezem. Anélkül, hogy misztifikálnám a hazai amatőr színjátszó mozgalom korábbi időszakát, elmondhatom, nemcsak alkotói közösség, de emberi, baráti közösség is voltunk. Az már külön szerencsénk volt, hogy igazi tehetségek voltak közöttünk. Ezzel szemben ma, számomra úgy tűnik, nincs igény a közösségre, a „mi” tudat eltűnt, egyedül, külön-külön élnek, dolgoznak, alkotnak az emberek. Ilyen szituációban elég nehezen jön össze egy olyan csoport, mely egyszerre közösség is, színház is.

OLÁH: Ez az érdektelenség lehet az oka annak is, hogy a produkciók között egyre több a politikai, társadalmi elkötelezettség nélküli, s nem cél a gondolkodásra készítés.

SZ. E.: *Szegeden is ilyen aggasztó volna a mozgalom jelenlegi helyzete?*

OLÁH: Bizonyára hagyományaink teszik, hogy színvonal tekintetében viszonylag — hangsúlyozom, viszonylag — megnyugtató a helyzet.

KORMOS: Országos viszonylatban, a balassagyarmati tapasztalatok ellenére is, úgy látom, mintha ismét lenne igény a „közlésre”, a gondolatok cseréjére. Szegedi viszonylatban pedig, mintha a közösségben élesre-alkotásra lenne igény. A „mintha” nagyon fontos itt. Optimizmusra ad okot.

SZ. E.: *A balassagyarmati fesztivál tehát gyöngye színvonalú volt. Mit ér, ilyen mezőnyben, a fődíj?*

OLÁH: Jó kérdés! Jó lenne azt mondani, a legjobbak között indultunk és nyertünk. Ez azonban nem volna igaz. A tavalyelőtti fődíj összehasonlíthatatlanul értékesebb volt.

KORMOS: Valóban nem úgy ragyog, ahogy egy fődíjnak kellene.

**megnyílt,
megnyílt,
megnyílt**

végre a Szegedi Orvostudományi Egyetem új KISZ-klubja az oktatási épületben. A hallgatók és a rendezvények iránt érdeklődők február 8-tól látogathatják a klubot. (A február havi műsorajánlat lapunk 8. oldalán található!)

Pályázati felhívás!

Kalmár László akadémikus (1905-1976) özvegye alapítványt létesített a számítástudomány és számítástechnika területén dolgozó fiatalok munkásságának elismerése és ösztönzése céljából. Az alapítvány értelmében a következő pályázat kerül évenként meghirdetésre:

Pályázni lehet a számítástudomány és számítástechnika területén elért elméleti eredményről, vagy a számítástudomány és a számítástechnika magas szintű, elméleti jelentőségű alkalmazásáról írt dolgozattal, illetőleg szakfolyóiratban megjelent, vagy vagy közlésre elfogadott cikkelel.

Pályázhatnak a hazai tudományegyetemen dolgozó, a pályázat évében (1982) 5 évnél nem régebbi diplomával rendelkező 32. életévüket még be nem töltött oktatók és kutatók, továbbá a tudományegyetemek V. ére hallgatói.

A beérkezett pályázatokat a József Attila Tudományegyetem rektora által felkért, tudományös-

minősítéssel rendelkező egyetemi dolgozókból álló 3 tagú bizottság bírálja el.

A díjnyertesek részére oklevél és évi 6 ezer forint pályadíj kerül kiosztásra. A pályázatot elbíráló bizottság feladata szerint dönt abban a kérdésben, hogy a díjazásra rendelkezésre álló összegből, egy vagy több pályázó részesüljön. Egy pályázó azonban 2 ezer forintnál kisebb összeggel nem jutalmazható.

Megfelelő színvonalú pályaművek hiányában a bizottság az adott évben rendelkezésre álló összeget, vagy annak egy részét a következő évre átviheti.

A pályadíjak átadására második alkalommal 1982. márciusában — Kalmár László születésnapja alkalmából — kerül sor.

A beküldési határidő 1982. február 15. A pályaműveket kérjük 2 példányban a József Attila Tudományegyetem Rektori Hivatala címére elküldeni. (Szeged 6720 Duobonics tér 13.)

József Attila Tudományegyetem

A megajánlott jegy, mint közösségformáló erő

A főiskola diáksajnálatján az egyik felszólaló azt kérte, hogy minél több tantárgyból lehessen megajánlott jegyet szerezni, mondván, milyen nagy könnyebbség az a diáknak, ha egy különösen nehéz vizsgaidőszakban egy kollokviummal kevesebbet kell letennie. Jobban beoszthatja idejét, többet készülhet más vizsgákra, s így felkészültebben is mehet el azokra.

Év közben — valljuk meg — igen keveset nyúlunk mi, diákok, a tankönyv után. Csak akkor fanyalodunk erre, ha már a z. h. időpontja vésszen közeleg. Azt azonban nyilván senki sem kéti, hogy a megajánlott 4-esért vagy 5-ösért tenni is kell valamit. Hiszen ma még mindennek ára van, és ez az ár nemcsak az anyagi valóságban játszik szerepet. Így aztán, ha van megajánlott jegy, a diákok nagyobb kedvvel készülnek az órákra, mert már ott csillog szemük előtt a „távolsági cél”: a tanárnak pedig kevesebb vizsgázó nyögését kell végighallgatnia. Mind a két fél jól jár. Mondhatni, tiszta haszon, az üzlet kölcsönös. Vagy legalábbis annak látszik.

Igen, az üzlet. Az oktató lehetőleg félév elején bejelenti a megválthatóság árát. Rendszeres készülés, aktivitás az órákon, a z. h.-k jó megírása, kisreferátum vállalása. Csak ennyi. Ez ugye nem is olyan sok. Ha valaki tudatosan törekszik arra, hogy megajánlott jegyet szerezzen, ezeket a feladatokat el tudja végezni.

Igy tehát mindenkinek joga van hozzá, hogy megszerezze az áhított jegyet. A feltételek adottak. S ha tényleg adottak, akkor minden tiszta sor. De mi van akkor, ha ezekről a feltételekről bizonyosodik, hogy mégsem mindenki számára feltétel? Mi van akkor, ha rájövünk, hogy ezek a jogok csak áljogok? Mikor 28-an vagyunk egy csoportban és csak 15 az elválasztható referátumok száma? Ki kapja meg ezt a 15 referátumot? A 15 legjobb? Egy — képességeik szerint — azonos szinten álló csoportban ki az a 15? Az nem volt benne az

alkuban, hogy nekünk ezért a referátumért kedvesen kell mosolyognunk, és a padból kiugorva jelentkezni, és a szünetekben elbeszélgetni az oktatóval, felkészültségünket — amit előző nap a könyvtárban szereztünk — fitogtatva. S ha már minden sikerült és boldogan dőlünk hátra székekben, ki véd meg az irigykedő csoporttársak szúrós tekintetétől, rossz és éles nyelvétől? És ki véd meg saját lelkiismeretünkétől, ha megkérdi tőlünk: tényleg több vagy a többinél?; tényleg megérdemelted ezt?; pont te?...

Manapság annyit beszélünk a közösségekről. Nem értjük, hogy az ország legkülönbözőbb tájairól összehozták embereket mesterségesen kialakított közösségei miért nem érték meg, hogy közös a céljuk, hogy egymásra utaltak. Miért nem válnak erős és összetartó kis csoportokká? A pedagógus feladata, hogy a keze alá kerüljön osztályokból igyekezzen jó közösséget formálni. Ezt tanítják, erre oktatnak pedagógusaink, mondván, mi is azokká válunk egykoron. Ezt mondják. De kérdezem én, hogyan válhatjuk ezt a szerepünket, mikor mi saját bőrünkön tapasztaljuk, hogy csak úgy léphetünk előre, ha a másikat magunk mögé szorítjuk. Ha egyéni, csakis egyéni céljaink vezetnek. Hogy érezhetjük igaznak, amit nekünk tanítanak majdani feladatainkról, ha saját pedagógusaink cáfolnak erre rá. Ha a hopenmaradtok, kevésbé jól helyezkedők, esélyeiket látogatók kérdéseire a tanár. Bajusza miatt büjkáló mosollyal, mondja ki az ítéletet: — Ja, kérem, előbb kellett volna gondolkodni! Ilyen az élet! Én sem voltam stréber fiatal korban, mégis néha rákényszerültem az ilyesmire, De ne csüggedjétek gyerekek, a kollokviumon majd mindenki bizonyíthat!

Apróság talán, amit elmondtam. Mégis fontos, mert valaminek a kezdetét jelzi. Vagy a folytatásáé?

CSÜRSZ TÜNDE

Látogatóban Pécssett

Az UNIVERSITAS: sorstársunk, vagyis a pécsi felsőoktatási intézmények lapja. Beceneve is van — UNIV —, ez is bizonyítja, nálunknál jóval kedveltebb. Heti rendszerességgel jelenik meg, négyoldalas terjedelemben, 1-2 napos nyomdai átfutással. Nálunk frissebb, aktuálisabb, rugalmasabb — fentiekből következően. Nálunk szebb, esztétikusabb, színesebb — nem a fentiekből —, abból adódóan, hogy ösztök (vagy jobb a szerkesztő?). Nálunk életszerűbb, olvashatóbb, emészthetőbb — attól a tényről, hogy az állandó munkatársak mellett mintegy húsz külsős hallgatója van. Nálunk „bátrabb politikussá, objektívabb” — azon egyszerű oknál fogva, hogy nem az intézményi párt-, illetve KISZ-bizottságok védnöksége alá tartozik, hanem a hasonló, de városi bizottságokhoz.

Hozzánk hasonlóan, s a fentiek ellenére, az UNIV is tucatjával hever a KISZ-bizottságokon, mert náluk is gond a terjesztés. Kívánjuk a probléma mielőbbi megoldását, ez rajtunk is segítené!

A TALÁLKOZÁSOK: a legmeglepőbb a formások teljes mellőzése volt. Alföldi ember számára szinte érthetetlen. A kollegák természetessége tehetett volna póz de, hogy mennyire nem az volt, arról volt alkalmunk meggyőződni. A legvárhatóbb a „hivatalos” személyek, lásd: városi KISZ-titkár, intézményi politikai munkatárs. KISZ-bizottsági tag, közvetlen sége volt. Nem éreztük, hogy idegen városban vagyunk.

A város. PÉCS: Az emberekhez hasonlóan megnyerő volt, és

szép napfényes. Jártunk Milán-nál is — a tájékozatlanoknak csak annyit, remek hangulatú, kitűnő konyhájú, szerb és szláv ételeket kedvelőknek ajánlott vendéglő —, s csak a hagyomány kedvéért a Nádor-ban is, no és természetesen, az UNIV szerkesztőségében is.

Az EGYETEMEK: Félig-meddig tudathasadásos állapot uralkodik a volt tanárképzőn. tekintve, hogy január 1. óta Jannus Pannonius Tudományegyetem névvel illetik, s ezt még nem szokta meg. Viszont — micsoda ötlet! — a jegyzetbolt az oszkoja bejáratánál találhatók, sőt JEGYZETEKET lehet kapni. A jogászok, közgazdászok, orvosok és (mostmár) bölcsészek a szegedi-eknél gyakrabban részesülnek kollégiumi ellátásban, mert van nekik kollégiumok, sőt megfelelő élet- és munkakörülményeket biztosító kollégiumok vannak! A főbörők azonban ott is jól élnek!

VÉGÜL: Azért (is) mentünk, hogy viszonzjunk egy látogatást. Azért (is) mentünk, hogy megbeszéljük közös gondjainkat. Azért (is) mentünk, hogy egy esetleges Pécs-Szeged felsőoktatási intézmények közötti, tavaszszal esedékes, vetélkedő lehetőséget tisztázzuk. Végül úgy jöttünk el, hogy barátokat szereztünk.

Köszönet az UNIV felelős szerkesztőjének és munkatársainak, valamint a pécsi Megyei Kórház igazgató professzorának és főorvosának, hogy lehetővé tették váratlanul megbetegedő kollégánk ápolását és felgyógyulását.

A szerkesztőség

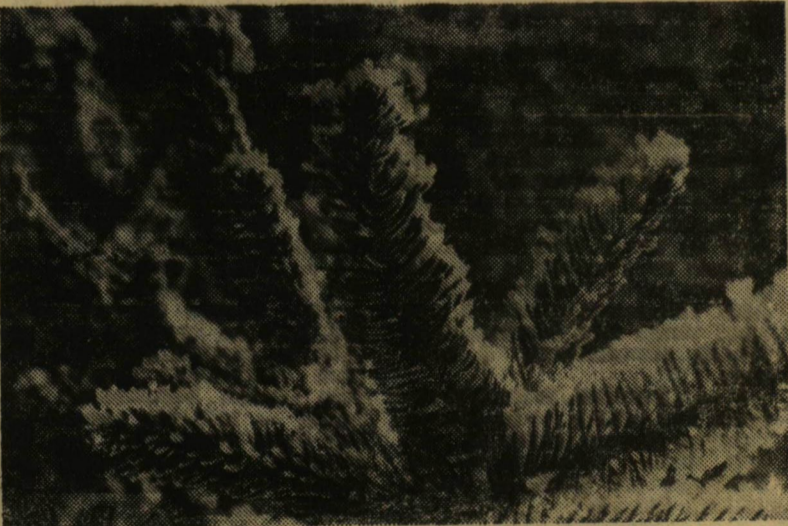
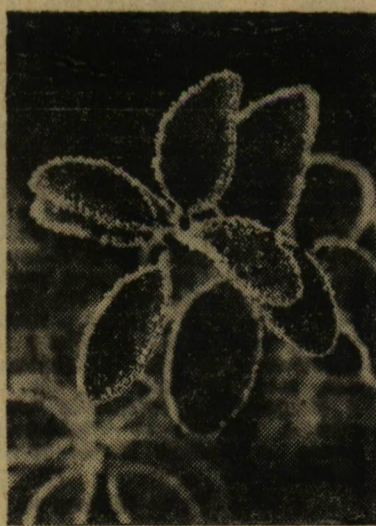
HÍREK

Az elmúlt év decemberében dr. Antalffy György, a József Attila Tudományegyetem rektora és dr. Krajkó Gyula, a JATE tudományos rektorhelyettese négy napos látogatásra Turkuba utaztak, hogy megkérjék a turkui és a szegedi egyetemek közötti együttműködési megállapodást az 1982-es, 1983-as évre.

A hazánkban tartózkodó mongol igazságügyi küldöttség január 27-én Szegedre érkezett. A delegáció, melynek vezetője Bjaragijn Csimid, a Mongol Népköztársaság igazságügyminisztere volt, a József Attila tudományegyetemre is ellátogatott, ahol dr. Antalffy György rektor, a Magyar Jogász Szövetség elnöke fogadta a vendégeket, majd emléklapokat nyújtott át a küldöttség tagjainak.

dr. Antalffy György rövid tájékoztatót tartott a tudományegyetemen folyó képzésről és tudományos tevékenységről, majd dr. Veress József, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja részletesen beszámolt a jogászképzésről. Dr. Gécseg Ferenc, a JATE pártbizottságának titkára a szegedi matematikai iskoláról és az egyetemi pártélet sajtóosságairól tartott tájékoztatót.

Enyedi Zoltán: A tél virágai

A zsüri értékelése

A pályaművek értékelésére egybehívott zsüri — mert kétharmad részben a laphoz csak olvasóként, nem munkatársként kötődik — a „Szegedi Egyetem” szándékát is talán félreértés nélkül dicsérheti: a pályázat kiírásával, az újabb novellatermesztés felmérésének igényével nemes hagyományú, mindenkor igen tanulságos törekvésekhez kapcsolódott. A szándék azonban valójában csak az eredmény tükrében mérhető, s így válik a lap kezdeményezése igazán dicséretessé: a felhívásra 14 szerzőtől 23 pályamű érkezett. A kedvező fogadtatás bizonyíték az ilyen jellegű irodalmi pályázat időszerűségét is jelzi. E legalábbis mennyiségében reményteljes visszajelzés egyúttal a szegedi diák-írók örömtelien széles táborát is fölmutatja: a szerzőknek fele bölcsész, ám három főiskolás, két jogász, egy matematikus és egy biológus is elküldte írásait.

A zsüri számára igazán megtisztelő feladatot jelentett, hogy egy-egy, néhol csak kevésbé egységesíthető értékrend szerinti sorrendiséget javasolhatott. Mivel egy mű olvasója kétségkívül az irodalmi folyamat főszereplője, hiszen maga az irodalmi mű sem a szöveg, hanem a szöveg és a befogadó együttműködése, e sorrend valóban javaslat egy közönség elfogadott, de meglehetősen nyíltan hitt értékrend alapján. A zsüritagok egymástól függetlenül kialakított sorrendjüket nemritkán vita, sőt egy esetben éppen szavazás is követte. A munkák értékelésénél nem vettük figyelembe a néhol fellelhető ciklusok szándékát, így a saját címmel ellátott műveket önálló darabként kezeltük.

A rangsorolás érdekében figyelmesebbé tett interpretáció azzal a kétséggel jár, hogy követhetjük a szerzők kapcsolatteremtésben, értékvalasztásban valószínűleg legdinamikusabb tájékozódási kísérleteit, a „társadalmi interakcióról” igazán önállóan csak a középsikolás kor után megfogalmazható véleményeket. Figyelhettük ezek irodalmi igényű kifejezését, kirajzolódni látszottak számunkra az irodalmi minták és eszmények, a hagyományos, vagy éppen tudatosan újító szándékú kifejezőmódok. Az írók közül a kétségtelenül különböző irodalmi eszmények mellett meglepően homogen társadalmi- és emberkép bontakozik ki. A legfőbb kérdése, egészen bizonyosan, az identitás kérdése, a tágabb s szűkebb környezethez, illetve az önmaguk eddig elfogadott értékeihez való viszony. Az ilyen kérdéskörrel foglalkozó szimpatikus, az embernek kívánatos többször is tisztázni a társadalomhoz, azaz annak különböző csoportjaihoz való viszonyát. Az irodalmi megfogalmazás azonban — úgy véltük — nem minden esetben sikerült. Pontos tanulságként kell itt újra leszögeznünk, amit Engels is tanácsolt a „City Girl” szerzőjének: „minél inkább rejtve maradnak a szerző véleményei, annál jobb a műnek”. Tartózkodjunk az író attól, hogy a csak jelszavakként megfogalmazható nagy gondolatok szócsovévé váljon, engedje a szót az ábrázolt személyeknek, akik között csak a leginkább kerülendő beszélhetnek könyvből. A zsüri szerint a jellemek ábrázolása a legfontosabb. Leibniz bár ugyan maga mondja, hogy alig 15 évesen azon töprengt, vajon megmaradjon-e a szubsztanciális formák mellett; nem vonjuk kétségbe, hogy felvetődhetnek fiatal alapgondolatok, ám a novella nehezen tűri ezek más műfajba illő direkt megfogalmazásait. Eppen ezért nem tartjuk pl. relevánsnak egy több szempontból kitűnő írás indítását, amikor a főhős — autovezetés közben — azt a támpontot akarja legott világosan látni, „amely egyáltalán magyarázta eddigi létének értelmét, célját”. Vagy mikor a szerző egészen közvetlenül igyekszik segíteni az interpretációt: „Nem az ő hibájuk”, ti. a novellában ábrázoltaké, „hogy nem forgathatják meg a világot, hisz a „Fényes szelek” kora elmúlt. Az a nemzedék kihullott az idő rostáján, konszolidált, kispolgári életformára rendezkedett be, a feladat félbemaradt... De az eszmék túlélték a kort.” Ez eszmefuttatás — tapasztalataink szerint — nem igaz, s nem is igazságos, ám kitűnően alkalmas arra, hogy a zsüri újra jelezhesse figyelmességét: saját viszonyainkat csak úgy lehet kívánatosan tisztázni, ha igen jól ismerjük a viszonyítás minden összetevőjét. Erre az olvasgatást ajánljuk, s a beszélgetést sőt vitát idősebbel, egykorúval és fiatalabbal.

Egy biztató tehetség frásának címét kölcsönkérve, leginkább a „spleen” jellemzi az újabb novellatermesztést. További bizonyítást nélkülözve csak arra utalunk, hogy nyolc cselekménye vezet halálesethez.

A zsüri egyhangú döntése szerint a Különleges vagdalthús című írás kapta az első díjat. Örömmel, hogy az olvasó a zsüri döntését némileg ellenőrizheti: ha viszonyításra most nincs is lehetősége, a novella számára megnyilvánuló saját értékei közelíthetők a közös ítélethez, vagy éppen távolíthatók attól. Az írás középpontjának ezúttal is a viszonyítást tartjuk, s úgy tűnt, hogy a szerző igen fölkészülten, színvonalas nyelven alkalmaz egy nem hagyományos nézőpontot, de igen relevánsnak mondható írói eljárás: valóságos, ám különféle szemzőgekből (társadalmak, országok, kultúrák, generációk, életkorok, nemek stb.) egyaránt relatív, illetve nem valóságos, de kialakítható paraméterek segítségével igyekszik az individuuum világát biztonságosabbá, kiismerhetőbbé tenni. Konvenciók, vagy éppen előírások által kanonizált értékekről van itt szó, amelyeket individuálisakkal és vagy esetleg más szempontokkal szembeállít. E konfrontációban az egészen bizonyos területek egyre szűkülnek: bizonyos például az, hogy egy meghatározott úticélt követve hol kell ki-, be- és átszállni a Metrón (a nagy- és kisbetűk használatát nem tartjuk véletlennek), bizonyos lehetne a tárgyi világ, de mert ez sem független az embertől, bizonytalanná válik, s egymáshoz már nem kapcsolódó részeiben, izolált egységeiben mérhető csak. Igen lényegesnek tartjuk ebben az összefüggésben, hogy a települések is csak más településekhez viszonyítva határozhatók meg, s tulajdonképpen leglényesebb az, hogy a novellát igen jól strukturáló „utazás” motívum végső jelentkezésekor a „hanem” is elmarad, s a viszonyt kifejező mellékmondatból grammatikailag korrekt, viszonyítást nélkülöző, önálló mondat lesz.

Második díjat kapott a Filmnovella. Igen erőteljesen, a műfaj adta lehetőséget is jól kihasználva szuggesztíven, de ugyanakkor nagy nyelvi erudícióval sugallja bármiféle hit s az ember viszonyának újragondolását, egy tipikusan 20. századnak mondott életérzést. Olvasatunk szerint egy egzisztenciál-filozófia helyettesítésének igényéről van szó, ismét csak arról, hogy biztosnak hitt, védhető közös támpontjaink legyenek.

A zsüri véleménye értékelés, nem egyetértés. Feltétlenül reméljük, hogy a nem díjazott művek szerzői tovább írnak, mindnyájunk öröme. Többeket szeretnénk biztatni, akikről máris vita folyt a díjazásnál. Csak néhányat említve, jellegük szerint: Kár Ász, Egyperecek, Vackor, Konyhakutya, Kő, Labirintus, Egyszem prózám. Biztosak vagyunk benne, hogy rövidesen figyelemre méltó színekkel gazdagíthatnánk hazai irodalmunkat.

Nagy Imre: Különleges vagdalthús

előző: hogyan kell naplót írni? Egyetlen értelmes módszer ismeretes korunkban. Valahogy így: „Júl. 10.: 2 kávé — 6 Fr, 2 sör — 8 Fr, 1 cigaretta (kb) — 3 Fr, Metró (kb) — 10 Fr, szállás (kb) — 15 Fr, kenyér (kb) — 3 Fr, bor (kb) — 6 Fr = 51 Fr = jelentéktelen vagyok.” Így tehát a most következő sorok nem tömör és kifejező naplónak, sokkal inkább hiú és üres beképzeltessé állnak össze (vissza).

utazás: valahonnan valahová utazva pálinkával közeledhetünk útitársainkhoz. Az erős kilégzést követően csettintenek, de inkább

amszterdam: na és akkor ott voltam a téren, (nemtudom-kiután szabadon)

na és akkor két fehér összevert egy arabot, aki össze akart verni két fehéret, na és akkor valami zöld takonyfélével kínáltak, hogy vegyem meg, na és akkor gitározta, na és akkor hegedültek, na és akkor a pu. előtt megpuccolt a néger, de a rendőr is jól teker, na és akkor mindenhol feliratok, falon, járdán, úvegen, háton, melten és popón meg egyebütt, na és akkor még mindig a feliratok, na és akkor a jó öreg Rembrandt, na és akkor lapjával teker az utcán, na és akkor a sárga-lila hajasbaba piros harisnyában eltekert mellettem szoknya nélkül, na és akkor international negerek + bög + szaxi, na és akkor a meleg vízért fizetni kéne a campingben, na és akkor jó a hideg is, na és akkor megszakad a szívem a lemezboltokban, na és akkor M. Davis, O. Coleman, J. Coltrane, A. Ship sőt R. Galagher, J. Nayall, F. Zappa, na és akkor csikorgó kerekkel fordult a hidról a bár elé a fehér, nyitott Jaguár, na és akkor csikorgó kerekkel állt meg a bár előtt a fehér, nyitott Jaguár, na és akkor kiszállt a lila selyeminges, párdumintás selyemnadrágos, fekete napzeműeges kreol bőrös bombanő a fehér, nyitott Jaguárból, na és akkor a lila selyeminges, párdumintás selyemnadrágos, fekete napzeműeges kreol bőrös után ugrott a nagy, feketeszőrű is a fehér, nyitottból, na és akkor leszállt az éj.

utazás: valahonnan valahová pálinkával közeledhetünk. Az erős kilégzést követően kilégezünk. Apánk tölti a szabadidejét. Megengedhetjük magunknak a fülkében. A hölgy félhangosan tesz, de mi ne a hangsúlyos „dirty” értelmezésével, hanem késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumíniumhengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst, mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

párizs: mert ugye Párizsban elmeletünk a Louvre-ba, méghozzá felszállhatunk a Porte Dauphine-nél, átszállhatunk a Ch. de Gaulle-Étoile-nál, kiszállhatunk a Louvre-nál, megközelíthetjük a Louvre-ot, megnehezítünk a földszinten mondjuk két db egyiptomi szobrot, aztán a nyilakat követve megközelíthetjük az emeleten a Mona Lisát meg a Venuszt, majd vásárolhatunk Mona Lisa-képeket, majd felszállhatunk a Metróra, kiszállhatunk a Chatelet-nél, gyalogosan megközelíthetjük a Notre-Dame-ot, majd gyalogosan felmászhatunk a toronyba, fényképezhetjük a várost, ez esővízköpő sárkányokat, majd Metróra szállhatunk és átszállhatunk a Franklin D. Rooseveltnél, kiszállhatunk a Trocadérónál, gyalogosan megközelíthetjük a Musée D'Art Moderne épületét, ahol semmit sem találhatunk egy-két Légeren kívül, meg egy beteges olasz textilmonstrumain kívül, meg egy non stop videoprogramon kívül, majd Metróra szállhatunk és átszállhatunk a Franklin D. Rooseveltnél és kiszállhatunk a Concorde-nál, gyalogosan begyalogolhatjuk a Jardin de Tuileries-t, hogy továbbhaladva végre elérjük a Centre de Pompidout. Ahol is jócskán kiélvezük az egy-két Légeren kívül látható megymást: teszemet először is magát az épületet vizslatjuk alaposan. Végre egy ház, ami eseményeket, mozgást és munkát hirdet: odabenn történik valami! Pokolba a koporsószerű homlokzatokkal: ide veled mozgólépcső-üvegkijárat, állványerőzet, lépcső-zuhatagzat, szellőző-elefánt-orrmányzat! Imígyen bővíül bőv teret nyerünk egy jókora hullámzó tér, plasztikához (fehérben). Érdektelen Vasarely fémfelülettel felmozgólépcsője, a falon kívül folytatjuk utunkat a nagy kiállít-

még egyszer kilégezünk. Mielőtt megszólalnának elmondhatjuk, hogy apánk pálinka és bor előállítását tölti szabadidejét. A meglepetés perceit kihasználva, az egzotikus ország fiaiként megengedhetjük magunknak, hogy konzervhúst és kenyeret fogyaszszunk a fülkében. Az angol hölgy félhangosan megjegyzéseket tesz az angol úrnak, de mi ne foglalozzunk a hangsúlyos „dirty” értelmezésével, hanem a késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumíniumhengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst, mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

st-laurent-du-var (nice mellett): valóban, mintha készülné valami. Igaza van Camus-nek. A Nap szeletekre vágja a tarkodát, ahogy a víz zérvagdalta a köveket itt a parton. Perceként ereszkednek a sokturbínás repülőgépek, motorcsónakok spriccelnek vízisielőkkel, autók surrogna az úton, a vonatok lemezenként bontják a síneket. Minden mozog a rohadt salátaszervő szag mentén. Motoros repülők RESTAURANTokat hirdetnek lobogó lepedőkön. A cigaretta CHOICE QUALITY, a bor MERIDIONAL, I am an UHB-RELLA, 5Fr 90c. A parton gömbölyű kövek, a lefekvéshez gödröt kell ásni a fenéknek, fejnek, illetve a nemiszerveknek könyöknek. A kőporban finoman pezseg az izzadság. A víz lágy és sós, kilöki a testeket. A tengeri sün tüskéje néha bentmarad a puha talajban. Egy nőbarna mellén vízecseppek görgönek. Egy latin-amerikai házaspár a strandon szarolja mexikói pincsijét. A szar vékony és több részből áll, különböző színekben. Egy fiú gumicsővel vizet fúj a fülebe. Aztán a testvere fülebe. Az orrom legett. Valami készül. nice (st-laurent-du-var mellett): juji, de szép! utazás: valahonnan valahová apánk tölti. A hölgy tesz, de „dirty”, hanem késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumínium hengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst, mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

castell de felis, ill. casteldefells (barcelona mellett): egy bizonyos argentinai Magdaléna kijelentette, hogy nem szent, viszont házat bérelt Barcelonában, 5 hónapos üdülése egyik állomásán, de a vonaton képtelen volt aludni egy ideig éjszaka, mármint addig, míg meg nem bizonyosodott, hogy nem vagyunk az a fajta. Egyébként ki hinné, hogy a pónilovak erősek? Az egyik volt szíves hosszú, poros kilométereken át fuvarozni a gazdával, a gazda gyerekeivel egyetemben. Meg sem izzadt. Vagy a pónilovakon nem feltűnő az izzadság? Mindenesetre jól esett kezét fogni a feketére pörkölődött, vékony és szőrös gazdával, azzal a kiszáradt, érdes tenyérrel, ami néha biztatólag rápaskolt a póni farára. Egyébként ki hinné, hogy megállók a tengerparton és a hullámok egyre beljebb visznek a nedves homokot kimosva. A legkedvesebb házigazda. Nem lehet jógit, vagy aszkétát játszani. Meg kell tudnom, mi van ott bent, a legkékebb vízben. Így rövidnadrágosan elindulok a szandál hamarosan elbúcsúzik tőlem, szétolva a cigarettapapír, ezernyi dohány-ikrát lebetegtetve, s elhagynak a nadrágok, ingek, adatok és összefüggések mind, s elhagynom a bedöglött gyufákat és érzéseket mind, s elhagynom azt a parton rövidnadrágosan cigarettázó és hunyorgó magyar állampolgárságú fiatal férfit, hogy súlytalanul és szabadon merüljek a legkékebb vízbe. Persze vigyáznom kell, nehogy kutyaszarba lépjek itt, a parton. Egyébként ki hinné, hogy a kutyaszart megemésztő a homok, a műanyagdobozokat viszont nem, pedig ebből van több. Egyébként ki hinné, hogy akkor érezzük leginkább a víz mozgását, ha egy pontot figyelünk. Természetesen pusztán kedvtelésből is nézhetjük a sötét anyag háromszögekkel tájékozódási pontba képezett női feneket. Egyébként ki hinné, hogy angol lányok nevetnek a fülemben, jóllehet soha nem hallottak a Led Zeppelinről, habár jeles tapasztalása után.

utazás: valahonnan valahová. Az erős kilégzést apánk tölti. Magunknak a hölgy tesz de mi ne a „dirty”, hanem a késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumíniumhengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst

(Folytatás a 6. oldalon.)

Nagy Imre: Különleges vagdalthús

(Folytatás az 5. oldalról.)

előzők, valamint lovagolnak at summertime.

Egyébként ki hinné, hogy a nemetek nagyszerűen érzik magukat, minden rosszízú általánosítás ellenére. Tökéletesen kielégítik egymást, erről meg lehetünk győződve. (Na most egy olyan axióma következik, ami nem e-re végződik és nem is -k-re). Szépségüket csak e meggyőződés szárnyalhatja túl.

A spanyoloknak viszont eszük ágában sincs csinálni a számlával. Jólánda katolikus, de kártyázni is szeret, Napozás közben lecsúszik a melltartója.

HOGY MIÉRT CSÚSZOTT LE JOLANDA MELLTARTÓJA?

— Hm. Ez a figyelmes melltartó gyengéden újjára bocsátotta a feszes, fehér edességeket, a hozzájuk tartozó összehúzódtott, narancsbarna krémzsékekkel egyetemben, kiszolgáltató ezen puha süteményeket szomjazó himretináimnak, az idegpályák igazított lökdősődésében, izmok célirányos munkájában, szavak rendezett és hatásos menetszlopában bízva, azaz fűzőkére, cirókára, marókatra, (hogy azt ne mondjam) dögönyre, (sőt) karolásra, (mi több) lábolásra ingerelve.

HOGY MILYEN VISZONYBAN ÁLLT JOLANDA A MELLTARTÓVAL?

— Hm. Valószínűleg megengedő, legintő, kikacsintó, avagy rabuzdítólagosan (legesen).

A bátor akció megfeneklett együttérző-értetlen elfordulásom. Időt adtam nagy mennyiségű homok tenyérről és ujjakkal történő megművelésével (mélyeszántásával, boronázásával és kengerlésével) foglalatkosodva a helytelenkedő melltartó helyesbítésére.

Egyébként ki hinné, hogy Jolanda nem ismeri a szocialista tanokat, és mosolygós grimasszal izelgeti az „ateista” jelzést. Vállrándítva jön táncolni és csavarni, vállrándítva fogadja el a bort és a cigarettát. De ha mosolyog, kinapsút tűzénhet, éves kávészínűszagú bőre is.

— Tu est... interesante... carácter... — dödörög nekik. Ki tudja milyen horgos, illatozó bozótokat, szúrós kis csillagokat, szemtelen bogarakat növeszt a hajában; szájában, hasa alatt ez az interessante.

Egyébként ki hinné, hogy nincs neki amigo muchacho, csak group.

Egyébként ki hinné, hogy én még teniszezni sem tudok, csak birkózni szeretek, meg (lassan) úszni és fára, hegyre mázni. Si, si, Jolanda odébbhúzódik (még focizni se?)

Templomba mennek 7-kor.

barcelona (castelldefelis mellett): hány zajtalan és herélt ábrázató tisztviselőket fogvatartó, légkondicionált, mélybíbor vagy bársonybarna szőnyeges bank sötét üvegében kell nézmem magam a Paseo de Gracián, míg egy szűk és meredek utca kemény rockkai és mocsokkai teli kocsmája után üdvözölhetem a Parpue Güell félórult tornyait. Señor Antonio Gaudi érzelmes és szeleburdi mozaik-krokodil-szókókkúttal, estpéke lépcsőkoriát-lavinával és fejfájós oszloparsannokkal fogadja a belépőt, aki készséggel mond le egyensúlyérzékéről később, a domboldalba ferdén vág, viharcsavarta beton-törzsekkel kitámasztott keringőben, hogy aztán rutinosan szédelegjen az Art Nouveau hírhedt mozaik mellvédjén, ezen a dagi anyagokat, hamutartókat és kávékészleteket ötvöző matematikai tétel, mely vagy 80 éve hirdeti a jólakott látogatónak, hogy két pont között még a leggörbébb görbe is túl rövid út.

Aztán becserkésem a kevéssé ismert hagyatékot: a Casa Batlló fotózom, a Casa Batllóra és rám egyaránt rejtélyesen vigyorgó, feltehetőleg japán jeányzat közelében, de visszavigyorgás helyett inkább a fehér vasvirágoktól és spiráloktól habzó lépcsőházat bámulom.

És elszomorít a Sagrada Familia mert ez a lázadás nem ilyen méretekhez készült.

És hidegen hagy a katedrális, a Gaudi Múzeuma, a Modern Művészeti Múzeuma (ahol se a modern, se a művészet nem található, viszont mindez 100 pesetáért nem található), de nem hagy annyira hidegen a new york-i Latin-Amerika-szakos fiú véle-

ménye „az amerikáról”, ahol aszonygák, hogy what you want és melbe vágnak, ha igaz. Barokk templomot nézünk és megegyezünk, hogy a barokk nem egy jó. Gótikus templomot nézünk és megegyezünk, hogy a gótika egy jobb. Good bye.

És hidegen hagy a Sánta Mária másolata a kikötőben, de nem hagy hidegen a drótkötélpálya, mert Jack Nicholson ezen furikázott a Riportertben: Hello David Locke-Robertson!

És nem hagyott hidegen Gaudi, a költő, Nikolaus Pevsner (az a bizonyos) fenemő elfelejtette, hogy a tollak és a viasz MÁSRA VALÓK, mint a lúdtalpbetét és a kispárna (mert ezt írja):

„Ki az aki szívesen lakna ilyen girbegurba szobákban, ilyen őshüllő hátú tetők alatt... meg olyan balkonokon, amelyeknek a vasrácsa könnyen felnyársalhatná az embert?”

Ismerek néhány öngyilkosjelöltét.

utazás: talahová a hölgy tesz „dirty”, hanem a késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumíniumhengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst, mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

sevilla: a Ducados cigarettá erős. A sör hideg. Ha hűtik. Megolvad minden ha nem hűtik. A narancs-Fanta felforr. A Cola felforr 1 óra alatt. A sátorban. A vaj szétfolyik. A legyek szeretik. Egy francia nő pesszimista. Fekete blúzban. A bárban. De csak a társadalommal az. Meg a politikával az. (Igen, Párizs a fények városa, nagy és ismét csak hatalmas, annyi mindent csinálhatunk itt: egyetemre járhatunk és képeket nézhetünk és kipróbálhatjuk a kábítószerket és az érdekes emebereket meg közöségeket csinálhatunk, de nem minden olyan szép mert vannak magányosak és a fiún pl. intézetben nőtt fel meg egy idegen családban, meg aztán az arabok, a munkanélküliek és a kurvák,

MANTECADO FILELLA

SAN JACINTO, 14.

FFN. 334690

Sevilla SEVILLA sevilla SEVILLA

FILELLA mantecado FILELLA

san jacinto 14. san jacinto 14.

filella! FILELLA!

Ha legközelebb találkoznunk, ezt fogom csinálni:

- megkérdezem a kedvenc süteményét
- rendelék egyet neki
- egyet nekem (ill. magamnak)
- megkérdezem mikor zár
- visszajövök zárórára
- meghívom egy italt, ja nem, előbb segíték neki lehúzni a redőnyöket
- aztán csókolozunk
- jó hosszán
- egészen hosszán
- aztán elkísérem
- vagy ő kísér el
- hozzá vagy hozzám
- na és akkor aztán
- elbúcsúzunk
- hogy megint találkozhatunk.

Nem értem, miért nem ezt csináltam. Talán kudarckerülő típus lettem? Nyomasztó kilátások. Jelenlétkellen lennék?

sevilla (még egyszer, de más képp): B. Ausztráliából jött tehát szereti a gyümölcsöt. Körtét, sárgadinnyét, almát, narancsot reggelizünk joghurttal és zabpehellyel, mandulával keverve. Aztán paradicsomot, uborkát, sajtot, szardíniát (vizzel) de ez már Toledo, ha nem tévedek. Sevillában végigtalpaljuk-isszuk a fesztivált. Nyitás: egy régi vitorlás hajó ferdén a víz fölé nyúló árbócára kell kigyalogolni a piros zászlócskákért. Elmagyarázom B.-nek, hogy miért könnyű ez a látszólag nehéz feladat. Lassan kell menni, mert így nem inog. Csak azért nem próbálom meg, mert nem elég izgalmas.

Déltől estig hűsöl a spanyol temperamentum, 9 körű előkerülnek a sörök, tortillák és halak. Kiáltásokat párologtatnak. Kék jersey blúzban duzzadó, illatosított övegpasszony apró nedvesfoltokat vizsgál az úton. A foltok mintegy 30–40 centiméterre helyezkednek el egymástól. A legújabb folt éppen most születik egy totyogó öregember cipőjéből. A cipőre a zokniból érkezik a folyadék. A zoknira a lábszárról. A koros hölgy szagot, merev mozdulatokkal fedezi fel az összehűgést a foltok és a cipő, valamint a cipő és a lábszár folytatása között. Szeme nagyobb-

ez mind nagy baj, de egyáltalán a politika reménytelen ügy, az emberek meg a pénzzel vannak elfoglalva és a lányokra meg vigyáznak meg nem őszinték a szexualitásban a szülők, de a magánéletében optimista, mert barátai vannak, fiúja van, művészettörténetet tanul, viszont hente néhány estét egy bárban dolgozik, mint italmérő, lakást bérelnék közösen meg független a szüleiktől, pedig azok jómódúak, a papa szinkronrendező, a mama meg lelkes tanár, házaik vannak, mégsem kér pénzt tőlük, pedig utazik és szereti az olasz filmeket, főleg Viscontit, de Bergmant is, a franciákat nem nagyon, pedig nem itéli el barátját, aki csak szimpatikus hapsikkal fekdűt le pénzt egy időben, de Budapest sötét város, volt ott kiskorában az apjával.)

Meg spanyol lányokkal borozunk. Meghülyül minden. A hőségben. Kifekszenek az utcára. A bank tövében. A márványtalapzatot fiatal lány. Alszik. A katedrálisban rongyos öreg. Alszik. De: vannak itt fehér sikátorok. A sikátorokban napfény és virágok. A nyitott kapuk mögött: hűvös udvarok. Az udvarokban színes csempék virágok. A téren citromfák, citromokkal.

De: van itt egy kék munkásruhás elarusító a katedrális mellett utcán, ott a sarkon, az édes-ségboltban. Épp a redőnyöket húzza fel, amikor meglátom. Veszek egy süteményt, csak hogy közelről nézhessem. A fényes, fekete hajban vékony, kedves arc, mozgékony és csillogó szemekkel, bársnyos, mosolygós szájjal. A köpenyen hátul piszkofoltok.

Tudom annyit ér ez a leírás, mint az utcán a lócitrom: ha kikerül a meleg testből, elpárolognak a nedvek, fakulnak a színek, hőség repeszi, szél szórja szét, eső mossa földre. Nem tehetek mást, dühödtem ismétlegtem a sütemény-papír-souvenirom szövegét, talán újra megkapom azt a pillanatot, talán újakezdehem:

**utazás...: Sevilla-Jerez-Arcos út-
vonalon. Stoppolunk. A város szélén megtekintünk egy működő szökőkutat, a vízben úszó, egykor fehér most sárga és zöld nadrággal. Öreg bakancsformájú Citroenből gyerekes kíváncsisággal és zavarral fordul felénk egy férfi és egy nő. Mi is nézzük őket, egymásra találtunk de nem állhatnak meg azonnal, mert a belső sávon hajtának. Lehúzódnak a szélre. Megállnak? Nem bíztunk eléggé a pillanatban. Kis idő múlva tolat a kocsi. Hát persze. Odaszaladunk, beülünk és all right Jerez-ig. A Citroenben nincs kárpit, az üveget tartani kell, ha levegőt akarunk. Megkérnek üljek beljebb mert jobbra lejt a kocsi, mióta beültem. B.-vel nevetünk, megcsapokodom csupasz combját. Szerényen marasztalja a kezem. Ezután mindig így utazunk. A férfi villanyszerelő, a nő nem dolgozik, történelmet tanul. Szüleikhez mennek vidékre, az ünnepekre. Gyerekkük nincs. Úgy gondolják, nehéz dolgunk lesz visszafelé a stop ilyenkor impossible, főleg egy nap alatt. Dicsérem a spanyol boro-**

kat és lányokat, a tengert és a hegyeket. Az ország részeinek különbözőségéről beszélnek, szegénységről, kedvességről, iparról és demokráciáról. A nő a félnépszerű szerény, de gyerekmosolya tükröződik a férfi fehér fogú nevében is. Jerez-ben elfogadjuk a férfi meghívását. A harmadik sört én fizetem. Megkérdezik mekkora sört kérünk. Na, gyot, mondom. Akkorát, mint te vagy, nagyot somolyg a férfi, mert alacsonyabb két fejjel. Törékenyek és jókedvűek, mint egy pohár tiszta, hűvös víz. Talán a sok hús nem tesz jót a kedélynek. A feleség három napig sírt, amikor meghalt Franco. Csodálkozunk. B. csodálkozik:

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

dence szélén Azt hiszem belevágom őket a vízbe. Azt hiszem sikerülne, ha nekik nem sikerülne megakadályozni, hogy nekem sikerüljön megtenni. Azt hiszem sikerülne. Később a forró sátorban megkérdezem, hogy is mondják azt, hogy szerelmeskedni. De hiszen úgy mondják, ahogy mondtad.

Aztán szakadt az izzadság. Az orromról a szemére, a szájamból az orrára, mellemről a mellére, a lábfejemről egy tócsába. Felültünk és csorgattuk a vizet.

Vagy: az utolsó estén keveset eszünk, mert előző este sokat ettünk és megfeküdt a gyomrunkat. Először röviden szeretkeztünk. Ehes voltam. B. vigyázott a kölcsönkapott hálósájkjára. Csiklandozott a hónaljamon és a hasamon. Elgyengülve fekdűtem. A szeretkezés angol nevéiről kérdezősködtem. Másodszor hosszsan szeretkeztünk lassú, ritmusban. B. nevetett. Majd hangosan nevetett és azt mondta:

— It's nice. Very nice.

Az utolsó estén keveset ettünk, mert előző este sokat ettünk, és megfeküdt a gyomrunkat. Először röviden szeretkeztünk. Ehes voltam. B. vigyázott a kölcsönkapott hálósájkjára. Csiklandozott a hónaljamon és a hasamon. Elgyengülve fekdűtem. A szeretkezés angol nevéiről kérdezősködtem. Másodszor hosszsan szeretkeztünk lassú, ritmusban. B. nevetett. Majd hangosan nevetett és azt mondta:

— It's nice. Very nice.

Aztán a munkájáról beszéltem, a rajzolásról, a fantázia és a pontosság szerepéről, az élet stílusairól, az unalomról és a lehetőségekről. Két óra alvás után felébredtünk. B. újra simogatott. Majd megérkezett a reggel és a hideg víz, a szappannal, törölközővel.

**utazás...: Sevilla-Jerez-Arcos út-
vonalon. Stoppolunk. A város szélén megtekintünk egy működő szökőkutat, a vízben úszó, egykor fehér most sárga és zöld nadrággal. Öreg bakancsformájú Citroenből gyerekes kíváncsisággal és zavarral fordul felénk egy férfi és egy nő. Mi is nézzük őket, egymásra találtunk de nem állhatnak meg azonnal, mert a belső sávon hajtának. Lehúzódnak a szélre. Megállnak? Nem bíztunk eléggé a pillanatban. Kis idő múlva tolat a kocsi. Hát persze. Odaszaladunk, beülünk és all right Jerez-ig. A Citroenben nincs kárpit, az üveget tartani kell, ha levegőt akarunk. Megkérnek üljek beljebb mert jobbra lejt a kocsi, mióta beültem. B.-vel nevetünk, megcsapokodom csupasz combját. Szerényen marasztalja a kezem. Ezután mindig így utazunk. A férfi villanyszerelő, a nő nem dolgozik, történelmet tanul. Szüleikhez mennek vidékre, az ünnepekre. Gyerekkük nincs. Úgy gondolják, nehéz dolgunk lesz visszafelé a stop ilyenkor impossible, főleg egy nap alatt. Dicsérem a spanyol boro-**

kat és lányokat, a tengert és a hegyeket. Az ország részeinek különbözőségéről beszélnek, szegénységről, kedvességről, iparról és demokráciáról. A nő a félnépszerű szerény, de gyerekmosolya tükröződik a férfi fehér fogú nevében is. Jerez-ben elfogadjuk a férfi meghívását. A harmadik sört én fizetem. Megkérdezik mekkora sört kérünk. Na, gyot, mondom. Akkorát, mint te vagy, nagyot somolyg a férfi, mert alacsonyabb két fejjel. Törékenyek és jókedvűek, mint egy pohár tiszta, hűvös víz. Talán a sok hús nem tesz jót a kedélynek. A feleség három napig sírt, amikor meghalt Franco. Csodálkozunk. B. csodálkozik:

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

— He was dictator, didn't he? A férfi sűrűn kacintva kifejti, hogy felesége szerint Franco olyan intelligens volt, mint Einstein. A nő elpirulva lökdödi a férfit. Nem is három napig sírt, csak egy napig. Nem is olyan intelligens Franco, mint Einstein, de intelligens. A férfi jobban szereti a demokráciát, mint Francót, de most meg gazdasági bajok vannak. A férfi nem szereti az amerikaiakat, mert az amerikaiak halottak. Örülünk, hogy minket nem tartanak halottnak, mert bizony sokat adunk a véleményükre. Nevetnek. Nem, ti nem vagytok halottak. Csak azt értik meg nehezen, hogy nem egy helyről jöttünk, mégis együtt utazunk, hogy én talán ott la-

kom, de itt születtem, vagy 6 fgy, esetleg úgy, vagy hogyan. Halikrárt eszünk savanyúsággal, elbúcsúzunk.

A gyerekes száj és a borostás arc továbbutazik az összekötött Citroen fakó ülésén, kárpit nélkül.

Elmeszesedett falak közt megtaláljuk a 12. századi templomot és kinevetjük egy elszenesedett felszent selyemmel bevont csontjait, hogy öt perc múlva fényképet készíthetünk magunkról egy parkolási díj-beszédével.

Visszafelé átkozódunk, imádkozunk, bohóckodunk és szomjazunk az út mellett, hogy felvegyenek. Az utolsó vonatot még elérjük.

utazás...: egyszerű kívánság: a poggyászmegőrzőben csomagot elhelyezni. Egyszerű kívánság, de nem itt, Sevillában felvilágosítanak, hogy most éppen zárva van, de ötör kinyit. Ötör csak elküldenek, nem magyarázkodnak. Madridban rendőr adja értésünkre: nyitva van ugyan, de nem használhatjuk a rendőrség engedélye nélkül, ő pedig nem engedélyezheti. Órák múlva egy földalatti parkolóban beadhatjuk a csomagokat kétszeres díjszámbával szitkozódó férfit hallgatva. Hosszúhajú kanadai fiú, leplezi le a szegénylős spanyolokat: They are afraid of the bombs. A szitkozódó férfi csupán a veszélyességi pótlékot követelte, mert honnan tudta volna, hogy a magyarok nem szoktak bombázni.

toledo: isemrőseim gyakran megfeddnek, mert nem ismerem fel őket az utcán, magam elé bámulok. Toledóban 1000 pesetát felmolemez az úttest-hordalék-vizsgálat.

A zöldes bankót egykedvűen zsebre vágom. B. megütödvé néz, elmosolyodom. Nem érti, ami természetes: megszabadultam a pénz gondjától, nem nyomaszti, hogy nincsenek ezresek a zsemben, nem akarok bórdzsekit venni, sem porcelán-ajándéktárgyakat, sem lemezeket, magnót, autót, stb. csak jólesne egy meleg ebéd, amint azt említtem is tegnap, tehát nem ér váratlanul a két személyes ebéd költséget bőségesen fedező összeg. Szőlővel befuttatott, farácsos kerthelyiségben ebédelünk. Saláta, csirke, görögdinnye a sorrend, előtte, közben és utána vöröbor. Kávézunk, sörözünk, Lerohanunk a folyópartra, ahol én virágot szedek, fára mászom és fotózom a hidat, B. pedig rajzolja a régi város régi köveit, melyekhez úgy illeszkednek az új házak kövei, mintha a régi mesterek terveznének és dolgoznának tovább az új fejekben és kezekben.

madrid (toledo mellett): „Diego Rodriguez de Silva y Velázquez (Sevilla, 1599—Madrid, 1660): a klasszikus spanyol festészet fő alakja” megfestette a klasszikus spanyol festészet sőt a klasszikus festészet, sőt a festészet (nekem) legigazibb Krisztusát. „Krisztus a keresztben, Madrid, Prado”: fekete éjben sárga kereszt, keményfából puha és fáradt kamaszfiúval. (Az illetékesekre való tekintettel feltüntették a baloldalon J. K. fiatalokú adatait rejtjelezve: Iesus Nazareus Rex Iudeorum.)

J. K. fiatalokú nem tud a szemünkbe nézni, feje felőg, ameddig nyakizmai engedik. Ápolatlan, hosszú haja kibomlik furcsa fejrevalója alól a jobb oldalán. Teste nőies, hajlékony és elhasznált katonai szolgálata alkalmatlan. Jelmeze: ingadozó, bizonytalan, megbízhatatlan és talán nem is olyan szelíd. Képtelen beilleszkedni az iskola, a család közösségeibe, tiszteletlen kérdéseivel, fantazmagóriáival állandósítaná a nyugtalanságot, ha le nem szigetelődött volna már az első moralista gesztus után.

utazás: a késsel vakarjuk le a Különleges Vagdalthús alumíniumhengerének belső falára tapadt különleges vagdalthúst, mert éhesek vagyunk és messze még a cél.

A haladó egyetemi és főiskolai ifjúság mozgalmi Szegeden

A KISZ Csongrád megyei Bizottsága 1979-ben történészek, levéltárosok, muzeológusok, könyvtárosok, egykori és jelenlegi KISZ-vezetők összefogásával több éves kutatómunkát indított el az ifjúsági mozgalmak Csongrád megyei történetének, ezen belül a haladó egyetemi és főiskolai ifjúság törekvéseinek feldolgozására. A progresszív egyetemi-főiskolai ifjúsági szervezetek tevékenységének feltárására irányuló erőfeszítéseket a felsőoktatási intézmények, különösen a József Attila Tudományegyetem, vezetői is támogatták. Az elkészülő tanulmányok önálló kötetben is megjelennek majd, amelyek talán felkeltik az egyetemi- és főiskolai hallgatók érdeklődését is.

A Szegedi Egyetem szerkesztősége lehetővé tette számunkra, hogy az elkövetkező hónapokban írásokat jelentethessünk meg a lapban, felmutatva a kutatások néhány eredményét. A sorozat tematikájának kialakításakor az egész munkálatra is érvényes elvet alkalmaztuk: a szocialista-kommunista ifjúsági mozgalmak történetét nem állítottuk szembe a korabeli demokratikus mozgalmakkal, kölcsönhatásban tárgyaljuk azokat. A másik: a közelmúlt és a jelen ifjúsági mozgalmának történetét is bevontuk vizsgálódásaink körébe, bizonyítva, hogy eredményeink, gondolataink, tudományos igényű ábrázolása a szocialista tudatformálás nélkülözhetetlen feltétele. Az egyes írások felvillantják a Szegedi Főiskola Művészeti Kollégiumának tevékenységét, a Szent-Györgyi professzor által inspirált SZEI működését, az egyetemi-főiskolai hallgatók szervezeteit a népi-demokratikus forradalom időszakában, a NÉKOSZ történetét, az 1956. évi ellenforradalom előzményeit és kibukkanásának körülményeit a szegedi felsőoktatási intézményekben, a haladó szellemű kiadványokat, a KISZ történetének időszerű kérdéseit is.

Bízunk abban, hogy a megjelenő írások hozzájárulhatnak a Párt ifjúságpolitikájának mélyebb és sokoldalúbb megalapozásához, a fiatalok történelmi ismereteinek, szemléletének fejlesztéséhez.

DR. HEGYI ANDRÁS
a kutatócsoport vezetője

A Társadalmi Szemle decemberi számát lapozgatva, Boldizsár Iván cikkén (Magyarként a nagyvilágban) akadt meg a szemem. A probléma érdekességét azt hiszem, nem kell sokáig vázolni: a nyugati közvélemény Magyarországra vonatkozó változásairól van szó. Boldizsár végigkíséri 1950-től napjainkig a nyugatra látogató magyar fogadtatásának sokféle változatát. Hogyan módosul és hogyan, miért meredett meg sokhelyütt a nyugati és amerikai közvélemény hazánkról. Cikkében vázlatosan ugyan, de sokszínűen rajzolja meg a külföldöt, ahogy ránk figyel. Gyűlölet, csodálkozás, féltés keveredik a legjellemzőbbel, a rosszul informáltsággal — alapítja meg az író. Keveset tudunk rólu, azt a keveset is rosszul vagy hiányosan. Ezt hívott kiküszöbölni a Boldizsár Iván által szerkesztett és éventént négyszer megjelenő New Hungarian Quarterly című folyóirat. A cikk a kiadvány történetét, a zavaros és a kiegyensúlyozott idők külföldi visszhangját egy világjáró író emléktöredékeiből meséli el. (Boldizsár történelmi tapasztalatát mintegy hitelesíti a Kortárs januári számában közölt írása: Don, 1942-43 címmel. Naplórészletekből, levelekből álló visszaemlékezések szerveződnek itt dokumentumregényé. Sára Sándor később bemutatandó 8 részes tévéfilmjének — címe Pergőtűz — lesz egyik főszereplője a szerző.)

A folyóirat januári számában — szinte folytatásként és a téma másik oldalát megvilágítva — Szász György a történelmi birtokba vételét elemzi a nemzeti ébredés korától a nagy történelmi traumákon át a szocia-

lista társadalomban kialakult történelmi tudatig. Addig a pontig, amíg leírható és kiemelhető a magyarság önszemlélete, a ma kettőssége: „Egyrészt van a panikhangulat, amely a demográfia, az alkoholizmus nem éppen szívdertítő adataira hivatkozva már-már ismét a nemzethalál rémét vetíti elénk; másrészt az ezzel homlokegyenest ellenkező naiv optimizmus, amely szerint nálunk szocializmus van, problémák tehát nincsenek, így — akárcsak Kálmán király boszorkányairól — szó se essék róluk.”

A hol alá — hol túlbecsült történelmi tudat örök dilemmájának mai változatát a két pólus kibékítésével, egyensúlyával kellene elérni — írja — hiszen „Történelmi tapasztalat dolgában nyughatalom vagyunk, voltunk bűnösök és áldozatok, átestünk a legsúlyosabb fertőzéseken.”

E feladat megoldásának lehetőségeiről, zavarairól és nehézségeiről olvastunk még a tanulmányban.

„Történelmünk birtokbavétele” — volt a főt idézett munka címe. A szóhasználatról és a Kortárs című folyóiratot látva eszembe jutott Révay József egy Ady-tanulmányban írt gondolatmenete: Az ország hatalmi birtokbavételéig mindig megelőzte annak lírai birtokbavétele. Napjaink irodalmi folyóiratait olvasva ennek a lírai birtokbavételnek tendenciái, azt hiszem, kiemelhetőek. Itt van például a Kortárs decemberi és januári száma. Amellett, hogy manapság divat szapulni ezt a sajtóorgánumot és a divathullámokat sem szívesen követném, el kell mondanom: lapos, unalmas, öreg az újság — a szürkéségben kivételt talán csak Orbán Ottó izgalmas Rembrandt-verse és Moldova riportja jelent. Moldova bányászok, vasutasok, szövőnők után most a mezőgazdasági repülőekkel foglalkozik. Érdekes, jó írás — el kell olvasni. Másfél év tapasztalatai „moldovás” egyszerűséggel és pontossággal. Moldovaiban az a jó, hogy fontosnak érzi magát, és az is.

Ez most kiderül.

D. I.

„Hallgatóink ismét elindulnak...”

1957-ben, a politikai konzolidáció első hónapjaiban a tudományegyetemen is felmerült az egyetemi ifjúság magas szintű általános műveltség megszerzésének lehetősége. Mindinkább előtérbe került, többek között az is, hogy a szakmai ismeretek elsajátítása mellett felsőoktatási tanulmányaik idején kultúrpolitikai problémákkal, közművelődési feladatainkkal is megismerkedjenek a hallgatók.

A Művelődési Minisztérium, a Népművelési Intézet javaslataira, a József Attila Tudományegyetemre bízta meg Bács és Csongrád megyében működő felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatók 10 napos téli közművelődési gyakorlatának megszervezésével. Így, e tanévben 89 hallgató vesz részt a gyakorlaton. A gyakorlatok 1982 február 1-10-ig, illetve február 8-18-ig tartanak. Tíz hallgatónk Baranya, Somogy, Tolna és Zala megye kisebb-nagyobb községeibe megy, míg a többiek Bács, Békés és Csongrád megye kisebb-nagyobb helységeiben végzik közművelődési munkát. Újszerű lesz e három megyében az úgynevezett „tömbösített” gyakorlat. Hajós, Mezőhegyes és Pitarvas községekben 8-10 hallgató tanárvezetéssel — Kiss Tamás, Eszik Zoltán főiskolai tanársegédék és Földiák András, a Népművelési Intézet csoportvezetője — komplex összetételben végzik, előzetes terv szerint közművelődési munkájukat. Ez az újszerű kezdeményezés a leendő értelmiség képzéséhez adhat, mással nem pótolható élményeket, gyakorlatot.

Biztos vagyok benne, hogy nemcsak a hallgatók számára, de a település, a körzet lakói számára is hasznos lehet hallgatóink bekapcsolódása egy-egy helységi közművelődési életébe.

Van ennek a gyakorlatnak egy másik jelentősége is: a közelelti tevékenységre való felkészülés. Ma már mindenki előtt világos, hogy mindenkinek, de elsősorban és mindenekelőtt az új értelmiségnek kötelessége a közelelti munkába nemcsak bekapcsolódnia, hanem abban aktívan is dolgozni. Reméljük, hogy a gyakorlatok meghozzák e téren a gyökeres szemléletváltozást.

Hallgatóink érdeklődését mi sem bizonyítja jobban, hogy közülük nem egy év közben is visszajár gyakorlóhelyére. és ott továbbra is hasznos közelelti és közművelődési munkát végez.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az előkészítő speciális kollégium iránt megnőtt az érdeklődés. Ezt a tény talán kedvezően befolyásolta az is, hogy a Művelődési Minisztérium a speciális kollégium 4 félévén át való elvégzését, és legalább két alkalommal, a téli közművelődési gyakorlaton való részvételét oklevélben igazolja. Így aztán a felsőfokú diplomával rendelkező volt hallgató elhelyezkedhet közművelődési területen is.

Hallgatóink ismét elindulnak. Büszkén említhetjük meg, hogy egyetemünkről már 1957-ben, az őszi hónapokban 25 hallgatónk Csongrád megye 15 helységében ment ki 14 napra népművelői munkára. Az ő munkájuk folytatói dóta is évről évre azok a fiatalok — ebben biztosak vagyunk — akik szívvel-lélekkel és entuziaszmmal végzik sokszor igen nehéz körülmények között a rájuk bízott feladatokat.

E helyről is illesse köszönet a megyei tanácsok művelődésügyi osztályait, a megyei KISZ-bizottságokat, a felsőfokú intézmények vezetőit, kik törekvéseinkben mellénk álltak ez évben is, és támogatják a mi fiataljainkat.

GRUBER LÁSZLÓ

Bárdny Ferenc

Diákmozgalmak Szegeden az 1920-as években

1921 őszén nyitotta meg kapuit Szegeden a Kolozsvárról áttelepített egyetem. Működésének első évtizedében 1000-1200 hallgató tanult a négy fakultáson. Legtöbben a jogi és orvosi fakultásra jártak, a matematikai-teremtudományi és a bölcsészeti karnak sokkal kevesebb hallgatója volt. A város, amely falai közé fogadta az egyetemet, politikailag az ellenforradalmi rendszer egyik fellegvárának számított, bár erre a kétes értékű címre csak részben szolgált rá. Bizonyítja ezt többek között az is, hogy az 1922-es és az 1926-os képviselőválasztáson — a három képviselő közül az egyik szocialista politikus lett. Az erőteljes munkásmozgalom és a fokozatosan magára találó liberális-demokrata tábor is szerves részet alkototta a város politikai életének.

Az egyetem tanári karának többsége konzervatív és liberális politikai beállítottságú volt, a társadalmi-közéleti tevékenységtől általában távol tartotta magát. Az ellenforradalmi rendszerrel szembeni magatartását inkább a passzivitás jellemezte. Ennek a passzivitásnak azonban ezekben az években kétszerte volt haladó vonása is. Kiseb, de hangot és befolyásos csoportot alkottak az egyetem 1920 után kinevezett tanárai, különösen pedig néhány jogi kari professor. Egyesek közülük elérték a kurzuspolitikusok szintjét. Tudunk azonban több haladó, baloldali radikális tanárról is, akik a diákok progresszív törekvéseit támogatták.

A hallgatók döntő többségének szűlei az úgynevezett „középosztályhoz” tartoztak. A munkások és birtokos parasztok gyermekeinek az aránya az 1920-as években az egyetemeken és főiskolákon mindössze 12-14 százalékot ért el. A szociális összetételből adódóan a szülők és így a diákok többsége is anyagi problémákkal küszködött.

A diákok helyzetének megítélésakor figyelembe kell vennünk, hogy a háború előtti időszakhoz képest több mint duplájára, mintegy 40%-ra emelkedett a 23 évesnél idősebb korosztályok aránya. A háborút viselt ifjúság természetesen más életfelfogást, mentalitást képviselt, mint a fiatalabb korosztályok, más problémákkal foglalkoztatták.

A Kolozsvárról áttelepült egyetem sok hallgatót hozott magával. Az elcsatolt déli ország-részekről is nagy számban jöttek hallgatók Szegedre. A 20-as évek első felében a hallgatók több mint 40%-a származott az elcsatolt területekről, nagyrésztük Erdélyből.

A végzés utáni kilátások nem kecsegtettek sok jóval. Megnőtt az értelmiségi pályákon a konkurrencia, sokan nem jutottak képzettségüknek megfelelő mun-

kához. Az egyetemisták és a velük együtt érző tanáraik korabeli megnyilatkozásaiból a perspektívatlanlanság, a jövő iránti aggodalom áradt.

A hallgatók társadalmi-közéleti aktivitásának kereteit a diák szervezetek, illetve a diákok részvételével alakított egyesületek jelentették. A hallgatók szervezetsége a háború előtti időszakhoz képest megnőtt. A tárgyalási időszak végén a szegedi egyetemen a hallgatóknak több mint fele tagja volt valamilyen egyesületnek. Más egyetemekhez képest is magas ez az arány.

A legaktívabb, legnagyobb politikai aktivitású egyesületek a bajtársi szövetségek voltak, amelyek az ellenforradalom első éveiben alakult egyetemi karhatalmi zászlóaljok utódaiént tömörítettek a hallgatókat és az egykori diákokat a szélsőjobboldali „fajvédő” ellenzékkel szoros együttműködésben. A bajtársi szövetségeket az egyetemen karonként hozták létre. A bajtársi szövetségekben 500-600 hallgató vélte érdekeit képviselőjét megtalálni.

A hagyományos önképzőköri jellegű ifjúsági szervezetek gyűjtőhelye a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége (MEFHOSZ) volt. A jó tanuló, ambíciózus diákok inkább itt találták meg működési területeiket. Közéjük tartozott a református hallgatók Bethlen Gábor Köre, amelynek 150-200 tagja volt.

Kisebb jelentőségű és befolyásos szervezet volt a katolikus főiskolai szövetség, amely együttesen mintegy 200 diákot egyesített.

Az egyesületek többszörös át-és összefonódása szinte állandóan napirenden tartotta az egységes, valamennyi diákot jobboldali eszmei alapon tömörítő egyesülés létrehozását. Ezeket a próbálkozásokat azonban a partikuláris érdekek érvényesülése miatt nem kísérte tartós siker.

Az 1920-as évek diákmozgalmának ideológiájában rendkívül sok hatás miatt nagyon tarka képet mutat. Néhány eszmei vonulat azonban szembetűnő az írásos dokumentumokat, illetve a korabeli diákmozgalom tevékenységét vizsgálva. Ezek közül legjellemzőbb az ifjúság politikai missziójának, nemzeti elhivatottságának hirdetése. A pártpolitikától független ifjúságot aktivitásából, lendületéből adódóan a nemzet, a faj leghatékonyabb képviselőinek nyilvánították.

A diákmozgalomban fontos szerepet töltött be az antiszemita-mus. Ennek oka többek között az értelmiségi pályákon jelentkező konkurenciaharcra vezethető vissza. A bajtársi szövetségeknél valamelyest mérsékeltőbb MEFHOSZ 1923. évi kongresszusán hozott határozatában is ezt olvashatjuk: „A MEFHOSZ töretlenül

ragaszkodik az eredeti numerus clausushoz, mert abban látja a magyar faj jövőjének egyetlen biztosítékát.”

A diákmozgalom ideológiájában fő helyet foglalt el a trianoni békeszerződés revíziójának követelése. „A magyarság ma két fronton harcol.” — írta 1922-ben a székegy hallgatók lapja, az Új Élet. „Az egyik a zsidóság elleni, másik az irredenté.” A revíziós gondolat az Erdélyből menekült egyetemen különösen jó talajra talált. A szegedi egyetemet a diákság szűkebb többször úgy emlegették, mint Erdély egyetemét magyar honban, mint valami szellemi várát.

A hallgatók között hatott a közeposztályi demagógia, valamint a látszólag a munkásság és parasztság helyzetének javítását sürgető szociális demagógia is. „Hisszük, hogy a kormány... végre erőlyesen leszámol a nagybankokkal is...” — írta 1922-ben a székegy hallgatók lapja.

A diákok szegedi közéleti, politikai szereplése az antiszemitizmus jegyében kezdődött. Az egyetem tanári kara liberális hagyományainak megfelelően, a létszámgondok által befolyásolva, bizalmatlanul fogadta az 1920-as első antiszemita törvényt, a hírhedt numerus clausus, és a maga számára legkedvezőbb módon értelmezte, úgy, hogy minél több zsidó származású hallgatót vehessen fel az egyetemre. A szélsőjobboldali körökkel kapcsolatot tartó bajtársi szövetségek mozgósították tagjaikat zsidó származású hallgatóiraik ellen, követelték az egyetem felvételi gyakorlatának megváltoztatását. Az 1920-as években az antiszemita tüntetések, verekedések és bojkottok egymást követték az egyetemen.

Az egyetemistáknak a város politikai életébe történő bekapcsolódása rendszerint a politikai jobboldal érdekeit szolgálta. Így például az 1922-es nemzetgyűlési választások alkalmával a diákok a kormányparti jelöltet támogatták, s tüntettek a liberális és a szocialdemokrata képviselőjelölt ellen.

Az 1920-as években a szervezett diákmozgalom egységes jobboldali politikai frontot képezett a szegedi egyetemen. Néhány egyetemista baloldali progresszív magatartása kivételnek számított, és jelentősen nem befolyásolta a di-

ákság egészét. 1922-ben Hódmezővásárhelyen nemzetgyűlési képviselőválasztások idején két orvostanhallgató és egy joghallgató a szocialdemokrata jelölt mellett agított. Tudjuk, hogy József Attila, aki az 1924/25-ös tanévben elsőéves bölcsészhallgató volt Szegeden, belépett a szocialdemokrata pártba, előadásokat tartott a kerületi pártbizottságokban, s ebben az évben 12 verset közölt a Népszava, az SZDP napilapja. Jellemző azonban, hogy József Attila elváratai nem az egyetemisták és a tanárai közül kerültek ki, hanem fiatal szegedi újságírók, írók, művészjelöltek alkották barátai körét.

A szegedi egyetemen a progresszív diákmozgalom 1928-ban kezdődött a Bethlen Gábor Körben. A körben tevékenykedő kiváló felkészültségű, kiemelkedően tehetséges fiatalok számára a nagy élményt már nem 1919 látszólagos csődjé, a proletárdiktatúrát követő nemzeti katasztrófa, hanem az ellenforradalmi rendszer válsága, a rendszertől megoldást váró ifjúság csalódottsága volt. Szabó Dezso és a nacionalista, fajelméleti ideológia nyomdokait követve jutottak el a magyar parasztsághoz, s közben rádőbentek saját felelősségükre. Humanizmusukat, jó szándékukat bizonyítja, hogy a maguk módján segíteni akartak, vállalták a közönséget az elnyomott tömegekkel. Nem az elégedetlenség csillapításának szándéka vezérelte őket. A mozgalom a szegedi fiatalok Művészeti Kollégiumában folytatódott és emelkedett eszméileg és politikailag magasabb szintre.

Az 1920-as évek végén jelentkező szegedi egyetemi progresszív diákmozgalmak, illetve mozgalomalapítási kísérletek a diákok, fiatal értelmiségiek származása, tényleges szociális helyzete és az általános jobboldali politikai légkör miatt nem jutottak el a forradalmi baloldallal való találkozásig. „Az ellenforradalmi renddel meghasonlott ez az értelmiség, de mégsem tudott túlmenni rajta: a nép forradalmi törekvéseivel nem találkozott” — írja Király István. A hallgatók többsége a progresszív ellenzékű törekvések ellenére problémáinak megoldását a szegedi egyetemen is túvutakon kereste, egyelőre nem tudott szabadulni a jobboldali ideológia és propaganda fogságából.

Öt év a Sportcsarnok alagsorában

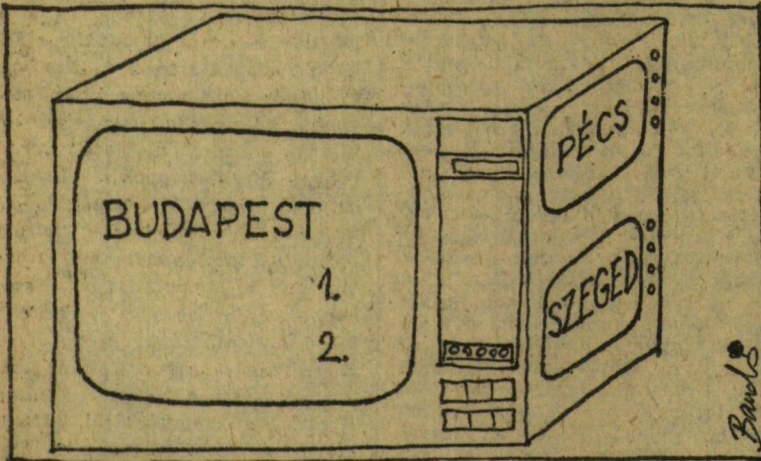
Öt év harmadrendű állapotban. Hogy miért? Fél évtizede, hogy először jelentkezett a Magyar Televízió körzeti stúdiójának adásával. A szegedivel és a pécsiével. Még derengenek a bemutatkozó műsorok, hogy a szegedieké rosszabbra sikerült mint testvérstúdiójuké. Mit kerestek például Antal Imre a szegediek műsorában? A legtöbb tévéző emlékezetében azóta is ez a sikertelen bemutatkozás adja a kategorizálás alapját: jobbak a pécsiek.

— Egyszerre startoltunk a Pécsi Körzeti Stúdióval — kezdi a beszélgetést Király Zoltán tv-riporter, — közel sem egyenlő esélyekkel. A pécsiek jobb alap-

saját szabadságát, saját énjét is. Egy mikrofonos — újságíró alapvető tulajdonságának tartom, hogy áldott legyen egyfajta társadalmi érzékenységgel. A legtöbb hajlamosak arra, hogy elmondják a jó dolgokat (ez szükséges és hasznos is), de arra is hajlamosak, hogy ne szólnak a hibákról. „Növeli ki elföldi a bajt!” Én nem kívánom elfedni, jobban szeretem a kritikai riportokat, mint az ömlengő, „hurra optimizmust” tükröző beszámolókat.

— Milyen körülmények között dolgoztok?

— Eddig nemigen kaptunk modern felszerelést. Nincs igazi

ról rugaszkodhattak el, hiszen az ő riportereik éveken keresztül dolgoztak a Pécsi Körzeti Rádióban, tehát szereztek egyfajta mikrofonos gyakorlatot. Szegeden nem volt igazi televíziós szakember. Munka közben, saját hibáinkon keresztül tanultuk meg a televíziózást, kapaszkodnunk kellett, hogy le tudjuk dolgozni a hátrányunkat. Pillanatnyilag az az érzésünk, hogy nincs különbség a két körzeti stúdió között, s remélem, ez nem tűnik szerénytelenségnek.

— Mennyiben „körzeti” a körzeti stúdió?

— A tévézésnek vidéken nem voltak hagyományai, gyökerei, úgy, hogy itt a semmiből kellett valamit teremteni. Élmény az, hogy az ember részese lehet egy kialakuló szervezetnek, egy újfajta televíziózásnak. Valljuk be, ez más módszereket, hozzáállást igényel azoktól, akik itt vannak; azért, hogy itt valóban egy jó formátumú vidéki televízió kialakulhasson. Ugyanaz megvan itt, mint Budapesten — rengeteg helyi sajátossággal. Más a szemléletünk, mint a budapestieknek, hisz az aszfaltdzsungelből nehéz betekinteni például a kigyósi tanyavilágba. Ezzel azt akarom mondani, hogy aki itt dolgozik, annak vidéken is kell élnie, mert csak így értheti az egyszerű emberek lelki világát, megnyilvánulásait. Mindez nem jelenti azt, hogy provinciális a stúdióink. Úgy kell egy témát találnunk, hogy az mondjon valamit az ország bármely részében lakóknak is.

— Milyen a hatása műsora-toknak?

— Az emberek sokszor azt hiszik, hogy a tv nagyhatalom. Attól az (ha az), hogy mindenki számára nyilvánvalóvá tesz bizonyos helyzeteket, el nem intézett ügyeket. Valóban van egyfajta kényszerítő ereje, de azért, mert a közvélemény megtudja a hibákat. Mi senki helyett nem tudunk nem is akarunk elintézni dolgokat, csak felvázoljuk a jelenségeket. Néha azonban még felvázolni sem sikerül. Mondok egy példát. Októberben készítettem egy riportot a DÉLEP-ről. Beáznak a lakások s egy ház-lakói beperelték a DÉLEP-et. Eljuttott az ügy a Legfelsőbb Bíróságra, de a vállalat már két éve nem hajtotta végre a bíróság ítéletét. Ezt akartuk körbejárni, mire közölték velünk, hogy ezt nem lehet, ne bántuk a DÉLEP-et. Az „Ablak”-ban akartam visszatérni erre a témára, de „megkértek”, hogy ne bolygassam az ügyet. Az ember ezt utasításra megteszi, de ez az, amivel nem szabad egyetértetni.

— Apró! Mennyire van „szabad keze” egy riportere?

— Világos, hogy vannak társadalmi politikai elvárások, amelyek meg kell felelünk, de ezek a keretek — ha úgy tessék korlátok — olyanok, amelyekben az ember megtalálhatja

stúdióink sem, a Sportcsarnok alagsorában „lakunk”. Felettünk súlyemelők edzenek, minden zaj ágyúörgésként hangzik stúdióhelyiségünkben. Éppen ezért éjszaka rögzítjük adásainkat. Majdnem húszéves fekete-fehér közvetítőköcsijaink vannak. Tulajdonképpen mindent meg tudunk velük csinálni, csak „életveszélyesek” az előadások, nem tudni, hogy melyik pillanatban romlik el valami. Talán, az idén kapunk egy színes közvetítőköcsit.

Technikailag is fejlődik a szegedi körzeti stúdió. Nem ennek függvényeként, de az adások színvonalá is emelkedik, jelentkezősekre odafigyel az ország. Okos törekvés a határainkon túli magyar irodalom bemutatása, büszkének lehetnek néprajzi jellegű dokumentumfilmjeikre, egyre színesebb a Dél-alföldi Krónika, jó kritikát kapott a karácsonyi Fele-Fele (Pola-Pola) műsoruk, melyet az Újvidéki Tv-vel közösen készítettek. Ez a „szomszédolás” folytatásra vár. Regős Sándor, a körzeti stúdió vezetője azt mondja: felnőtt korba lépett a szegedi tv is.

BORZÁK—SZABADOS

Klubjaink ajánlják

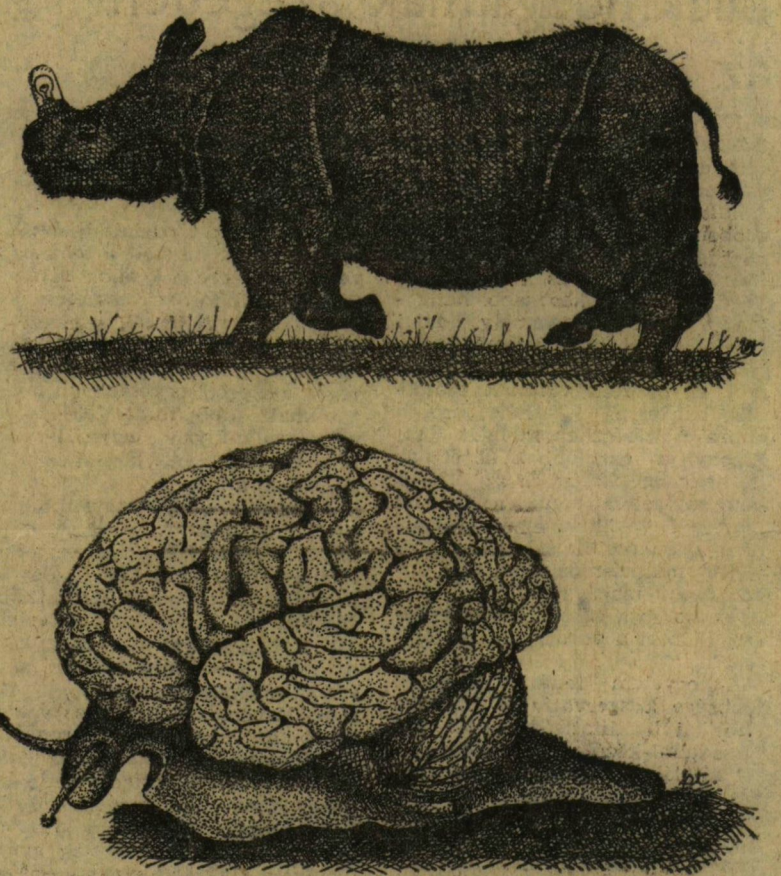
JATE-KLUB
 Február 8., 20 óra: Jazz-klub: Benkó dixieland Band.
 9., 20 óra: Szexológia — ea.: Korányi Tamás biológus.
 10., 19 óra: Szociológiai kör: Az alberti uzsora, mint társadalmi szindróma — ea.: dr. Józsa Zoltán.
 20 óra 30: Bemutató mozi — Szamurájok és banditák.
 11., 20 óra: Kulturális klub: Lengyelország és világpolitika — ea.: Alaksza Tamás.
 12., 19 óra: Disco.
 13., 19 óra: A Medicus Színpad bemutatója: Seneca.
 20 óra: Filmklub — Éjszaka külsőben.
 15., 20 óra: Rockklub: az East együttes műsora.
 16., 19 óra: Szociológiai kör: A bürokrácia, mint egyes számú közellenség — ea.: dr. Szentpéteri István.
 20 óra: Történelem kör: Hazánk és a KGST — ea.: Bauer Tamás, az MTA tudományos főmunkatársa.
 17., 19 óra: Filozófiai kör: A biblia kialakulása és szerkezete — ea.: Hahn István akadémikus.

20 óra 30: Bemutató mozi — Kab-la.
 18., 20 óra: Country-klub — a Country együttes koncertje.
 19., 19 óra: Alarcosbál (bővebbet a műsorfüzetben!).
 20., 20 óra 30: Klubszínház '82.
 22., 20 óra: Jazz-klub: a Szuper trió és Bontovics Kati műsora.
 TAMÁSI ARON KLUB:
 Február 8., 19 óra 30: Filmklub — Ítélet c. film.
 10., 19 óra 30: Táncház.
 11., 19 óra 30: a Golf együttes koncertje.
 12., 19 óra 30: Muzai András polbeaténekes műsora.
 13., 19 óra: Disco.
 15., 19 óra 30: A Balázs Béla Stúdió filmjei.
 16., 19 óra 30: Rock-klub.
 17., 19 óra 30: Táncház.
 18., 19 óra 30: Bemutatkozik a Szegedi Kabaré.
 22., 19 óra 30: Filmklub — Magánbeszélgetés c. film.
 23., 20 óra: Esterházy Péter Spionjáték című írását mutatja be Vallai Péter színművész.
 SZOTE-KLUB:
 Február 8., 19 óra: A SZOTE

kollegiumi napok rendezvény-sorozat megnyitója az Apáthy-kollegiumban.
 19 óra 30: Külpolitikai fórum — ea.: Ipper Pál.
 9., 19 óra: A Medicus Színpad bemutatója: Seneca (Apáthy-kollegium).
 10., 19 óra: A Canticum együttes műsora a klubban.
 20 óra: Fortuna-koncert a klubban.
 11., 15 óra 30: Beszélgetés Magyar Imre belgyógyász professzorral az Apáthy-kollegium tanulójában.
 19 óra: Sportvetélkedő az Apáthy tornateremben.
 12., 19 óra: Szabó András diaporáma estje a klubban.
 20 óra: Bene-disco (jegyváltás kötelező).
 20. Zártkörű rendezvény a klubban.
 21., 11 óra: A JATE, a SOTE és a SZOTE énekkarainak kórushangversenye a központi épület aulájában.
 (A SZOTE Art Kino vetítése február 23-án kezdődnek. A bérlet ára 65 forint, váltható a köznevelődési bizottságon!)

HUMOR

Kassai „vendégjáték”

A kassai egyetem meghívásának tett eleget 1981 decemberében a JATE férfi kosárlabdacsapata, amikor egy hatszoros nemzetközi tornára a szlovákiai városba utazott. Erkezésüket követően nem sokkal pályára léptek a fiúk a kassai jogi kar csapatával szemben. A szlovákiai fiúk — a torna későbbi győztesei — a szó szoros értelmében kihasználta a hazai pálya előnyét; így történhetett, hogy 207 cm-es játékosuk — akinek „kipapcsolása” megoldhatatlan feladat volt a szegediek számára — hét személyi hibával is a pályán maradhatott. Az eredmény: 14 pontos vereség. Még aznap egy újabb ellenfél következett: a Slavia fiataljai, akiknek legyőzése nem jelenthetett gondot. 23 ponttal nyert a JATE, így csoportjában a második lett, s a következő napon a Nyiregyházi Mezőgazdasági Főiskola ellen mérkőzött a 3. helyért. Szoros és küzdelmes első félidő után visszacsúszott a szegedi csapat, 11 pontos vereséget szenvedett. Az összeszokottság s az erőnlét hiánya érződött, így a tudása alapján tornagyőzelemre esélyes gárda csak negyedik lett. Egy vigasztaló: a torna „legtechnikásabb” játékosaként Szrnka Pál, JATE-s hallgató nyerte. A további csapattagok: Varga Imre, Vass Gellért, Orosz András, Diószegi István, Kukučka János, Höfler Tamás, Vincze István, Jancsó Péter, Szilvási József.

...hogyan közönség is legyen

A SZEOL AK kosárlabda csapatai örvedes fejlődéssel egyre jobb eredményekkel hívják fel magukra a figyelmet. A szakosztály vezetőinek mégis van egy bánatuk: lelkes, hozzáértő közönsége nincs az egyesületnek. E gondjuk megoldását az egyetemi-főiskolai ifjúságtól várják. A kosárlabda világszerte rendkívül népszerű, tömegeket vonzó játék, s a sportágat a legmagasabb fokozatú országokban éppen az egyetemi hallgatókra épül. Szegeden bizonyos érdeklenség tapasztalható e tekintetben, pedig a kosárlabdások — különösen a férfiak — egyre jobb, izgalmasabb mérkőzéseket vívnak s hazai pályán ma már a legjobb magyar csapatoknak is egyenrangú ellenfelei. Aki nem hiszi, járjon utána...

Jó alkalom erre február 13-án, amikor nők a középmezőnyre tartozó BEAC-cal, játszanak (14.30-tól), a férfiak pedig az egyik legjobb hazai csapattal, a Vasas Izzóval (16.00-tól). Ezek a meccsek olyan sportélmények, melytől mindenki aki ki-megy az újszegedi Sportcsarnokba, bizonyára törzsszurkolóvá válik.

Foci

Hosszú évek óta olvasom a sportszeretőket folytatásos bibliáját, a Népsportot. A cikkek közepesen rosszabb színvonalú sem tud elteríteni mindennapos szándékomból: egykilencvenért megváltom a boldogságom. (Ó, csak az a kedv ne lenne!) Lázasan olvasom, mit olvasom?, falom sok sporttársammal együtt a panel-szöveget és észrevétlen a mennybe megyek.

„Nem kergetünk rózsaszínű álmodokat” — mondja a kiesésre álló csapat edzője: „Már a rózsaszínű szemüveg nélkül is rózsaszínűnek látjuk a világot” — nyilatkozza az élcsapat kapitánya: „Közhely ugyan, de én lennék a világ legboldogabb embere, ha mellemen feszülne a megpiros mez” — áradozik az ifjú tehetség: „Üres lenne az életem az örök szerelem, a foci nélkül” — vallja boldog-boldogtalan.

Ez utóbbi persze, telitalálat! A foci azért örök szerelem, mert soha nem csalja meg az embert, és igazi rajonóia sem őt: hóban, fagyban, latyakban, tűző napszfényben minden napszakban stadionokban, ócska külterületi pályákon, iskolaudvaron, utcán folton-folyást csodálja.

Azt hiszem a igazi focirajonóknak nincs kedvenc csapata, vagy ha van is akkor az ellenfél szép házásait is értékeli tudja. Például: „De nagy gólrigott a szemét! Atyám, micsoda kötő volt!”, stb. De négy-

évenként ez a típus is igazi próbatételre megy át, a világbajnokságokon. Főleg ha játszik a magyar csapat. Már most a spanyolországi VB-ről beszél a fél ország, hát akkor mi lesz júniusban?

Vizsgaidőszak, Kedves sorstársaim! Hallgassatok rám, kezdjünk el tanulni már holnap a nyári vizsgákra, tegyük le azokat még május végén, hogy júniusban csak egy dologért idegeskedjünk, a CSAPATÉRT.

Tisztelet Tanár urak és Tanárnők! Szépen kérem Önöket, a világbajnokság idejére ássák el a csatabárdot, ezt nem lehet epidegekkel elviselni!

PAX ESPANA!

— tus —

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő: GRÓF RÓZA

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-111

Megjelenik havonta kétszer. Ára: 180 forint. Előfizetési díj egy évre 28.80 forint

Terjesztik az intézmények KISZ és szakszervezeti bizottságai

Kiadja a Csongrádi Mezőgazdasági Vállalat Szeged Tanárképző Intézménye

Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szeged, Nyomda Szeged, Balcsv Zsiflászky u. 28. 6720

1982. II. 8. — 347 —

Felelős vezető: Dobó József igazgató

a_{lf}aa_{lf}a

KÖSZÖNTŐ

A szegedi felsőoktatási intézményeknek húsz éve nyilvános, írásos fóruma a „Szegedi Egyetem”. Ez egy kéthetenként megjelenő újság esetében nem sok, de talán éppen elegendő idő ahhoz, hogy bizonyos hagyományokat valljasson magáénak. Ha valaki figyelmesen átnézi a húsz év a „Szegedi Egyetem” egyes periódusokban érvényes, izgalmas dokumentuma volt az egyetemisták életének, más periódusokban viszont nem tudta egyértelműen elkerülni az érdektelenség szűrke, következményeiben azonban vezérelt csapdáit. Ezek a periódusok nyilvánvalóan a nagyobb közösség bonyolult szerkezeti mozgása által meghatározva váltották egymást.

A lap további működésére vonatkozó, tavaly tavaszi kezdeményezések jóval biztatnak újabb fellendüléssel. Ha jól meggondoljuk értelmesebb hagyományt nem is tudnánk felvállalni: felelősen szólni arról, ami ennek a kezdeményezésnek 3000 egyetemistából álló közösségnek fontos. Szólni nem csupán felelősen, de a megújult igényekhez igazodó formában, hiszen minden hagyomány gazdi jelentőségét a belőle fakadó változás adhatja.

Benneteket, a JATE, a SZOTE, a JGYTF új „polaárait” ebben a szellemben szeretnénk fogadni. Kísérjétek figyelemmel a lap működését, reagáljatok arra, akár — hajlamban, tehetség szerint — cikkek írásával is.

A sokat hangoztatott, s állandóan visszatérő igény — hogy a „Szegedi Egyetem” valóban a diákok lapja legyen — ne jelentsen külsődleges szempontot, ne váljon a mindent elutasító kritizálás távolságtartó gyakorlatává. A „Szegedi Egyetem” akkor lesz igazi diáklap, ha maguk a diákok teszik azzá, ha vállalják a lapot, akár önmagukat. E program jegyében kívánunk mindnyájatoknak jó munkát!

A szerkesztőség

Ismeret —
erjesztő

Alighanem a városunkat még nem, vagy alig ismerő elsős hallgatóink gondolatát lestük el, amikor összeállítottuk azon hasznos neveztességek listáját, amivel az első néhány hónap tájékozódási nehézségein próbálunk segíteni.

A jegyzetbolt a városi Tanács melletti Kiss Ernő utcában, az Idegen nyelvi könyvesbolt a Dugonics tér és a Kárász utca sarkán, a Móra könyvesbolt a Kárász utca közepén található. Ebben az utcában keressétek az Antikváriumot is. Figyelemre méltó a Lenin körút és a Kigyó utca sarkán nemrég átadott könyvesbolt, ahol a műszaki és természettudományos témákat feldolgozó művek is nagy számban találhatóak.

Az Egyetemi Könyvtár a központi épületben, a Somoogyi könyvtár a régi híd lábánál lévő Móra Ferenc Múzeumban működik. Mindkettő rendelkezik könyv- és folyóirat olvasó teremmel is. A múzeum állandó és külön, plakátokon meghirdetett ideiglenes kiállításával vár benneteket. A múzeumhoz tartozik a Horváth Mihály utcai Képtár is. Ebben az utcában üzemel a Fáklya, a Széchenyi téren a Vörös Csillag, a Deák Ferenc utcában pedig a Szabadság film-színház. Ez utóbbi ad otthont — ideiglenesen — a színház zenés darabjainak. A szegedi prózai társulat a Fáklya utcájában található Kisszínházban tartja bemutatóit.

Felsőoktatási intézményeink klubjait a következő helyeken keressétek: a JATE-klubot a központi épületben, a Toldi utca felől; a SZOTE-klubot az un. új oktatási épületben, a Dóm-téren; a főiskola Tamási Áron klubját az Április 4. útján, a központi épületben. Ezekhez az intézményekhez kapcsolódó Közművelődési titkárságok — ahol bérleteket, jegyeket válthattok — a következő épületekben rendezkedtek be: Dugonics tér 12.

(JATE); Dóm tér 5. (SZOTE; Apáthy kollégium); Április 4. útja 6. (JGYTF).

Az intézményi KISZ-bizottságok címei: JATE: Dugonics tér 12. (itt működik az egyetemisták Albérlet- és munkaközvetítő irodája is!); SZOTE: Dóm tér 5. (Apáthy kollégium); JGYTF: Április 4 útja 6.

Ha meccset akartok nézni, a sporttelepeket így közelíthetitek meg: Sportszarnok, Sportuszoda: 60-as, 60 y-os, 17-es számú autóbusszokkal és trolikkal; SZEOL-stadion: 22-es busz; Dózsa-pálya 83-as busz; DÉLÉP-stadion és sportcsarnok: 60-as és 60 y-os busz; SZVSE-stadion, sportcsarnok: 1-es villamos segítségével.

Persze jól tudjuk, hogy a hosszú úton megszomjazhatatok, netán megéhezhettek. Ebben az esetben is szolgálhatunk jó tanáccsal. Jó bort a Szőlőfürdőben (Központi épület mellett) és a Hágiban (Kelemen utca) mérnek, valamint az Egri borozóban (Jókai utca). Friss sört a Boszorkányban (Híd utca) és a Brnoiban ihattok. Ez utóbbi ahhoz a Hágihoz tartozik, ahol jól főznek, de egy kicsit drágán. Jól lehet mulatni (enni, inni, danászni) a Sárkányban (Nagyállomás szomszédságában) és a Felsővárosiban. (Nagykörút és Csongrádi sugárút sarka). Hasonló még a Búza vendéglő is (Szent István tér), ahol jó a kiszolgálás, olcsó és ízletes az étel, amit még gyorsan is hoznak ki. A fröccs hűs, akárcsak a Birkacsárdában (Anna-kút mellett).

Folytathatnánk napestig, de a papír véges. És még valami: aki kedvet érez az íráshoz (lehet ez szépirodalom, tudósítás, riport, gloszsa, stb.), vagy akinek megírásra való témája, ötlete születnék, bátran forduljon a Szegedi Egyetem szerkesztőségéhez, amit a Sárkányból a Búzába menet útba ejthettek. Kopogtatás nélkül jöhettek! Cím: Dugonics tér 12. Telefon: 12-119.

Intézményeink vezetői

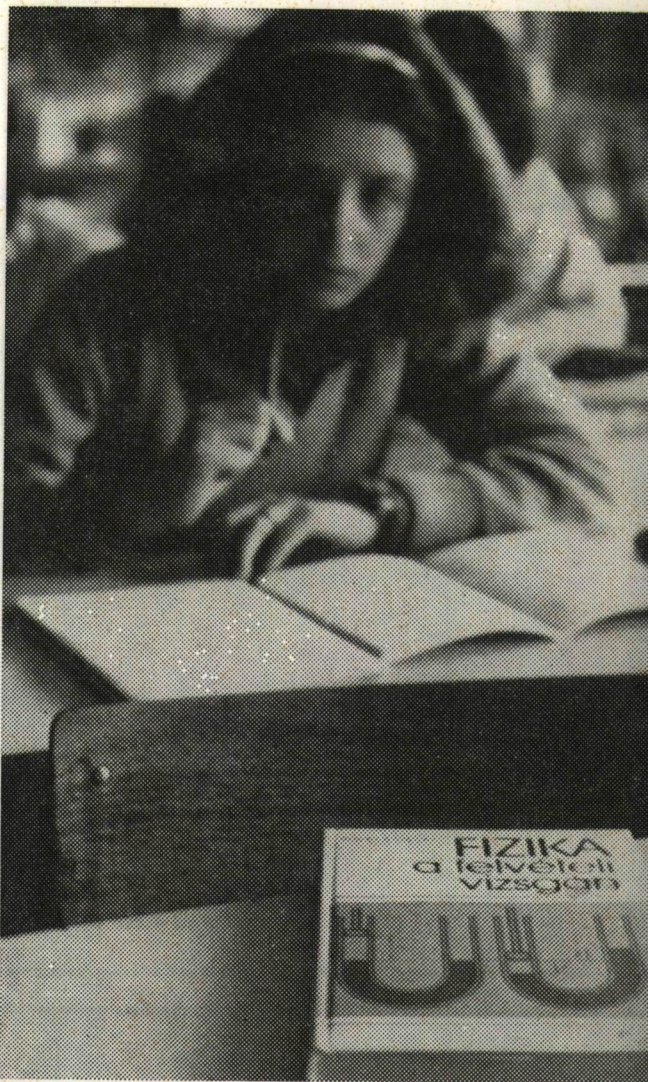
Kedves Elsőévesek! Bizonyára hónapokat vesz igénybe, amíg megismerkedtek az egyetemmel, illetve a főiskola életével, megszokjátok új környezeteteket és az új követelményeket. Az ismerkedést, a tájékozódást megkönnyítendő, bemutatjuk felsőoktatási intézményeink vezetőit.

Az egyetemek legmagasabb szintű irányítói a rektorok. A József Attila Tudományegyetem rektora dr. Kristó Gyula tanszékvezető egyetemi tanár; oktatási rektorhelyettes dr. Kemenes Béla tanszékvezető egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes dr. Krajtkó Gyula tanszékvezető egyetemi tanár, nevelési rektorhelyettes dr. Kocsondi András docens; a Rektori Hivatal vezetője Deák Béla. A Szegei Orvostudományi egyetem rektora dr. Petri Gábor akadémikus, egyetemi tanár; oktatási rektorhelyettes dr. Cserhátj István tanszékvezető egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes dr. Guba Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, klinikai rektorhelyettes dr. Szilárd János tanszékvezető egyetemi tanár; a Rektori Hivatal vezetője dr. Vass Zoltán, az orvosegyetem főtitkára, A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola élén a főigazgató áll, dr. Szendrei János tanszékvezető főiskolai tanár. Helyettesei: dr. Grezsa Ferenc tanszékvezető főiskolai tanár, dr. Lengyel Zsolt, tanszékvezető főiskolai docens és dr. Halász Tibor főiskolai docens. A Főigazgatói Hivatal vezetője dr. Molnár Béláné.

Intézményeink párt- és társadalmi szervezeteinek vezetői: a JATE pártbizottságának titkára dr. Gécseg Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár; a KISZ-bizottság titkára dr. Kiss Barnabás; a Szakszervezeti Bizottság elnöke dr. Horuczi László tanszékvezető egyetemi docens. A SZOTE pártbizottságának titkára dr. László Ferenc egyetemi tanár; a KISZ-bizottság titkára dr. Lehoczky Pál; a Szakszervezeti Bizottság elnöke dr. Pintye János adjunktus. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP csúcsovezetőségének titkára dr. Kókúti Lajos tanszékvezető docens; a KISZ-bizottság titkára Tóth Károly IV. éves hallgató; a Szakszervezeti Bizottság elnöke dr. Siposné dr. Kedves Éva docens.

Egyetemeink kari állami-, párt- és KISZ-vezetői: a JATE Állam- és Jogtudományi karának dékánja dr. Veres József tanszékvezető egyetemi tanár; dékánhelyettesek dr. Tóthné dr. Fábrián Eszter docens és dr. Papp Ignác docens. A kari pártalapszervezet titkára dr. Bodnár László adjunktus; a KISZ-szervezet titkára Szeleczyk Ida, A Dékani Hivatal vezetője dr. Dobler László. A Bölcsészettudományi kar dékánja dr. Serfőző Lajos egyetemi tanár; helyettesei: dr. Mikola Tibor tanszékvezető docens és dr. Pálffy Miklós docens. A kari pártalapszervezetek csúcsovezetőségének titkára dr. Keserű Bálint tanszékvezető egyetemi tanár; a kari KISZ-vezetőség titkára Deák Ágnes. A Dékani Hivatal vezetője Sényei Róbertné. A Természettudományi kar dékánja dr. Bartók Mihály tanszékvezető egyetemi tanár; helyettesei: dr. Novák Mihály docens, dr. Gulyás Sándor docens és dr. Szalay István docens. A kari pártalapszervezet csúcsovezetőségének titkára dr. Kevei Ferenc adjunktus; a kari KISZ-vezetőség titkára Solymosi József. A Dékani Hivatal vezetője Vadas Györgyné dr.

A SZOTE Általános Orvostudományi kara dékánja dr. Földes Vilmos tanszékvezető egyetemi tanár; dékánhelyettes dr. Tényi Mária egyetemi tanár. Az I. sz. klinikai pártalapszervezet titkára dr. Sági István adjunktus; a II-es sz. klinikai pártalapszervezet titkára dr. Balogh Eleonóra adjunktus; a III. sz. klinikai pártalapszervezet titkára dr. Túri István adjunktus; az Elméleti pártalapszervezet titkára dr. Takács István docens; A Társadalomorvostani pártalapszervezet titkára dr. Kukovecz György adjunktus; a hallgatói pártalapszervezet megbízott titkára Kapocsi Erzsébet tanársegéd; a Gazdasági Hivatal pártalapszervezetének titkára Kocsis András; az AOK KISZ-szervezetének titkára Pávó Imre V. éves orvostanhallgató. A Dékani Hivatal vezetője dr. Ledniczky András. A SZOTE Gyógyszerésztudományi kara dékánja dr. Minker Emil tanszékvezető egyetemi tanár; a kari pártalapszervezetek titkára dr. Selmeczi Béla docens; a kari KISZ-szervezet titkára Monostori Ildikó III. éves hallgató. A Dékani Hivatal vezetője Zsoldos Ferencné.

Ezt az akadályt már vettétek, csak célba kell érni!

(Benyhe János felvétele)

Röviden a lehetőségekről

Ha felsőbbéves hallgatókat megkérdeznének, mi a legnehezebben elsajátítható tulajdonság a kezdő egyetemista számára, majdnem mindannyian azt felelnék, a helyes idő- és pénzgazdálkodás kialakítása. S valóban sok elcsúszt, csak néhány hónap elteltével veszi észre, hogy a középiskolai évek óta kötetlenebb tanulmányi fegyelmének, ha nem él vele, milyen hátulütői is vannak. S ugyanígy érezteti a rosszul használt szabad időt.

Elsődleges feladatokat, hogy kialakítsátok a számotokra legmegfelelőbb tanulási módszert, majd ki kell választanotok a rendelkezésetekre álló lehetőségek közül az önművelésre szórakozásra legmegfelelőbbet.

A szellem „ápolása” mellett feltétlenül gondolnotok az egészséges életmódra, a test edzésére is. Erre kiváló lehetőséget kínálnak sportegyesületeink.

A rendszeres testedzésre, testmozgásra, játékokra és versengésre lehetőségeket nyújtanak intézeti tömegsport egyesületeink is. — a JATE SC, SZOTE Lendület SE és a főiskolai sportkör.

Ha valaki, a fent ismertetettek ellenére is lemond a rendszeres testedzésről, annak intézményeink amatőr művészeti csoportjaira hívjuk fel figyelmét. Mindhárom intézményünkben „kielhetik” alkotókedvüket hallgatóink, haillemeik és deklódésük szerint. A színjátszást kedvelőknek ajánljuk a JATE és a SZOTE amatőr színjátszó csoportjait, a „tánc-lábúiaknak” a néptánc csoportokat, a lelkes fotósoknak az intézményi fotóköröket, a grafikat, a szobrászatot, a fazekasgot maguk is művelőknek pedig a tanárképző főiskola rektor tanszéke Alkotóműhelyét. Természetesen a tudományegyetemnek és az orvosegyetemnek is van önálló énekkara, ahová mindig szívesen várják az új „tehetségeket”.

Bölcsész-karakterológia

A Karrierista

God, save the karrierista-t, ahogy megtudja, mitől döggök a légy! Hogy mitől is? Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy légy, aki tézis-antitézis-szintézis, csak azért, mert bizonyította saját jelentéktelenségét, minek utána logikai úton kénytelen volt felfordulni.

A Karrierista, mondjuk, elöltözik és óvja egészségét. Természetesen, hallott arról az amerikai ferméseről, mely minden kétséget kizáróan megállapította, hogy az ápolat kellemes külsejű, karcsú férfiak lényegesen gyorsabban jutnak előre pályájukon, gyakrabban emelkednek a fizetésüket stb.

A Karrierista a kifejezés ötvésze, performance totálitásáig fejlesztette képességeit. Mondatai csak egy abszolút gumi-also neműhöz hasonlíthatók, amibe bármi elemegyarazható. A mai világpolitikai-gazdasági helyzetben kerülnünk kell az egyszerűsítő, vulgáris (mert értelmetlen) megfogalmazásokat! (Utatkozzunk a kellő helyen, kellő időben, vállalkozunk apróbb feladatokat, hogy megvillanthassuk személyiségünk bájait de minél előtte szóljunk hozzá! Például így: „Mivel e térről van éppen szó, szeretném megemlíteni, mielőtt továbblépnénk eggyel, onnan ahol tartunk most, nehogy lesiessük ezt a lépést, ami éppen ennél a területnél tulajdonképpen igen fontosnak számít, tekintettel az előzményekre, mivel felvethetjük egy is a kérdést, ahogy az előbbi hozzászóló tette, aki elteljes mértékben egyet ért a munkásokkal, bármennyire is szubjektívnek tűnhet a véleményem, a tények ezt igazolják, pl. amint az imént említettem, s így ezért más megvilágításba helyezhetjük a kérdést tulajdonképpen, égül, ugye.”

A Karrieristának nincs szüksége eszmékre, neki célja van. (Szombaton kritikázhat, hétköznap pozíciókat állt be (vasárnap munkaszüneti nap). A karrierista nem lop, csak szerez. A Karrierista is ember. Jelszavunk: szeressük egymást gyerekek! (Az élet úgy is ovaszál, a sír magába zár.) A Senkinek van türelme. Csontszáraz és poros értelmezleteken rágja át magát, megszerzett tudására alapozva megfontoltan félmondásokat döcsát ki beszélőszerzőin át, majd hasonlóan megfontoltsággal visszaszívja, learáálja és megsemmisíti az

imént említett képződményeket.

A Senki örökké elfoglalt, de tevékenysége igen nehezen fogalmazható meg. Nincs ideje színházba, moziba járni, sétálni vagy állástfoglalni, inkább kávét főz, és elpanaszolja helyzetét. A Senkit nem lehet megfogni, mivel igen nagy sebességgel közlekedik szorosan a fal mellett. A Senki óvatosan részt vesz abban, amiben előtte már sokan nagyon óvatosan részt vettek, mert már azelőtt is sokan nagyon-nagyon óvatosan részt vettek. A senki illetudóan elfordul, ha mosolyog, néha nevetni próbál, ilyenkor csikorgó-recsegő hangokat hallat, viszont a székét biztosan megüli, s a tolla végét is körültekintően lerágja.

A Tudós még nem tudós, de már, majd, az lesz, van még most, később. Egyszóval őrajta már most is látszik, s ennek tudatában is van. (Mármint hogy az lesz majd már még később van.) A Tudóst csak tisztelet illeti. Az előadáson kimérten jegyzetel, közben egyenletesen sugárzik (a homloka). Mindaz, amit hall: deductio ad absurdum, pre- és egyéb koncepcióknak fényes beigazolódása, csupán együttérzésből írja le, mert szíve van. És ha megnyilatkozik a szemináriumon, harsonák, kürtök, trombiták, sípok, oboák és más győzelmi füttyölők, zengjete, az most nem fontos, hogy nem fontos (amit mond), vagy előtte ugyanezt dadogta a mellette ülő. Az entuziasmus és megegyezés az entuziasmus!

A Tudós megfelelő komolysággal közelíti meg önmagát. A Tudós uralkodik magán (és másokon). A Tudós tájékozott: egy ágyból, asztalból, székéből, teaforralóól és lexikonokból álló laboratóriumban megméri és könnyűnek találja a világot.

A Hüje a régi nagy hülyék nyomán ab ovo kételkedik, akár önmagában is (de nem-e lehet-e ez egy paradox, vagy mi!). Megkapta az őseredetű ösmételyt, a „másképp” betagségét: mintha giliszta lenne, folyton izeg-mozog, alig lehet megszámolni (a világnézést). Totális idealista, a Morál piszkálja órabér vagy év végi jutalom nélkül is.

Ez az aberrált madár estenként az őszinteségről fantáziál, néha még szomorú is, szerencsére alig fertőzésveszélyes. Sokkal ártalmasabb, ha jó kedve van, mert into-

larnás módon mások békés, kollektív szerződéssel kismittott légerét szeretné befelhözni, a szemét!

A Hüjének nem érv a tekintély, a szokás, a patinás hagyomány, még jó, hogy egyik legfőbb ellensége saját maga, így nem zavarja különösképpen köreinket. Jellemző, hogy milyen mereven, szó szerint értelmezi a kommunista embereszményt: egyszerre akar foglalkozni kínai filozófiával és japán sziklakertekkel, a new wave és az akvarellel, a munkásosztály helyzetével és az al-

Rozmanyak és a rágógumi

Rozmanyak Géza különösen a nyári vizsgaidőszakban szeretett a könyvtárba járni, mert ott olyan jó. Hűvöseket a termék, mindenütt síri csönd feszül, a könyvtárosok szakmai duruzsolása a légyzűmmögésnél is kicsinyebb, a székek puhák, a kötelező irodalom nagy száma pedig külön öröm. És ehhez járul a mindennapi déli muzsika a maga üdítő változatosságával.

Szóval egy ilyen ember, aki szeretve ragaszkodik ahhoz, hogy minden napját a könyvtárban töltsse el, jól ismeri a kifüggesztett rendelkezéseket is, amiket saját érdekében, a legmesszebbre menőkig figyelemben tart.

Történt azonban egyszer, hogy diétás ebédjét — kakaó két kiflivel — a dohányzóként használt előtérben költötte el. Ez még nem lett volna baj, de az már igen, hogy rágógumiját az asztalra tette és ott is felejtette. Csak percek múltán, könyvei fölé hajolva villant agyába a rémítő intés: A FOLYOSÓN ELHELYEZETT TÁRGYAKÉRT FELELŐSÉGET NEM VÁLLALUNK! Kirontott a folyosóra, de az izletes csemege rágóguminak csupán hűlt helyére lett, valamint egy szakállas, bunfordi alakra, aki józueen ugyan, de némi feszültséggel az arcán rágott valamit — alighanem Rozmanyak Géza rágógumiját. Előtte a Magyar közigazgatás története című egyetemi jegyzet.

Te jó ég! — ütötte szíven Rozmanyak Gézát a gondolat: mi van, ha az a reneteg feszültség benne maradt a rágógumiban? (Rozmanyak ugyanis egész délelőtt Jókait olvasott, mégpedig a

kohol fogyasztás problémáival.

Mindazonáltal a Hüjét elszigetelt típusnak tekinthetjük, a nagy többség szilárdan és eltökélten kitart maga mellett.

A teljesség igényéről eleve lemondva szerény tanulmányunkban megkíséreltük érzékelteni a négy fő típus összefüggéseit is a sorrenddel: a spirális fejlődés törvénye szerint. Tézis: a célratörő karrierista, Antitézis: a nem célratörő, de szorgalmas senki. Szintézis: a célratörő és szorgalmas tudós. Antitézis: a nem célratörő és nem szorgalmas, de gilisztás hüje.

N. I.

Csataképeket és a Mégis mozog a földet.) Nem is gondolhatta tovább, mert a szakállas föllált és a lépcsőn lefelé tartott, a tér irányába. Rozmanyak utána. A szakállas a déli napra lépve, nem annyira polgárpukkasztólag, mint inkább megkönnyebbülve fújta egy egészséges gömböt. Fújta, fújta és a háttérben leledkedő Rozmanyak legnagyobb megdöbbenésére a gömb csak nőtt, nőtt, hatalmas léggömbbé gyarapodott és a szakállast fölemelte a tér fölé. Úgy lógott ott, mint egy túlméretezett, fordított felkiáltójel. A szél egy kicsit megbillentette és a szökőkút fölé terelte.

— Nézd, papa, léghajó! — gyűyögte egy kislány.

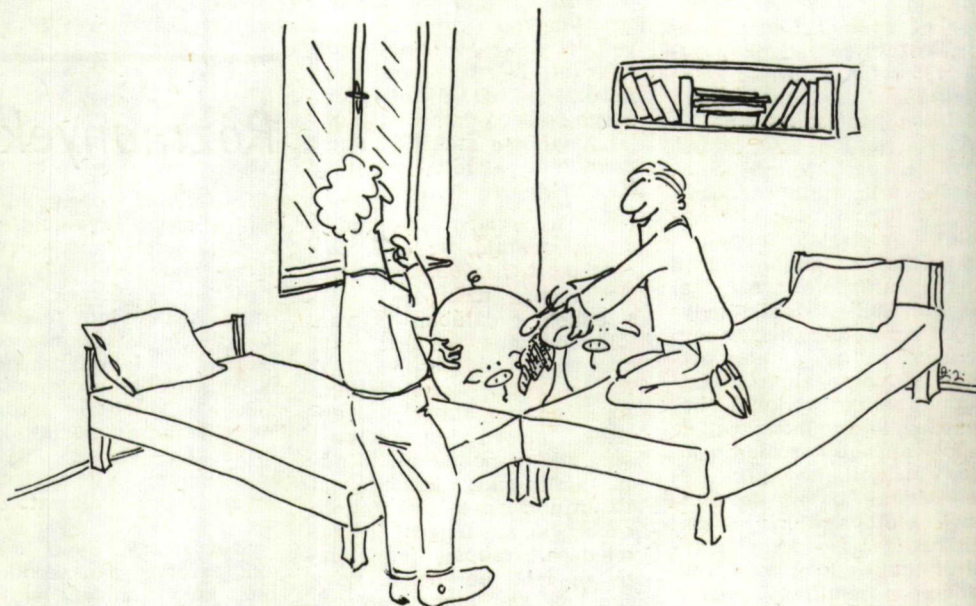
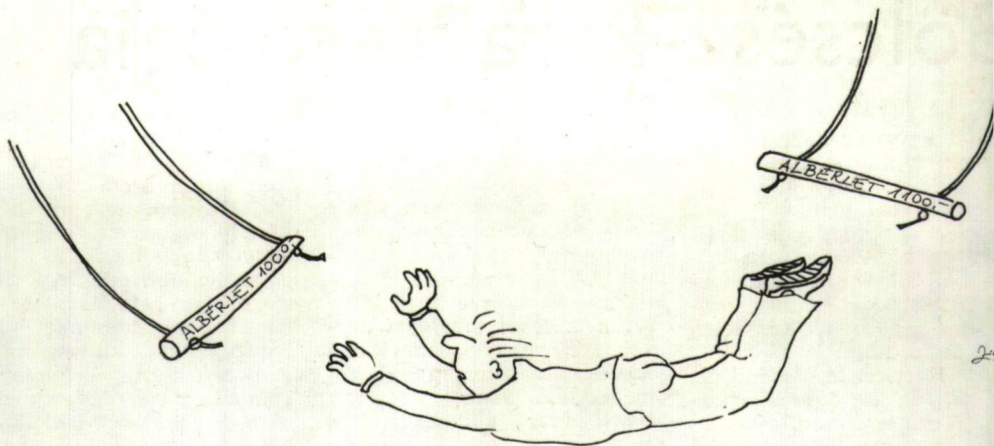
Rozmanyak kissé sápatagon leült a központi épület lépcsőjére és bámult. Rövidesen csödület támadt, a szokásosnál is nagyobb tömeg a szökőkút körül. A rendőrség egyszerre két riadóautóval vonult ki, jól öltözött lányok csókokaat dobálták a fogait vicserítő szakállas felé, a gyerekek sikongattak a gyönyörűségtől, időközben megszólalt a zene és Rozmanyak Géza látni vélte, hogy a léggömbbe gyarapodott rágógumiban Jókai a magyar közigazgatásról körmöl valamit.

Minek részletezzem? Miután a csillogó megafonokba kiabált felszólításra sem ereszkedett lejjebb a léggömbös fiú, kihívták a mentőket és a tűzoltóságot. Leszedték.

Rozmanyak Géza azóta mindenhol — menzán a a tálcán, a Sárkányban a korsóra ragasztva, a moziban a karfán — gondosan otfelejt egy feszültséggel teli rágógumit.

— tus

i j e s z t g e t ő

— A kaja másra úgy sem jó, ez meg legalább egy kis ösztöndíj-kiegészítés...

(Szűcs Édua karikatúrái)

— Kibéreltük ezt a klubot, a lányokra meg mindenki bedobta az ösztöndíjmelését!

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő:

Gróf Róza

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-111
Megjelenik havonta kétszer
Ára: 1,80 forint. Előfizetési díj egy évre 28,80 forint. Terjesztő az intézmények KISZ- és szak szervezeti bizottságai. Kiadja Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740. Telefon: 12-633. Telex: 82-282.

Felelős kiadó:

Kovács László igazgató

Szegedi Nyomda, Szeged, Bacsó-Zsilinszky u. 28., 6720.
ISSN: 0230-791x

Felelős vezető:

Dobó József igazgató

KULCSLYUK

1982 DEC 20

A Szegedi Egyetem melléklete középiskolásoknak

Várunk Szegedre

Nagy felelősség és forduló-pont a fiatalok életében a pályaválasztás, hiszen évtizedekre vagy egész életükre elkötelezik magukat egy olyan munkatevékenység és olyan életforma mellett, amely egyéniségüknek, érdeklődésüknek megfelel és jövedelemszerzés szempontjából is kielégítő. Ezért nem kis gond a döntés a fiatalok számára.

Manapság sokan határoznak úgy, hogy valamely felsőoktatási intézményben szereznek diplomát. Tanárok, szülők igyekeznek jó tanáccsal segíteni a középiskolai tanulókat, hogy melyik egyetemet, főiskolát válasszák. Mi is szeretnénk ebben segíteni, ezért mutatjuk be a Szegedi Egyetem hasábjain illetve a Kari Nyílt Napokon a József Attila tudományegyetemet.

Egyetemünk három kara, az Állam- és Jogtudományi-, a Bölcsészettudományi- és a Természettudományi Kar a tudományok széles területére képez szakembereket és jogi, tanári, tolmács, vegyész, fizikus programozó matematikus, matematikus és biológus diplomát, amelyek különböző jogi pályákon, az oktatási és kutató intézményekben valamint a népgazdaság számos termelő üzemi végzendő munkához adnak felkészültséget.

Egyetemünk és karunk

eddig is sok értékes szakember kiképzésével, sok tudományos eredménnyel gazdagította országunk kulturális és gazdasági életét. Azok, akik a természettudományokhoz komoly vonzódást éreznek és akár pedagógiai, akár más pályán e tudományágak értőivé akarnak válni, matematikai, fizikai, földtudományi, kémiai és biológiai szakterületen választhatnak szakot. Képzésükről és nevelésükről 29 szaktanszéken kívül a Marxizmus—leninizmus Szakcsoport tanszékei, az Idegennyelvi Lektorátus, a Pedagógiai tanszék, gyakorlati iskoláink szakvezető tanárai gondoskodnak.

Külön élményt jelentenek az üzemi- és terepgyakorlatok, tanulmányi kirándulások amelyek hallgatónkat leendő hivatásuk gyakorlására készítik elő. Az egyetemen folyó tudományos kutatás eredményei sok hallgatóban felkeltik az érdeklődést az önálló tudományos munka iránt. Jó eredményt elérő hallgatónk számára az egyetem lehetőséget nyújt a kutató munkába való bekapcsolódásra. A Természettudományi Kar hívja és várja azokat, akik meg akarják ismerni a karon folyó szakképzést, a tanszékeket az oktató- és kutató munkát, a hallgatók életét és városunkat.

Dr. S. Köves Erzsébet
tanszékvezető docens

A lehetőségek

A József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karán évente valamivel több mint 200 elsősíves kezd meg egyetemi tanulmányait. Az elsősök fele-fele arányban oszlanak meg a matematika-fizika, matematika-földrajz, földrajz-történelem, kémia-fizika, biológia-kémia tanári szakok valamint a (modellalkotó) matematikus, programozó és programtervező matematikus, fizikus, vegyész, biológus nem tanári szakok között. Az elsősöknek mintegy a fele fiú, ez következik abból, hogy a sikeresen felvételiző, katonának alkalmas fiatal emberek u. n. előfelvételt nyernek, azaz egyetemi tanulmányaikat egy év katonai szolgálat letöltése után kezdik meg. Ebből az is látszik, hogy a lányoknak és a fiúknak körülbelül azonos esélyük van a Karra való bekerülésre. A felvételi esélyek persze szakonként erősen változhatnak a jelentkezési arányok a „többiek” felkészültsége (verseny itt is van!) és nem utolsósorban a felvételi keretszámok függvényeként.

A jelentkezési aránytalanságokra példa a földrajz-történelem szak, amelynek 10 helyére 1982-ben 112 jelentkező pályázott. Mivel a jelentkezők felkészültsége nagyon jó volt, ezért csak az lehetővé igazságos megoldás, hogy a Kar az 1983/84-es tanévre is betöltötte a keretszámot, azaz földrajz-történelem szakra felvételt legközelebb csak az 1984/85-ös tanévre lehet hirdetni. Másrésztől viszont a matematika-fizika, kémia-fizika tanári szakokon, a matematikus, programozó és programtervező matematikus, fizikus nem tanári szakokon a jelentkezések viszonylagos kis száma és a jelentkezők egy részének gvengebb felkészültsége miatt pótfelvételi meghirdetésére is sor került. Az 1983/84-es tanévre vonatkozóan az alábbi keretszámok várhatók. (A keretszám mellett zárójelben látható az 1982-ben a szakra felvett elsőévesek felvételi pontjainak átlaga; amely a jelentkezők felkészültségét illusztrálja). Tanári szakok: matematika-fizika 58 (16,6), matematika-földrajz 10 (16,4), földrajz-történelem 0 (18,35), kémia-fizika 15 (15,2), biológia-kémia 10 (17,25). Nem tanári szakok: matematikus 10 (17,6), programozó és programtervező matematikus 50 (15,9), fizikus 10 (17,1), vegyész 20 (18,45), biológus 15 (17,8).

1983-tól nálunk is az új felvételi rendszer (az eddigi maximális pontszám 20 pont volt, az új rendszerben 120 lett és a középiskolából „hozott” pontok kiszámításakor nemcsak a felvételi tárgyak számítanak) alapján történik a jelentkezések elbírálása.

A TTK-t elvégezni nem könnyű. Bizony ezt nem mindenki bírja, végzőseink általában félszáznyival kevesebben vannak, mint az elsőseink. De az is igaz, hogy végzőseink az „alapos edzés” következtében igen jól megállják helyüket az életben.

Szót kell eitenünk arról is, hogy a programozó és programtervező matematikus szakon u. n. kétlépcsős képzés folyik. Ez azt jelenti, hogy valamennyi e szakra felvett hallgató három évig azonos képzésben részesül és sikeres államvizsga esetén főiskolai szintű programozó matematikus oklevelet kap. A programtervező matematikus képzésre újbóli felvétel során kerülhetnek az arra pályázó és megfelelő képességű programozó matematikusok. A második szintbe való átlépés feltétele a jó tanulmányi eredmény.

Még valamit az elhelyezkedésekről. A sajtóban nem ritkán látnak napvilágot olyan cikkek, amelyek az elhelyezkedési nehézségeket hangsúlyozzák. Ilyen hangulattal végzőseink körében is minden évben találkozunk noha általában utólag kiderül, hogy a „válsághangulat” nem volt indokolt. Például 1982-ben a három tudományegyetem természettudományi karain összesen 106 pályázatra jogosult matematika-fizika szakos tanár végzett (a társadalmi ösztöndíjasok nem pályázhattak), részükre 65 gimnáziumi, 67 szakközépiskolai, ill. szakmunkásképző intézeti és 28 általános iskolai állást hirdettek meg, ezeken felül még 74 kollégiumi nevelőtanári állásra is pályázhattak. Ennek ellenére nem könnyű elhelyezkedni, hiszen mindenkinek vannak egyéni igényei, amit ki szeretné elévteni, de általánosan mégis azt kell megállapítani, hogy végzőseink iránt megfelelő népgazdasági igény van.

Dr. Szalay István
dékánhelyettes

Mi vár a szegedi egyetemen?

A „Kulcslyuk” a Szegedi Egyetem melléklete — olvasható a címlapon. Nos, a Szegedi Egyetem mi volnánk, a szegedi felsőoktatási intézmények lapja. (A József Attila Tudományegyetemen kívüli „mammutintézmények” a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola. Mellettük még több kisebb főiskola képezi a jövő diplomás szakembereit városunkban.) A „Kulcslyuk” címet adva elsősorban azt szerettük volna érzékeltetni, hogy a kari Nyílt Napok rendezvényesorozat csupán betekintést enged az egyetem „belügyeibe”, átfogó és rendszerezett ismeretek közlését nem vállalhatja magára.

Lapunk szívesen tett eleget a JATE Természettudományi kara kérésének, hogy tudniillik, mellékletként „míniszámot” készítsen a középiskolások számára. Tettük ezt — többek közt — azért is, mert élénken emlékszünk hajdani középiskolás korunkra, mikor a döntés pillanatait éltük át mi is, s talán éppoly bizonytalanok voltunk mint a mai diákok. Kétségtelen, komoly döntés a mostani, nem túlzás életre szólónak nevezni. A válasz melyet a „tovább tanuljak-e” kérdésre ad ilyen korban az ember hosszú éveket meghatározó. Nemleges felelet esetén éppúgy szakmát, foglalkozást kell választani, mint egy „igen” következményeként.

Aki a szegedi tudományegyetem Természettudományi karának

Nyílt Napok

rendezvényén vesz részt, az nagy valószínűséggel a „reál-tudományok” és Szeged város felé hajlik. (A „hajlik” szó szándékos a mondatban. Hivatott jelezni a még kissé bizonytalan állapotot azt, hogy a döntés még nem határozott, de kellő motivációval határozottá tehető.)

Nos, üdvözlünk benneteket Szegeden, az egyetemi polgárok és lapunk nevében, s bízunk abban, hogy rövid időn belül ti is e nagy „diák-társadalomhoz” tartoztok majd.

Most pedig rövid képzeletbeli sétára invitálunk benneteket, abban a reményben, hogy ez az ismerkedés az egyetemmel, pontosabban a „tétékával” — ahogy magunk közt nevezzük a természettudományi kart — segít elhatározásokat megszilárdítani.

Amint említettük, sem a Nyílt Napok, sem a Kulcslyuk nem vállalkozhat alaposabb bemutatásra, de arra igen, hogy főbb vonalakban vázolja az egyetemi képzés menetét, színvonalát és lehetőségeit, különös tekintettel a TTK-ra. Mindezekkel egyidejűleg alkalom nyílik a Szegeddel való ismerkedésre, mely szintén nem hiábavaló a későbbiek szempontjából. Az

egyetemi oktatás

mint azt már nyilván tudjátok — évfolyamok egészének szóló előadások és kisebb tanulmányi csoportok számára tartott szemináriumok formájában történik. A természettudományi szakot végzők képzési formája kiegészül a laboratóriumai foglalkozásokkal, számolási gyakorlatokkal. A képzés során a kimondottan szakmai jellegű tárgyakon kívül az ún. marxista tárgyakkal ismerkednek a hallgatók, idegen nyelvi stúdiumokon vesznek részt, valamint — hogy ne csak a szellem épülését szolgálja az oktatás — testnevelés órákon. A fentiekhez, tanár szakosok esetében, pszichológiai illetve neveléstudományi tárgyak kapcsolódnak.

A tanévek szorgalmi illetve vizsgaidőszakra tagolódnak. A szorgalmi időszak — vagyis a tényleges oktatási idő — a vizsgákra való folyamatos felkészülés kell legyen. (A számonkérés talán lazábbnak tűnik mint a középiskolai, hisz nincs mindennapos feleltetés, dolgozatíratás, mégsem szabad azt gondolnotok, hogy az egyes órákra nem kell ugyanolyan intenzitással készülni, mint a gimnáziumban.) A félév végén — a vizsgaidőszakban — kollokviumokon vagy szigorlatokon adtok majd számot tudásotokról.

A különböző tudományokkal, tudományágakkal foglalkozó illetve azokat oktató tanáraitok az egyes tanszékek munkatársai, mely tanszékeket a tanszékezetők irányítanak. A kar vezetője a dékán, az egyetemé a rektor, aki a különböző karok dékánjaival közösen dönt az intézményt érintő kérdésekben.

A képzéssel való ismerkedés után nézzük meg a tudományegyetem épületeit, ahol tanulni-dolgozni fogtok hamarosan. A központi épületet, ahol a JATE Rektori Hivatal és a központi Egyetemi Könyvtár működik, a Dugonics téren található. Néhány

szót szólnunk kell a könyvtárról is, hisz az egyemi hallgató, legyen az bölcsész, joghallgató vagy tétékás, életének jelentős részét itt tölti. Vagy azért, mert a könyvtár „elmélyülésre” alkalmas csendjét, nyugalmat másutt — albérlésében vagy a kollégiumban — nem találja meg, vagy azért mert az éppen szükséges szakirodalmat csak itt kaphatja kézbe.

Az Egyetemi Könyvtár rendkívül gazdag könyvtármányával és szolgáltatásával minden hallgatói igényt kielégít. Lehet itt kölcsönözni, helyben olvasni, vagy vizsgákra készülni. S ami a tétékások számára fontos, számológépek is igénybe vehetők az olvasóteremben.

Az Egyetemi Könyvtár mellett számos tanszéki könyvtár áll az egyetemisták rendelkezésére, melyet idő hiányában most nem lesz alkalmatok megtekinteni, de egy-egy referátum vagy tudományos munka készítése során nem szabad megfeledkezni róluk. (Ha már a tudományos munkánál tartunk, felhívjuk a figyelmeteket a 3. oldalon található. Mi is az a TDK? című írásunkra!)

(Bár nem az egyetem könyvtára, mégis megemlítjük a Somogyi városi könyvtárat, mely a Móra Múzeumban működik, s szívesen látogatják a hallgatók is.)

A természettudományi kar központi épületei az Aradi vértanúk terén találhatóak, illetve egyes intézetei, tanszékei a tér közelében. Bár az Ady téri épület igazából a bölcsészek otthona, talán ti is látogatni fogjátok, egyrészt az ide „szorult” tanszékek, másrészt a sportpálya miatt. A mostani látogatás idején valószínűleg nem néztek be a Petőfi Sándor sugárúti új egyetemi épületbe, de jegyeztétek meg, itt „üzemel” az idegen nyelvi lektorátus, a marxista tárgyak tanszékei itt találhatóak, sőt az egyetlen használható büfénk is.

Hiba lenne természetesen azt állítani, hogy az esztendő minden percét a tanulás, a munka teszi ki. Tanulni főleg a TTK-án, nem szegyen. sőt! De a hallgatóknak azért akad „nyugis” napja is. Hogy a

hétköznapi

hogyan telnek, azt mindenképpen meghatározza a „mikroklima”, a környezet,

ahol él, ahol lakik a hallgató.

A kollégium otthont kell hogy pótoljon. Ezt kevés kollégium tudja biztosítani lakói számára. A természettudományi kar hallgatóinak egy része szerencsés helyzetben van, mert a JATE egyik legmodernebb és legjobban felszerelt kollégiumában, a Herman Ottó kollégiumban lakhat.

A TTK-s hallgatók közül a „legkiválóbbak” az Eötvös kollégiumban kapnak szállást. Ennek épülete az egyetem központi épületeihez közel, az Aradi Vértanúk terén található. Az Eötvös-től pár méterre, az Irinyi kollégiumban lakik az TTK-sok több mint egyharmada.

Az órák utánj otthoni lazitás, kikapcsolódás mellett a legtöbb hallgató a klubokban tölti azt a kevés időt, amit, szemérmetlenül ugyan, de

szabad idő

-nek nevezünk. A szegedi egyetemisták számára az önművelés számtalan lehetősége biztosított, kezdve a különböző szekciókban működő Collegium Artium et Polytechnicum — rendezvényeitől, a felsőoktatási intézmények filmklubjain át egészen az egyes intézmények klubműsoráig. A leginkább látogatott egyetemi klubok közül éppen a tudományegyetem klubja az egyik.

Azok számára, akik szabadidejüket közösségekben, alkotó munkával szeretik eltölteni ajánlhatjuk az egyetemi amatőr művészeti csoportokat. Elsősorban a Szegedi Egyetemi Színpadot, az Egyetemi Énekkart és a JATE Néptáncscsoportját.

A tudományegyetem tömegsport-egyesülete is várja azokat a hallgatókat, akik kedvelik a rendszeres testedzést, testmozgást, játékokat.

Ezekkel a szabad napokkal, s általában szabad időtökkel óvatosan bánjatok. Eleinte szokatlan lesz számotokra a középiskolainál jóval kötetlenebb tanulmányi fegyelem, s ez valószínűleg nagymértékű idő és energia pazarláshoz vezet. Ezért már itt intünk benneteket, ne fecséreljétek el feleslegesen időtöket. próbáljátok magatokat mielőbb árszórítani a helyes időkihasználásra.

Addig is alapos felkészülést, kitartást és töretlen optimizmust nektek a sikeres felvételi vizsgákhoz!

A szerkesztőség

1i is az a TDK?

4 természettudományi kar, mint a jogászoknál, lecsészeknél szintén működik a Tudományos Diákkör. A TTK-n öt szakterületen összesen 21 diákkört ki tudományos tevényt. A 8 biológiával, 4 földtudománnyal, a 3 matematikával, az 5 vegyészettel és a fizikával foglalkozó diákkör élén egy-egy titkárral és egy tanár vezető áll. Azért van szükség en sok diákkörre, mert minden résztvevő számára biztosított a specializálás. A diákköri munkában kar minden szakterülete képviselteti magát.

Kari szinten az előbb emelt 1—1 diák és tanár vezető mellett a szakterület képviselői vesznek részt Tudományos Diákköri Tanács ülésein. Valójában ez szervezet irányítja a diákköri életet. A kör munkáját tanszékeként 1—1 diák ki mindig ötödéves) és tanár irányítja.

Kik lehetnek a diákkör tagjai? A kar diákköri munkáját felelős tanárnál, a TDK titkára, dr. Abonyiné Jolán elmondta: általában a jó tanulmányi eredményt elért, érdeklődő hallgatók vesznek részt a TDK kutatómunkájában. Minden évben 220 hallgató dolgozik a diákkörben, jelentős többségük már az első két évfolyam elvégzését magáénak érkezteti. A diákkörbe való felvételkor nincsenek szigorú megkötések az elvégzett tárgyak tekintetében, de célszerű a legelső évekkel dolgozni, mert ők már túl vannak az alapképzésen, a felmerülő problémákra érzékenyebbek. A TDK-munka célja sokrétű: bepillantást nyújt a kutatómunka alapfogásaira, önálló gondolkodásra ösztönöz, alapját adhatja a kutatómunkában való elhelyezkedésnek vagy egy doktori értekezés elkészítésének.

A diákkörben végzett munkáról a kari illetve az országos Konferencia ad hírt. Az országos fölolvasást két évenként rendezik meg, különböző helyszíneken. A konferencián résztvevőknél szándékozók (az indulásukról a kari konferencián dönt) dolgozatukról egy előadás rövid ismertetőt adják. Ez a rezümé. A konferencia munkáját segíteni kívánó kiadványban jelenik meg. Ez a TDK — természetesen — nem számít publikációnak. De az országos fölolvasáson a legjobb pályamunkáikat lehetőség van különböző folyóiratokban közölni.

Meg kell jegyezni, hogy a diákköri munka színvona-

lának magas szinten tartása a tanári vezetés függvénye, különösen a kutatásokba újonnan bekapcsolódó hallgatók esetében. A publikációs lehetőségeket is elsősorban a munkát irányító tanárok biztosíthatják. A karnak nincsen olyan folyamatosan megjelenő folyóirata, mely a diákköri kutatások eseményeiről beszámolna, ezért országos terjesztésű folyóiratokhoz kell fordulni. A hallgatók az oktatóval közösen vagy önállóan publikálhatnak, ezen kívül a TIT-ben is tarthatnak előadást.

A kiváló eredményeket elérő hallgatókat a karon és az Országos Konferencián is jutalmazták. Az anyagi jutalmak mellett erkölcsi megbecsülésre is számíthatnak a jól dolgozók: Az indexbe nemcsak a diákköri tagságot, hanem a hallgató eredményeit is bevezetik, az egyetem elvégzése után a munkahelyekre elküldendő jellemezésekben is kiemelt helyen szerepel a tudományos tevékenység, az esetleges ajánlásokba is bekerül a kutatások értékelése.

Nagy érdeklődésre tart számot a XVI. Tudományos Diákköri Konferencia, melyet 1983. március 21 és április 16 között rendeznek meg 12 tudományági szekción. A természettudományi szekció munkájára Szegeден április 6—7—8-án kerül sor. A matematika, fizika, csillagászat, földtudományok és biológia szekción 28 intézmény képviselteti magát.

A szekción belül a szekciókat is terveznek a szervezők. A földtudományi szekció 4 (geológiai, ásvány- és geokémiai; földtani; gazdasági földrajzi; természeti földrajzi), a matematika szekció 3 (algebra és számelmélet, kombinatorika, halmozáselmélet; analízis, valószínűségszámítás, operációkutatás; geometria, topológia), a biológiai szekció 9 (állattani; állatietlen és ökológia; biofizika; biokémia; genetika és származástan; embertan; mikrobiológia; növénytan; növényéletlen és ökológia), a fizika szekció 2 (molekula és elektrofizika, szilárd test és magfizika, luminiscencia, lézer, koherencia) alszekciót kíván működtetni.

A konferencia felolvasáit bárki meghallgathatja, középiskolások is. Jól tudjuk sokan nem tudnak előadni áprilisban a nagy távolságok, a tanítás miatt. De fontosnak tartottuk, hogy mindezt leírjuk.

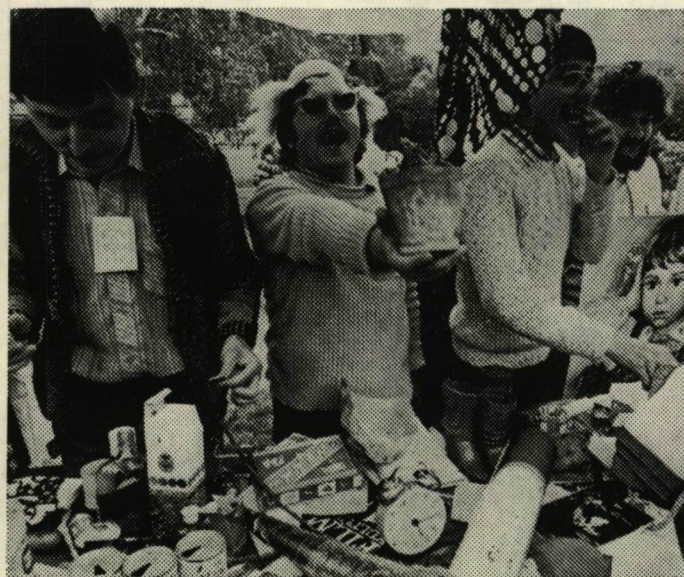
Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok

A belföldi és külföldi tanulmányi utak a földrajzszakos hallgatók tanulmányi képzésének fontos részét képezik a József Attila Tudományegyetemen. Ezek részben tantervbe illeszkedő kötelező terepgyakorlatok és évközi tanulmányi kirándulások formájában kerülnek lebonyolításra, részben pedig a tanszékek oktatói által esetenként szervezett, nem kötelező jellegű „önkéntes” tanulmányi kirándulásokként, többnyire a szorgalmi időszak szüneteiben. A kötelező jellegű terepgyakorlatok és tanulmányi kirándulások költségeit az egyetem a mindenkori rendelkezéseknek megfelelően részben vagy egészben megtéríti, a nemkötelező tanulmányutak költségeihez pedig a lehetőségek keretein belül esetenként hozzájárul.

Az elmúlt évek során a földrajzi kirándulások Magyarország célpontjai főleg az alábbi vidékek voltak: A Bükkhegység, Észak-borsodi-Karsztvidék (az Aggteleki-cseppkőbarlangok), a Mátra-hegység és környéke, a Börzsöny, a Cserhát, a Buda-Pilis-hegység Visegrád környéke és a Dunakanyar, a Gerecse és a Vértes, a Bakony és a Balatonfelvidék, a Zalai-dombvidék, az Őrség, Sopron környéke és a Kisalföld, a Mecsek és a Villányi-hegység, a Kiskunsági Nemzeti Park, a Hortobágy és környéke, a Nyírség és a Szatmárberegi-síkság.

A külföldi tanulmányi utak Csehszlovákiába (Prága, Karlovy-Vary, Morva-krajsz, Adrspachi-sziklák, Alacsony-és Magas-Tátra, Szlovák-paradicsom, stb.), Romániába (Kolozsvár, Tordai-hasadék, Gvilkostó, Békásszoros, Székelyföld, Parajdi-sóbányák, Tusnád, Torjai-büdösbarlang, Brassó, Bucsecs, Temesvár, Arad, stb.), Jugoszláviába (Zágráb, Ljubljana, Bled, Szocsa-vülgye, Bohinj, Isztriai-félsziget, Rijeka, Postoinai-barlangok, Plitvicei-vízesések, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Tigrád, Ohrid, Skopje, Belgrád, stb.), a Szovietunió különböző tájaira és városaiba (Moszkva, Leningrád, Kijev, Odessa, Szimferopol, Jalta, Szocsi, Jereván, Szamarkand, Buchara, Taskent, Frunze, Ashabad, Alma-ata, stb.), (Bulgáriába) Szófia, Vitosza-hegység, Várna, Szozopol, Rilai-kolostor, Burgas, Plovdiv, Iszker-völgye, stb.), és az NDK-ba (Drezda, Berlin, Lipcse, Rügen-szigete, Greifswald, Harz-hegység, Kyffhäuser-hegység, Jena, Weimar, Bushenwald, stb.) irányultak. Hallgatóink a tanulmányi időszak alatt egy alkalommal Szovietunióbeli csereterepgyakorlaton is részt vesznek.

Dr. Jakucs László
tanszékvezető egyetemi tanár

Az ilyen és efféle „bohóckodásra” egy-egy JATE-s diákrendezvény ad lehetőséget. A legutóbbin, a JATE-VESE-n készült ez a fotó, s éppen a TTK-sok „standiát” láthatjátok.

„A TTK-s nem is ember!”

(Rossz Nyelvek)

A fenti idézet alátámasztandó R. Ny. szerint a TTK-s a következő részekből állítható össze:

Duhaj
Vízfej
Vószem
Muszáj
Sakáll
Konyak
Karamell
Sörhas
Karatál

DUHAJ: Ezzel arra akarnak utalni, hogy az említett hős jókedvében nem épp illedelmes. Ennek igazolására említik még az ihaj, csuhaj szavakat, melyekkel indulatait szokta a TTK-s levezetni. Egyszer a Csu haj név is fölmerült, amikor is hősünk alkoholos állapotban rendezni akarta az alkoholos állapotban levő társaságot. A tévedésére őt felvilágosító ütött is, atrocitásokra kerül sor, minek következményeként kidobták TTK-st, mint a taccsot a WC-ben.

VÍZFEJ: H₂O (fő Hülye Optimum) fő Említik még a fafej, sőt az ettől nem sokban különböző titilust is, amely nem épp a fei alakjára mindinkább a taddide-tedd oda voltára utal.

VÓSZEM: Testvéryelv=testvér—nem—rossz, rossz bizony.

MUSZÁJ: Az előbbi és még, hogy állandóan nyitva tartani, mert nem tudja befogni, ha ásít.

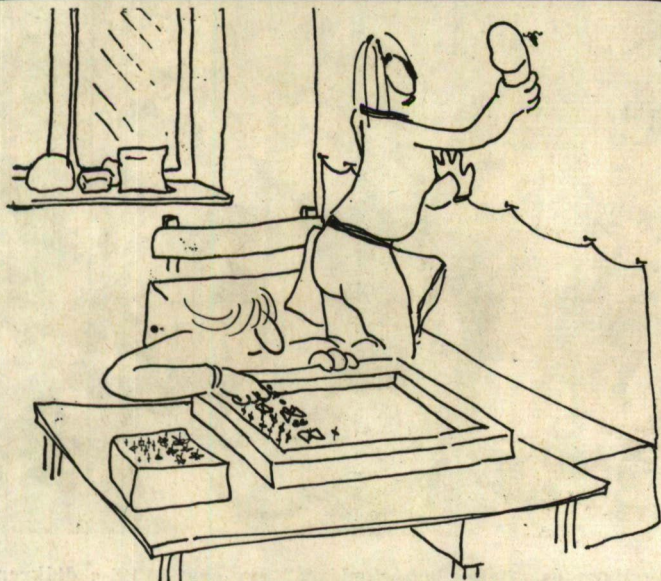
SAKÁLL: Kissé nem stimmel, az alkotórész, de arra utalnak, hogy így tud ordítani, és ha gondolkodik állja tiszta sakk áll: támasztja, mint részeg a vécélán-cot.

KONYAK: hogy mennyit el tud nyelni, arról állítólag ők (a Rossz Nyelvek) felmérést is végeztek: minden TTK-s havonta 1000 Ft-ot enged le a torkán, de kérdezzük mi: mit csinál, ha papírpénzt kell legvürnie? Iszik utána 10 filléreseket?

KARAMELL: Itt említik meg a Karaláb-ot is, amelyeknek nem sok közülük van az említett testrészekhez, de ennek igazolására még felhozzák a Karaván, Karakán, Karajan (ahol HERBERT FON) szavakat is.

SÖRHAS: vagyis, hogy hősünk nagybelű, és az a léggömb, ami az inget kinyomja a töménytelen sok sör miatt van.

Rossz Nyelvek ellen tiltakozunk. Állításaik hamisak, és különben is annyira rosszul forgott a nyelvük, mikor ezt elmondták, hogy olajozni kellett sörrel.

Kollégiumban: Kár, hogy a rovargyűjteményben nem a mennyiség a döntő! (Szücs Édua karikatúrája)

TESZT — a reáltudományokkal foglalkozóknak

- Mivel tölti a szabadidejét?
— nőnimmel 10
— krémmei 1
— a szabadidőmmel 6
Mi jut eszébe, ha gyalog kell felmennie a 20. emeletre?
— a lift 0
— minden szinten szinte minden 10
— hogy mi jut eszembe, ha gyalog megyek fel a 20-ra 12
Most épp ezt a mondatot olvassa?
— igen 0
— nem 8
— nem tudom 3
Mi a véleménye a Pisai ferdetoronnyról?
— jobbra dől 6
— balra dől 6
— Rómában van 6
Rendszeres a nemi élete?
— mihez képest 7
— nem válaszolok őszintén 2
— eltört a jobb kezem 13
Mennyit ér?
— mit? 0
— az attól függ 10
— erre még nem is gondoltam 1
Mit szokott venni?
— levegőt 4
— amire jut pénz 8
— számlikát 2
Mitől fél?
— farkastól 2
Művelt Ön?
— mit? 6
— elég sok fiúval jártam 4
— műveltebb 2
Miért?
— ZÖLDÉRT 5
— OFOTÉRT 5
— az alma 0
Szokott Ön lábat mosni?
— igen 10
— tegnap lekapta a mosógép a nagyujjamat 13
— is 7
Mi a szösz?
— a fené se tudja 2
— szöszmös 5
— semmi alig valamin 10
Miben lát merevséget?
— a vonalban 8
— a lányokban 2
— szemüvegben 10
Aktívnak érzi magát?
— bizony 2
— mint a tűzhányó, mely épp kitörni készül 7
— én szoktam először hozzászólni 5
Mitől döglök a légy?
— miért döglök? 5
— én tudom miől döglök a légy: CHEMOTOX 10
— 10 órától 0
Van ideálja?
— Biopont használok 5
— Tomj Super 10
— az, hogy nincs idealom 0
Milyenek a nők?
— terhesek 0
— hasonszőrűek 10
— mint a babfélék 5
Milyenek a férfiak?
— kemények 10
— már amelyik 0
— penészesek 5
Milyen a kapcsolata a férjével?
— futó 10
— meleg 0
— csak ágyra járok 5
Nős Ön?
— sajnós 0
— a kezem még igen 1
— nővök 5
Elszállásolná-e Strausst?
— nem, mert a csirkéim félnek a héjától 10
— nem mert a bajorok sört isznak 0
— igen, a föld alá 5
ÉRTEKELÉS:
0—20 pontig: Ön férj vagy nő. Ez biztos. Kérdezzen meg egy 40—50 pontosnoba esőt. Az ő véleményére már adhat (két pontot).
20 fölött: Annyira művelt már, hogy biztosan tudhatja bármilyen választ is adni, az nem fedi a valóságot. Sőt a tetőt sem. Kérdezzen meg egy 40—50-est. Ő válaszol majd.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP- és KISZ-bizottságainak lapja.

Felelős szerkesztő:
Gróf Róza

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-1111
Megjelenik havonta kétszer. Ára: 1,80 forint. Előfizetési díj egy évre 28,80 forint. Terjesztés az intézmények KISZ- és szak szervezeti bizottságai, Kiadja Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat. Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740. Telefon: 12-6333
Telex: 82-282

Felelős kiadó:
Kovács László igazgató
Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720

Felelős vezető:
Dobó József igazgató